

Briuselis, 2019 m. gegužės 29 d.
(OR. en)

8571/19

Tarpinstitucinė byla:
2018/0224(COD)

CODEC 948
RECH 224
COMPET 343
IND 146
MI 374
EDUC 206
TELECOM 185
ENER 238

ENV 429
REGIO 85
AGRI 219
TRANS 283
SAN 215
CADREFIN 205
SUSTDEV 68
PE 201

INFORMACINIS PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ ir su ja susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių – Pirmojo svarstymo Europos Parlamente rezultatai (2019 m. balandžio 15–18 d., Strasbūras)

I. ĮVADAS

Pranešėjas Danas NICA (S&D, RO) Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto vardu pateikė pranešimą dėl pasiūlymo dėl reglamento. Pranešime išdėstytas vienas pasiūlymo pakeitimas (203 pakeitimas).

Be to, Verts/ALE frakcija pateikė vieną pakeitimą (212 pakeitimas), o GUE/NGL frakcija – aštuonis pakeitimus (204–211 pakeitimai).

II. BALSAVIMAS

Balsuojant 2019 m. balandžio 17 d. plenariniame posėdyje buvo priimtas pasiūlymo dėl reglamento 203 pakeitimas.

Taip iš dalies pakeistas Komisijos pasiūlymas yra Parlamento per pirmąjį svarstymą priimta pozicija, kuri pateikiama šio pranešimo priede išdėstytoje jo teisėkūros rezoliucijoje¹.

Pilka spalva nepažymėtos pridedamo teksto dalys iš esmės atitinka bendrą sutarimą su nedideliais neatitikimais, pasiektą per 2019 m. kovo 19 d. paskiausią trišalio dialogo posėdį 8-osios Parlamento kadencijos (2014–2019 m.) metu. Kai bus pasiektas susitarimas dėl viso teksto, šie neatitikimai turi būti pataisyti prieš Tarybai priimant savo poziciją.

¹ Teisėkūros rezoliucijoje išdėstytoje Parlamento pozicijos redakcijoje pažymėti Komisijos pasiūlyme padaryti pakeitimai. Į Komisijos tekstą įrašytas naujas tekstas pažymėtas *paryškintuoju kursyvu*. Išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu „■“.

Programos „Europos horizontas“ ir su ja susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių nustatymas*I**

2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento teisėkūros rezoliucija dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ ir su ja susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių (COM(2018)0435 – C8-0252/2018 – 2018/0224(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2018)0435),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 2 dalį ir 173 straipsnio 3 dalį, 182 straipsnio 1 dalį, 183 ir 188 straipsnius, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C8-0252/2018),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį,
 - atsižvelgdamas į Pirmininko 2019 m. sausio 25 d. laišką komitetų pirmininkams, kuriame išdėstytas Parlamento požiūris į daugiametės finansinės programos (DFP) sektorines programas po 2020 m.,
 - atsižvelgdamas į Tarybos 2019 m. balandžio 1 d. laišką Europos Parlamento pirmininkui, kuriame patvirtinamas teisėkūros institucijų per derybas pasiektas bendras sutarimas,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 59 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir Vystymosi komiteto, Biudžeto komiteto, Biudžeto kontrolės komiteto, Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto, Transporto ir turizmo komiteto, Regioninės plėtros komiteto, Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto ir Kultūros ir švietimo komiteto nuomones (A8-0401/2018),
1. priima per pirmąjį svarstymą toliau pateiktą poziciją¹;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji savo pasiūlymą pakeičia nauju tekstu, jį keičia iš esmės arba ketina jį keisti iš esmės;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

¹ Ši pozicija pakeičia 2018 m. gruodžio 12 d. priimtus pakeitimus (Priimti tekstai, P8_TA(2018)0509).

Europos Parlamento pozicija, priimta 2019 m. balandžio 17 d. per pirmąjį svarstymą, siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/... dėl bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Europos horizontas“ ir su ja susijusių dalyvavimo ir sklaidos taisyklių

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 173 straipsnio 3 dalį, 182 straipsnio 1 dalį, 183 straipsnį ir 188 straipsnio antrą pastraipą,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

¹ OL C [...], [...], p. [...].

² OL C [...], [...], p. [...].

³ 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento pozicija. Pilka spalva paryškintas tekstas, dėl kurio nebuvo susitarta per tarpinstitucines derybas.

kadangi:

- (1) Sąjungos tikslas – stiprinti savo mokslo *kompetencijos* ir technologijų bazes, *kuriose laisvai juda tyrėjai, mokslo žinios ir technologijos*, ir didinti konkurencingumą, be kita ko, pramonės srityje, *kartu stiprinant Europos mokslinių tyrimų erdvę* ir remiant visą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, siekiant įgyvendinti strateginius Sąjungos prioritetus *ir įsipareigojimus*, kurių galutinis tikslas yra skatinti taiką, Sąjungos vertybes ir jos tautų gerovę;
- (2) kad siekiant šio bendro tikslo *ir siekiant kuo labiau padidinti Sąjungos investicijų į mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas pridėtinę vertę* būtų daromas mokslinis, ekonominis ir socialinis poveikis, Sąjunga turėtų investuoti į mokslinius tyrimus ir inovacijas įgyvendindama programą „Europos horizontas“ – bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą (2021–2027 m.) (toliau – Programa), siekdama remti aukštos kokybės žinių ir technologijų kūrimo, **■** sklaidos *ir perkėlimo* procesus *Sąjungoje*, didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikį *sprendžiant* pasaulinius uždavinius, *įskaitant darnaus vystymosi tikslus ir klimato kaitą, taip pat* formuojant, remiant ir įgyvendinant Sąjungos politiką, padėti *Sąjungos* pramonei ir visuomenei taikyti novatoriškus *ir tvarius* sprendimus, siekiant *kurti darbo vietas* ir *didinti ekonomikos augimą* ir pramonės konkurencingumą. *Programa turėtų* būti skatinamos visų rūšių inovacijos, **■** aktyviau rinkoje platinami novatoriški sprendimai; taip pat kuo veiksmingiau skatinama naudotis *investicijomis*;
- (2a) *Programa turėtų būti prisidedama didinant viešąsias ir privačias investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas valstybėse narėse, taip padedant pasiekti bent 3 proc. Sąjungos BVP investicijų į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą. Siekiant šio tikslo reikės užtikrinti, kad valstybės narės ir privatus sektorius papildytų šią programą savo sustiprintais investicijų veiksmiais, skirtais mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų sritims;*
- (2b) *siekiant įgyvendinti šios programos tikslus ir laikantis pažangumo principo, Programa turėtų būti siekiama stiprinti, be kita ko, bendradarbiavimo ryšius Europoje ir taip padėti mažinti mokslinių tyrimų ir inovacijų atotrūkį;*

- (3) skatinant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, kuri laikoma būtina Sąjungos politikos tikslams įgyvendinti, turėtų būti atsižvelgiama į inovacijų principą – ***pagrindinį veiksnį, kad esminiai Sąjungos žinių ištekliai greičiau ir aktyviau virstų inovacijomis***;
- (4) ***tolesnis*** požiūrio „Atvirasis mokslas, atvirosios inovacijos ir atvirumas pasauliui“ ***tęsimas, tuo pat metu apsaugant Sąjungos mokslo bei socialinius ir ekonominius interesus*** turėtų padėti užtikrinti Sąjungos investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas pažangumą ir poveikį ***ir padidinti visų valstybių narių pajėgumus mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje. Tai turėtų nulemti subalansuotą Programos įgyvendinimą*** ;

(5) atvirasis mokslas gali padėti gerinti mokslo kokybę ir didinti jo poveikį bei teikiamą naudą, taip pat sparčiau tobulinti žinias užtikrinant, kad jos taptų patikimesnės, efektyvesnės, tikslesnės ir geriau suprantamos visuomenei, taip pat padėtų spręsti visuomenės uždavinius. Turėtų būti patvirtintos nuostatos, kuriomis būtų siekiama užtikrinti, kad gavėjai laisvai ir nediskriminuodami, nemokamai ir kuo ankstesniu rezultatų sklaidos etapu suteiktų atvirąją prieigą prie recenzuojamų mokslinių publikacijų, mokslinių tyrimų duomenų ir kitų mokslinių tyrimų produktų, taip pat sudarytų sąlygas kuo platesniu mastu juos (pakartotinai) naudoti. ***Mokslinių tyrimų duomenų atveju turėtų būti taikomas principas „kiek įmanoma, atviri, bet, kiek būtina, uždari“, taip užtikrinant galimybę taikyti išimtis atsižvelgiant į Sąjungos socialinius ir ekonominius interesus, intelektinės nuosavybės teises, taip pat siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą ir konfidencialumą bei saugumą ir kitus teisėtus interesus.*** Daugiau dėmesio reikėtų skirti atsakingam mokslinių tyrimų duomenų tvarkymui – šis procesas turėtų atitikti surandamumo, prieinamumo, sąveikumo ir pakartotinio naudojimo (angl. FAIR) principus, ypač integruojant duomenų tvarkymo planus. Kai tinkama, gavėjai turėtų naudotis Europos atvirojo mokslo debesijos ***ir Europos duomenų infrastruktūros*** teikiamomis galimybėmis ir vadovautis kitais atvirojo mokslo principais ir praktika. ***Į visus asociacijų ir tarptautinius mokslinio ir technologinio bendradarbiavimo susitarimus turėtų būti įtrauktos abipusiškumo ir atvirosios prieigos nuostatos;***

- (5a) paramą gaunančios MVI skatinamos pasinaudoti tokiomis esamomis priemonėmis kaip INT MVI pagalbos tarnyba, remianti Europos Sąjungos mažąsias ir vidutines įmones ir sauganti bei stiprinanti šių įmonių intelektinės nuosavybės teises, teikdama nemokamą informaciją ir paslaugas, pvz., konfidencialiai konsultuodama intelektinės nuosavybės ir su ja susijusiais klausimais, rengdama mokymus, suteikdama medžiagą ir internetinius išteklius;
- (6) Programos koncepcija ir projektas turėtų padėti patenkinti poreikį sukurti remiamos veiklos kritinę masę, šiuo tikslu bendradarbiaujant Sąjungos ir tarptautinių lygmenimis, skatinant visas valstybes nares dalyvauti programoje, ir vadovaujantis JT darnaus vystymosi tikslais (DVT) ir Paryžiaus susitarimu. Įgyvendinant Programą turėtų būti aktyviau siekiama šio tikslo;
- (7) pagal Programą remiama veikla turėtų padėti įgyvendinti Sąjungos ir Programos tikslus, prioritetus ir įsipareigojimus, stebėti ir vertinti jų įgyvendinimo pažangą, lyginti ją su tais tikslais, prioritetais ir įsipareigojimais, ir nustatyti peržiūrėtus arba naujus prioritetus;
- (7a) įgyvendinant Programą turėtų būti siekiama suderinti jau esamus Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų planus ir strategijas;

- (8) įgyvendinant Programą, atsižvelgiant į dalyvaujančių mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenių pobūdį *visoje Sąjungoje, sėkmės procentą kiekvienoje intervencinėje srityje*, vykdomos veiklos rūšis ir tikslus, *subsidiarumo principą*, taip pat į siekiamą daryti poveikį, turėtų būti išlaikoma finansavimo, grindžiamo principais „iš apačios į viršų“ ir „iš viršaus į apačią“, t. y. atitinkamai orientuoto į tyrėjus arba novatorius ir nustatomo remiantis strategiškai apibrėžtais prioritetais, pusiausvyra. Atitinkamų Programos dalių, kurių visos padeda siekti visų bendrųjų ir konkrečių Programos tikslų, įgyvendinimo metodas turėtų būti pasirenkamas atsižvelgiant į minėtus veiksnius;
- (8-a) *programos „Europos horizontas“ paprogramės „Dalyvių skaičiaus didinimas ir Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“ dalyvių skaičiaus didinimo ir kompetencijos skleidimo daliai skiriamas bendras biudžetas turėtų sudaryti ne mažiau kaip 3,3 proc. bendro programos „Europos horizontas“ biudžeto. Šis biudžetas turėtų daugiausia būti naudingas juridiniams asmenims plėtros šalyse;*
- (8-b) *kompetencijos iniciatyvomis turėtų būti siekiama stiprinti mokslinių tyrimų ir inovacijų kompetencijų reikalavimus atitinkančiose šalyse, įskaitant, pavyzdžiui, paramą mokymui siekiant patobulinti mokslinių tyrimų ir inovacijų valdymo įgūdžius, apdovanojimus, inovacijų ekosistemų stiprinimą ir mokslinių tyrimų ir inovacijų tinklų kūrimą, be kita ko, remiantis ES finansuojama mokslinių tyrimų infrastruktūra. Pareiškėjai turi aiškiai parodyti, kad projektai yra susiję su nacionalinėmis ir (arba) regioninėmis mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijomis, kad būtų galima kreiptis dėl finansavimo pagal programos „Europos horizontas“ paprogramės „Dalyvių skaičiaus didinimas ir Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“ dalyvių skaičiaus didinimo ir kompetencijos skleidimo dalį;*
- (8a) *tam tikriems mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmams turėtų būti taikomas skubių mokslinių tyrimų ir inovacijų diegimo veiksmų metodas, pagal kurį lėšų paskyrimo laikas neturėtų viršyti šešių mėnesių. Tai turėtų padėti suteikti spartesnę, principu „iš viršaus į apačią“ paremtą prieigą prie finansavimo mažiems bendradarbiaujantiems konsorciумams, įgyvendinant veiksmus nuo fundamentaliųjų tyrimų atlikimo iki jų rezultatų taikymo rinkoje;*

- (8b) *pagal Programą turėtų būti teikiama parama visais mokslinių tyrimų ir inovacijų etapais, ypač bendradarbiavimo projektuose. Fundamentiniai tyrimai yra labai svarbi vertybė ir esminė sąlyga siekiant padidinti Sąjungos gebėjimą pritraukti geriausius mokslininkus, norint jai tapti pasauliniu kompetencijos centru. Reikėtų užtikrinti fundamentaliųjų ir taikomųjų mokslinių tyrimų pusiausvyrą. Tai suderinus su inovacijomis, taip bus remiamas Sąjungos ekonomikos konkurencingumas, ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas;*
- (8c) *siekiant kuo labiau padidinti programos „Europos horizontas“ poveikį, išskirtinį dėmesį reikėtų skirti daugiadalykiams, tarpdalykiams ir su kitomis sritimis susijusiems metodams, kaip būtiniams didelės mokslinės pažangos elementams;*
- (8d) *visuomenės dalyvavimas turėtų būti skatinamas, pasitelkiant atsakingai vykdomus mokslinius tyrimus ir inovacijas, nes tai yra universalus būdas sukurti veiksmingą mokslo bendruomenės ir visuomenės bendradarbiavimą. Tokiu būdu visi visuomenės subjektai (tyrėjai, piliečiai, politikos formuotojai, įmonės, trečiųjų sektorių organizacijos ir kt.) galėtų drauge bendradarbiauti visame mokslinių tyrimų ir inovacijų procese, kad procesai ir jų rezultatai labiau atitiktų Europos visuomenės vertybes, poreikius ir lūkesčius;*
- (9) *pagal veiklos sritį „Pažangusis ir atvirasis mokslas“ vykdoma mokslinių tyrimų veikla turėtų būti nustatoma atsižvelgiant į mokslo poreikius ir galimybes. Mokslinių tyrimų darbotvarkė turėtų būti nustatoma palaikant glaudžius ryšius su mokslo bendruomene ir joje turėtų būti akcentuojama, kaip pritraukti naujus mokslinių tyrimų ir inovacijų srities gabius darbuotojus, jaunos tyrėjus, tuo pat stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę ir užkirsti kelią protų nutekėjimui. Moksliniai tyrimai turėtų būti finansuojami pagal pažangumo kriterijų;*

- (10) siekiant kuo labiau integruoti atitinkamas darbo sritis, kartu užtikrinant aukšto lygio ir tvarų naudojamų išteklių poveikį **Sajungai**, Programos veiklos sritis „Pasauliniai uždaviniai ir **Europos** pramonės konkurencingumas“ turėtų būti grindžiama mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų grupėmis. Taip bus skatinamas tarpdisciplinis, tarpsektorinis, įvairias politikos sritis aprėpiantis ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas siekiant JT DVT, **taip pat siekiant įgyvendinti Sąjungos įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą ir, kur būtina, spręsti visuomenei tenkančius iššūkius ir** užtikrinti Sąjungos pramonės konkurencingumą. **Veikla pagal šią veiklos sritį turėtų apimti įvairių mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, įskaitant mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, bandomuosius projektus, parodomuosius projektus ir paramą viešiesiems pirkimams, ikinormatyvinius tyrimus ir standartų nustatymą, taip pat inovacijų įsisavinimą rinkoje, siekiant užtikrinti, kad Europa išliktų pažangiausia arba kad būtų vykdomi pažangiausi moksliniai tyrimai strategiškai apibrėžtose prioritetinėse srityse;**
- (11) pramonės įtraukimas į Programą, ypač siekiant kurti tvarias darbo vietas ir užtikrinti ekonomikos augimą Europoje, turėtų būti vykdomas visapusiškai **ir laiku**, t. y. visais lygmenimis: nuo pavienių verslininkų ir mažųjų ir vidutinių įmonių iki stambių įmonių;

(12) svarbu remti *Sajungos* pramonę, kad ji tokiose srityse kaip inovacijos, skaitmeninimas ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas išliktų arba taptų pasaulio lydere, visų pirma investuojant į bazines didelio poveikio technologijas, kuriomis grindžiamas rytojaus verslas. *Bazinės didelio poveikio technologijos turėtų atlikti pagrindinį vaidmenį II veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir Europos pramonės konkurencingumas“ ir turėtų būti toliau susietos su ateities ir besiformuojančių technologijų pavyzdinėmis iniciatyvomis, siekiant, kad mokslinių tyrimų projektai apimtų visą inovacijų grandinę.* Programos veiksmai turėtų *būti atspindėti Sajungos pramonės politikos strategiją, siekiant* išspręsti rinkos nepakankamumo arba nepakankamų investicijų problemas, proporcingai *ir skaidriai paskatinti investicijas* nedubliuojant ar neištumiant privačiojo finansavimo, be to, šie veiksmai turėtų suteikti aiškią Europos pridėtinę vertę *ir viešųjų investicijų grąžą.* Taip bus užtikrinamas Programos veiksmų ir ES *mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų* valstybės pagalbos taisyklių, *kurios turėtų būti peržiūrėtos siekiant skatinti inovacijas,* suderinamumas;

(13) įgyvendinant Programą turėtų būti integruotai remiami moksliniai tyrimai ir inovacijos, laikantis visų atitinkamų Pasaulio prekybos organizacijos nuostatų. Mokslinių tyrimų, įskaitant bandomąją taikomąją veiklą, sąvoka turėtų būti naudojama remiantis EBPO parengtu Fraskačio vadovu, o inovacijų sąvoka – EBPO ir Eurostato parengtu Oslo vadovu, vadovaujantis plačiu požiūriu, aprėpiančiu socialines inovacijas, **dizainą ir kūrybingumą**. Kaip ir ankstesnėje bendrojoje programoje „Horizontas 2020“ **■**, turėtų **būti atsižvelgta į** Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos pateiktus technologinio pasirengimo lygio apibrėžimus; Konkretaus kvietimo teikti pasiūlymus pagal veiklos sritį „Pasauliniai uždaviniai ir pramonės konkurencingumas“ darbo programoje būtų galima numatyti galimybę skirti dotacijas didelio masto produktų patvirtinimui ir pakartotiniam pateikimui rinkai;

(14) Komisijos komunikate dėl programos „Horizontas 2020“ laikotarpio vidurio vertinimo (COM(2018)2 final) *ir Europos Parlamento pranešime dėl programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo vertinimo atsižvelgiant į jo tarpinį vertinimą ir pasiūlymą dėl Devintosios bendrosios programos (2016/2147(INI))*, atsižvelgiant į patirtį, įgytą įgyvendinant ankstesnę programą, taip pat į ES institucijų ir suinteresuotųjų šalių pateiktą informaciją, pateikiama keletas su šia programa, įskaitant dalyvavimo ir sklaidos taisykles, susijusių rekomendacijų. Keletas iš šių rekomendacijų yra investuoti su didesniu užmoju, siekiant sukurti kritinę masę ir kuo labiau padidinti poveikį, palaikyti proveržio inovacijas, teikti pirmenybę Sąjungos investicijoms į mokslinius tyrimus ir inovacijas didelės pridėtinės vertės srityse, visų pirma orientuojantis į misiją, ***išsamiai, informacija pagrindžiant ir laiku*** įtraukiant piliečius ir rengiant plataus masto informavimo kampanijas, racionalizuoti Sąjungos finansavimo pasiūlos spektrą, ***siekiant visapusiškai panaudoti mokslinių tyrimų ir inovacijų potencialą visose valstybėse narėse***, be kita ko, supaprastinant įvairias partnerystės iniciatyvas ir bendro finansavimo schemas, užtikrinti didesnę ir tikrą įvairių Sąjungos finansavimo priemonių tarpusavio sąveiką, visų pirma siekiant padėti sutelkti Sąjungoje neišnaudojamas mokslinių tyrimų ir inovacijų galimybes, ***į projektus pagal Programą geriau įtraukti Sąjungos (ypač ERPF lėšomis) finansuojamas mokslinių tyrimų infrastruktūras***, stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą ir didinti atvirumą dalyviams iš trečiųjų valstybių, ***kartu apsaugant Sąjungos interesus ir praplečiant visų valstybių narių dalyvavimą Programoje***, taip pat toliau paprastinti procedūras, remiantis programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo patirtimi;

(15) *sanglaudos politika turėtų prisidėti prie mokslinių tyrimų ir inovacijų. Todėl reikia skirti ypatingą dėmesį šių dviejų sričių Sąjungos politikos koordinavimui ir papildomumui.* Įgyvendinant Programą turėtų būti siekiama *suderinti taisykles ir* užtikrinti sąveiką su kitomis Sąjungos programomis, *kaip nurodyta šio reglamento IV priede:* nuo jų projektų rengimo ir strateginio planavimo iki projektų atrankos ir valdymo, komunikacijos, rezultatų sklaidos ir naudojimosi jais, taip pat stebėsenos, audito ir valdymo. Siekiant išvengti Sąjungos finansavimo kartojimosi bei dubliavimosi ir didinti jo sverto poveikį, *taip pat mažinti administracinę naštą pareiškėjams ir paramos gavėjams, visų sinergijos rūšių atveju turėtų būti laikomasi principo „vienam veiksmui – vienas taisyklių rinkinys“:*

- veiklai pagal programą „Europos horizontas“ vykdyti gali būti *savanoriškai* pervedamos lėšos iš kitų Sąjungos programų, *be kita ko, iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF).* Tokiais atvejais lėšos naudojamos laikantis programos „Europos horizontas“ taisyklių, *tačiau tik tos valstybės narės ar valdymo institucijos, kai tinka, kuri nusprendžia jas pervesti, labui;*
- *veiksmui galėtų būti numatytas bendras finansavimas pagal programą „Europos horizontas“ ir kitą Sąjungos programą, neviršijant visų tinkamų finansuoti veiklos išlaidų. Tokiais atvejais būtų taikomos tik programos „Europos horizontas“ taisyklės ir vengiama dvejopų auditų;*

– *pažangumo ženklas būtų suteikiamas visiems pasiūlymams, kurie atitinka „pažangumo“ reikalavimus pagal programą „Europos horizontas“, bet negali būti finansuojami dėl biudžeto apribojimų. Tokiais atvejais reikėtų taikyti fondo, iš kurio teikiama parama, taisykles, išskyrus valstybės pagalbos taisykles;*

(16) siekiant užtikrinti, kad Sąjungos finansavimas darytų kuo didesnę poveikį ir kuo veiksmingiau padėtų siekti Sąjungos politikos tikslų *ir įsipareigojimų*, įgyvendinant Programą *ir remiantis strateginio planavimo rezultatais gali būti* užmezgama Europos partnerystė su įvairiais privačiojo ir (arba) viešojo sektoriaus partneriais: *viešosiomis ir privačiomis* mokslinių tyrimų *ir inovacijų suinteresuotosiomis šalimis, kompetencijų centrais, verslo inkubatoriais, mokslo ir technologijų parkais*, įstaigomis, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, *fondais* ir pilietinės visuomenės organizacijomis, *atitinkamais atvejais, regioninėmis inovacijų ekosistemomis*, kurios remia ir (arba) vykdo su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusią veiklą, jeigu palaikant partnerystės ryšius norimą poveikį galima pasiekti veiksmingiau negu tik Sąjungos lygmeniu;

- (17) įgyvendinant Programą turėtų būti stiprinamas Europos partnerystės subjektų ir privačiojo ir (arba) viešojo sektoriaus partnerių bendradarbiavimas tarptautiniu lygmeniu, šiuo tikslu sujungiant mokslinių tyrimų ir inovacijų programas ir tarpvalstybines investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas ir taip asmenims ir įmonėms užtikrinant abipusę naudą, kartu užtikrinant, kad **Sąjunga** galėtų ginti savo interesus;
- (17a) *programa „FET Flagships“ pasirodė esanti veiksminga ir efektyvi priemonė, nes bendromis ir koordinuotomis Sąjungos ir jos valstybių narių pastangomis visuomenei buvo suteikta nauda. Veikla, vykdoma pagal ateities ir besiformuojančių technologijų (ABT) pavyzdines iniciatyvas, susijusias su grafenu, žmogaus smegenų projektu ir kvantinėmis technologijomis, kurios remiamos pagal programą „Horizontas 2020“, bus toliau remiama pagal programą „Europos horizontas“ skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus, numatytus darbo programoje. Pagal programos „Horizontas 2020“ ABT pavyzdinių iniciatyvų dalį remiami parengiamieji veiksmai bus naudingi pagal programą „Europos horizontas“ vykdomo strateginio planavimo procese ir suteiks informacijos dirbant misijai, bendro finansavimo ir (arba) bendro programavimo partnerysčių ir įprastinių kvietimų teikti pasiūlymus srityse;*
- (18) Jungtinis tyrimų centras (JRC) ir toliau turėtų padėti rengti Sąjungos politiką, visais politikos ciklo etapais teikdamas nepriklausomus vartotojų interesus atitinkančius mokslinius įrodymus ir techninę paramą. Tiesioginiai JRC veiksmai turėtų būti įgyvendinami lanksčiai, efektyviai ir skaidriai, atsižvelgiant į atitinkamus JRC naudotojų ir Sąjungos politikos poreikius, **biudžeto apribojimus** ir užtikrinant Sąjungos finansinių interesų apsaugą. JRC ir toliau turėtų kurti papildomus išteklius;

(19) veiklos srityje „*Novatoriška Europa*“ turėtų būti sukurtos integruotos paramos verslininkų poreikiams ir *į mokslinius tyrimus orientuotoms* priemonės verslumui, kuriomis būtų siekiama realizuoti ir sparčiau diegti proveržio inovacijas sparčiam rinkos augimui užtikrinti, *taip pat skatinti Sąjungos technologinį savarankiškumą strateginėse srityse*. Tai turėtų padėti pritraukti novatoriškų įmonių, *įskaitant MVĮ ir startuolius*, galinčių laipsniškai plėtoti veiklą tarptautiniu ir Sąjungos lygmenimis, taip pat greitai lanksčiomis sąlygomis skirti dotacijas ir užtikrinti bendrai finansuojamas investicijas, be kita ko, kartu su privačiais investuotojais. Šių tikslų turėtų būti siekiama įsteigiant Europos inovacijų tarybą (EIT). Šioje veiklos srityje taip pat turėtų būti remiamas Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT), *EIT regionų inovacijos sistema* ir apskritai Europos inovacijų ekosistemos *visoje Sąjungoje*, visų pirma bendrai finansuojant partnerystės su nacionaliniais ir regioniniais inovacijas remiančiais *viešaisiais ir privačiais* subjektais iniciatyvas;

- (20) *siekiant patenkinti investicijų paramos poreikį vykdant tokią didesnės rizikos ir nelinijinę veiklą kaip moksliniai tyrimai ir inovacijos, labai svarbu, kad programa „Europos horizontas“, visų pirma Europos inovacijų taryba, taip pat EIT su savo ŽIB, užtikrintų sąveiką su kitomis finansinėmis priemonėmis, kurios įgyvendinamos pagal „InvestEU“. Šiuo atžvilgiu patirtis, sukaupta įgyvendinant tokias finansines priemones pagal programą „Horizontas 2020“ kaip „InnovFin“ ir MVĮ teikiamas paskolų garantijas, turėtų tapti tvirtu pagrindu teikiant šią tikslinę paramą ir Europos inovacijų taryba turėtų sukurti strateginės žvalgybos ir vertinimo realiuoju laiku veiklas, kad laiku valdytų ir organizuotų įvairius savo veiksmus;*
- (21) *Europos inovacijų taryba kartu su kitomis programos „Europos horizontas“ dalimis turėtų skatinti visų formų inovacijas, pradedant inkrementinėmis ir baigiant proveržio bei ardomosiomis inovacijomis, ypač orientuojantis į rinkas kuriančias inovacijas. Europos inovacijų taryba, pasitelkdama savo priemones „Pathfinder“ ir „Accelerator“, turėtų siekti nustatyti, sukurti ir panaudoti visų rūšių didelės rizikos inovacijas, įskaitant inkrementines inovacijas, kuriomis labiausiai akcentuojamas proveržis, ardomąsias ir giliųjų technologijų inovacijas, kurios gali tapti rinkas kuriančiomis inovacijomis.*
- Nuosekliai ir racionaliai remdama proveržio inovacijas, Europos inovacijų taryba turėtų panaikinti dabartinį viešosios paramos privačiojo sektoriaus investicijų į šią sritį trūkumą. Dėl savo priemonių pobūdžio Europos inovacijų taryba turi atlikti specialias teises ir valdymo funkcijas, kad būtų aiškiai parodomi jos tikslai, visų pirma su inovacijų platinimu rinkoje susijusi veikla;
- (21a) *pagal šį reglamentą, ypač pagal Europos inovacijų tarybos vykdomą veiklą, pradedančioji įmonė yra MVĮ pradiniam gyvavimo ciklo etape (įskaitant universitetų atžalines įmones), kurios tikslas – naujoviški sprendimai ir perspektyvus verslo modelis, ir kuri yra savarankiška, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijos 2003/361/EB priedo 3 straipsnyje⁴; ir vidutinės kapitalizacijos įmonė – įmonė, kuri nėra Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB apibrėžta labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė ir kurios darbuotojų skaičius, apskaičiuotas pagal tos rekomendacijos priedo I antraštinės dalies 3, 4, 5 ir 6 straipsnius, yra nuo 250 iki 3 000; maža vidutinės kapitalizacijos įmonė – vidutinės kapitalizacijos įmonė, kurios darbuotojų skaičius neviršija 499;*

⁴ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžčių (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

- (22) vadinamąjį mirties slėnį, t. y. atotrūkį tarp mokslinių tyrimų, išankstinio masinio komercinimo ir įmonių plėtros, turėtų padėti įveikti **Europos inovacijų tarybos programa „Accelerator“**, šiuo tikslu pasitelkiant Europos inovacijų tarybos mišrų finansavimą. Visų pirma, pagal priemonę „Accelerator“ turėtų būti teikiama parama operacijoms, keliančioms tokią technologinę arba rinkos riziką, dėl kurios jos nelaikomos bankams priimtinais operacijomis ir kurios negalima atsverti didelėmis rinkos investicijomis, taip papildant Reglamentu ...⁵ sukurta programą „InvestEU“;
- (22a) *MVĮ turi didelį inovacijų ir ekonomikos augimo Europoje potencialą. Todėl reikia, kad MVĮ, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB, aktyviai dalyvautų programoje „Europos horizontas“. Remiantis geriausia patirtimi, įgyta įgyvendinant programą „Horizontas 2020“, programa „Europos horizontas“ turėtų toliau būti remiamas integruotas MVĮ dalyvavimas bendrojoje programoje;*
- (22b) *nors mišrus finansavimas turėtų būti pagrindinis EIT programos „Accelerator“ biudžeto panaudojimo būdas, kaip apibrėžta 43 straipsnyje, tik dotacijomis teikiama EIT programos „Accelerator“ parama MVĮ, įskaitant pradedančiąsias įmones, turėtų atitikti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1291/2013⁶ įsteigtos ankstesnės bendrosios programos „Horizontas 2020“ paramą, teikiamą iš MVĮ priemonės biudžeto;*
- (22c) *vykdyma glaudžią sąveiką su „InvestEU“, EIT programa „Accelerator“, teikdama mišrų finansavimą ir taikydama nuosavo kapitalo finansinės paramos formas, turėtų finansuoti MVĮ, įskaitant pradedančiąsias įmones, ir, išimtiniais atvejais, projektus, vykdomus mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių, kurios dar negali gauti pajamų arba dar nėra pelningos, arba dar negali pritraukti pakankamai investicijų savo projektų verslo planui visiškai įgyvendinti. Tokie reikalavimus atitinkantys subjektai bus laikomi nefinansuotiniais, nors dalį jų investicijų poreikių galėjo arba galėtų patenkinti vienas ar*

⁵

⁶

Kai bus priimtas galutinis reglamento tekstas, OL C serijoje tikimasi paskelbti šią Komisijos deklaraciją:

„Komisija ketina įgyvendinti EIT programos „Accelerator“ biudžetą taip, kad būtų užtikrinta, jog tik dotacijomis skiriama parama MVĮ, įskaitant pradedančiąsias įmones, atitiktų paramą, teikiamą pagal programos „Horizontas 2020“ MVĮ priemonės biudžetą, laikantis sąlygų, nustatytų reglamento „Horizontas Europa“ 43 straipsnio 1 dalyje ir X konstatuojamojoje dalyje“.

keli investuotojai, pavyzdžiui, privatus arba valstybinis bankas, šeimos įstaiga, rizikos kapitalo fondas, verslo angelas ar kt. Tokiu būdu, įveikdama rinkos nepakankamumą, EIT programa „Accelerator“ finansuos perspektyvius, bet dar finansiškai nenaudingus subjektus, vykdančius rinką kuriančių proveržio inovacijų projektus. Kai šie projektai bus pelningi, vėlesniame savo plėtros etape jie gali būti finansuojami pagal „InvestEU“ programą;

- (23) EIT, pirmiausia pasitelkdamas savo žinių ir inovacijos bendrijas (ŽIB) *ir EIT regionų inovacijos sistemą*, turėtų siekti stiprinti inovacijų ekosistemas, *siekiant vystyti bendrą Sąjungos pajėgumą kurti inovacijas*, padedančias spręsti pasaulinius uždavinius, šiuo tikslu skatindamas integruoti verslo, mokslinių tyrimų, aukštojo mokslo ir verslumo sričių veiklą. *Pagal savo steigimo aktą, EIT reglamentą⁷ ir EIT strateginę inovacijų darbotvarkę⁸*, EIT, vykdydamas savo veiklą, turėtų skatinti inovacijas ir remti aukštojo mokslo integraciją į inovacijų ekosistemą, visų pirma skatindamas ugdyti verslumą ir palaikyti tvirtus nespécializuoto pramonės ir akademinės bendruomenės bendradarbiavimo ryšius, taip pat nustatydamas įgūdžius, kurių turėtų turėti būsimi novatoriai pasauliniams visuomenės uždaviniams spręsti, įskaitant pažangius skaitmeninius ir su inovacijomis susijusius įgūdžius; taip pat nustatydamas įgūdžius, kurių turėtų turėti būsimi novatoriai pasauliniams uždaviniams spręsti, įskaitant pažangius skaitmeninius ir su inovacijomis susijusius įgūdžius. Europos inovacijų tarybos paramos gavėjai turėtų galėti naudotis EIT nustatytomis paramos programomis, o EIT ŽIB steigiamos pradedančiosios įmonės turėtų turėti *skubią* galimybę naudotis Europos inovacijų tarybos veiksmais. Nors EIT daugiausia dėmesio skiria inovacijų ekosistemoms, todėl būtų natūralu jį priskirti Programos veiklos sričiai „*Novatoriška Europa*“, *jis turėtų remti ir kitas veiklos sritis, atitinkamai strateginio planavimo etapu EIT ŽIB planavimo procesai turėtų būti suderinti su Programos veiklos sritimi „Pasauliniai uždaviniai ir Europos pramonės konkurencingumas“*. *Reikėtų vengti ŽIB ir kitų priemonių, visų pirma kitų partnerysčių, dubliavimo toje pačioje srityje;*

⁷ 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 294/2008 (OL L 97/1, 2008 4 9), iš dalies pakeistas 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1292/2013 (OL L 347/174, 2013 12 20).

⁸ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES).

- (24) norint užtikrinti, kad klestėtų proveržio ir radikalios inovacijos, vienas iš pagrindinių reikalavimų turėtų būti užtikrinti ir išsaugoti vienodas sąlygas konkrečioje rinkoje konkuruojančioms įmonėms, taip sudarant sąlygas visų pirma mažiesiems ir vidutiniams novatoriams pasinaudoti jų investicijų teikiama nauda ir užimti atitinkamą rinkos dalį. ***Taip pat tam tikras finansuojamos veiklos inovacijų skalės atvirumas – skirtas dideliame naudos gavėjų tinklui – galėtų iš esmės padėti stiprinant MVĮ gebėjimus, nes jos gautų reikiamas priemones investicijoms pritraukti ir klestėti;***
- (25) įgyvendinant Programą, remiantis ***Sąjungos*** interesais ***ir*** abipuse ***nauda*** ir visuotiniais įsipareigojimais įgyvendinti JT DVT, turėtų būti skatinamas ir integruojamas bendradarbiavimas su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis ir atitinkamos iniciatyvos. Tarptautinio bendradarbiavimo tikslai turėtų būti didinti Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų ***pažangumą***, patrauklumą ir ekonominį bei pramonės konkurencingumą, spręsti pasaulinius uždavinius, įtvirtintus JT DVT, ir padėti įgyvendinti Sąjungos išorės politiką. Turėtų būti laikomasi bendro ***pažangaus*** atvirumo tarptautinių partnerių dalyvavimui ir tikslinių tarptautinio bendradarbiavimo veiksmų principų, ***taip pat turi būti taikomi*** atitinkami mažas ir vidutinės pajamas gaunančiose šalyse įsisteigusių subjektų tinkamumo finansuoti ***kriterijai, atsižvelgiant į skirtingą gebėjimų lygį mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje***. Kartu ***kai numatomas abipusiškumas ir kai apsaugomi Sąjungos interesai***, skatinamas ***sustiprintas visų valstybių narių dalyvavimas Programoje ir trečiųjų valstybių prisijungimas prie Programos;***

- (26) siekiant stiprinti mokslo ir visuomenės tarpusavio ryšius ir kuo labiau padidinti jų sąveikos teikiamą naudą, įgyvendinant Programą reikėtų įtraukti piliečius ir pilietinės visuomenės organizacijas į bendro patikimų mokslinių tyrimų ir inovacijų darbotvarkių ir turinio rengimo ir kūrimo procesą, ***kuriame atsižvelgiama į piliečių ir pilietinės visuomenės iškeltas problemas, poreikius ir lūkesčius***, šiuo tikslu populiarinant mokslinį švietimą ir sudarant sąlygas visuomenei įgyti mokslinių žinių, taip pat sudarant palankesnes sąlygas piliečiams ir pilietinės visuomenės organizacijoms dalyvauti vykdant Programos veiklą. ***Priemonės, kurių imtasi siekiant padidinti piliečių ir pilietinės visuomenės dalyvavimą, būtina stebėti;***
- (26a) ***įgyvendinant programą „Europos horizontas“ reikėtų remti naujas technologijas, kuriomis prisidedama įveikiant kliūtis, dėl kurių neįgalieji neturi galimybių visapusiškai dalyvauti ir dėl kurių taip ribojamas iš tiesų įtraukios visuomenės kūrimas;***

- (27) pagal SESV 349 straipsnį Sąjungos atokiausiems regionams, atsižvelgiant į jų struktūrinę, socialinę ir ekonominę padėtį, suteikiama teisė naudotis konkrečiomis priemonėmis, susijusiomis su jų galimybėmis dalyvauti horizontaliosiose Sąjungos programose. Todėl Programoje turėtų būti atsižvelgiama į konkrečius šių regionų ypatumus, kaip išdėstyta Komisijos komunikate „Sustiprinta ir atnaujinta strateginė partnerystė su ES atokiausiais regionais“ (COM(2017)623 final), kuriam Taryba pritarė 2018 m. balandžio 12 d., ***ir kur įmanoma skatinti jų dalyvavimą Programoje;***
- (28) pagal Programą vykdoma veikla turėtų būti siekiama panaikinti lyčių nelygybę, ***išvengti šališkumo lyčių atžvilgiu, tinkamai integruoti lyčių aspektą į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį, siekiant gerinti profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą, skatinti moterų ir vyrų lygybę, įskaitant vienodo užmokesčio principų taikymą, kaip nurodyta SESV 141 straipsnio 3 dalyje ir Direktyvoje 2006/54/EB dėl moterų ir vyrų lygių galimybių ir vienodo požiūrio į moteris ir vyrus užimtumo bei profesinės veiklos srityje principo įgyvendinimo, taip pat užtikrinant neįgalių mokslininkų prieigą prie mokslinių tyrimų ir inovacijų;***

- (29) atsižvelgiant į gynybos pramonės sektoriaus ypatumus, išsamios nuostatos dėl gynybos mokslinių tyrimų projektams skiriamo Sąjungos finansavimo turėtų būti nustatytos Reglamente ..., kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas⁹, kuriame apibrėžiamos dalyvavimo atliekant gynybos mokslinius tyrimus taisyklės. ***Nors ir būtų galima skatinti programos „Europos horizontas“ ir Europos gynybos fondo sinergiją, stengiantis išvengti dubliavimosi, pagal programą „Europos horizontas“ vykdomi veiksmai ir toliau turėtų būti skiriami tik civiliniams tikslams;***
- (30) šiuo reglamentu nustatomas Programos finansinis paketas. 1 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai nustatyta suma Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausias orientacinis dydis metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip apibrėžta [atitinkamai atnaujinti nuorodą pagal naująją tarpinstitucinį susitarimą: 2013 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo¹⁰ 17 punkte];
- (31) jei nenurodyta kitaip, šiai Programai taikomas ***Europos Parlamento ir Tarybos*** reglamentas (ES, Euratomas) ***2018/1046*** (toliau – Finansinis reglamentas)¹¹. Jame nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, tarp jų – taisyklės, susijusios su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu vykdymu, finansine parama, finansinėmis priemonėmis ir biudžeto garantijomis;

⁹

¹⁰ OL C 373, 2013 12 20, p. 1.

¹¹ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012;

(31a) visa Programa turėtų būti nuolat siekiama administracinio supaprastinimo, visų pirma mažinant administracinę naštą paramos gavėjams. Komisija turėtų dar labiau supaprastinti savo priemones ir gaires taip, kad dėl jų paramos gavėjams tektų kuo mažesnė našta. Visų pirma Komisija turėtų apsvarstyti galimybę parengti sutrumpintą gairių versiją;

(31b) siekiant užtikrinti, kad Europa toliau pirmautų pasaulinių mokslinių tyrimų ir inovacijų, susijusių su skaitmeninėmis technologijomis, srityje ir atsižvelgiant į būtinybę didinti investicijas ir pasinaudoti didėjančiomis skaitmeninių technologijų teikiamomis galimybėmis, pagrindiniams skaitmeniniams prioritetams turėtų būti skiriamas pakankamas biudžetas;

(32) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹², Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2988/95¹³, Tarybos reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96¹⁴ ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1939¹⁵ Sąjungos finansiniai interesai turi būti ginami proporcingomis priemonėmis, įskaitant pažeidimų ir sukčiavimo prevenciją, nustatymą, ištaisymą ir tyrimą, prarastų, nepagrįstai išmokėtų ar neteislingai panaudotų lėšų susigrąžinimą ir, jei reikia, administracinių sankcijų skyrimą. Visų pirma, pagal Reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų, darančių poveikį Sąjungos finansiniams interesams. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra gali tirti sukčiavimo ir kitos nusikalstamos veiklos atvejus, darančius poveikį Sąjungos finansiniams interesams, kaip nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371¹⁶, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiaudamas siekti apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos prokuratūrai ir Europos Audito Rūmams ir užtikrinti, kad visos Sąjungos lėšų naudojimo procese dalyvaujančios trečiosios šalys suteiktų lygiavertes teises;

-
- ¹² 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).
- ¹³ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).
- ¹⁴ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).
- ¹⁵ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).
- ¹⁶ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

- (33) pagal [atitinkamai atnaujinti nuorodą pagal naują sprendimą dėl UŠT: Tarybos sprendimo 2013/755/ES¹⁷ 94 straipsnį] užjūrio šalyse ir teritorijose (UŠT) įsisteigę asmenys ir subjektai atitinka reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi. ***Programoje turėtų būti tinkamai atsižvelgta į šių teritorijų ypatumus, siekiant užtikrinti jų veiksmingą dalyvavimą ir remti, visų pirma, atokiausių regionų, taip pat kaimyninių trečiųjų šalių bendradarbiavimą ir sąveiką;***
- (34) vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros 22 ir 23 dalimis, reikia įvertinti Programą remiantis informacija, surinkta laikantis specialių stebėsenos reikalavimų, tačiau drauge vengiant pernelyg didelio reguliavimo ir administracinės naštos, visų pirma valstybėms narėms ***ir Programos paramos gavėjams.*** Kai tinkama, tokie reikalavimai gali apimti išmatuojamus rodiklius, naudojamus esminiam Programos poveikiui įvertinti;

¹⁷ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

- (35) siekiant galėti, kai manoma, kad tai būtina, papildyti arba iš dalies pakeisti poveikio trajektorijų rodiklius, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (36) programos „Europos horizontas“ ir ES kosmoso programos tarpusavio suderinamumas ir sąveika padės skatinti pasauliniu mastu konkurencingą ir novatorišką Europos kosmoso sektorių, didinti Europos galimybes savarankiškai užsitikrinti prieigą prie kosmoso ir naudotis juo saugioje ir patikimoje aplinkoje, taip pat užtikrinti, kad Europa pasaulio arenoje atliktų svarbesnį vaidmenį. Įgyvendinant Kosmoso programą kaupiami duomenys ir sukuriamos paslaugos padės ieškoti proveržio sprendimų pagal programą „Europos horizontas“;
- (36a) *siekiant finansuoti konkretų veiksmą, darbo programoje turėtų būti atsižvelgiama į konkrečių ankstesnių projektų rezultatus ir į mokslo, technologijų ir inovacijų būklę nacionaliniu, Sąjungos ir tarptautiniu lygmeniu bei į atitinkamą politikos, rinkos ir visuomenės raidą;***

- (37) dalyvavimo ir sklaidos taisyklėse turėtų būti tinkamai atsižvelgiama į Programos poreikius, turint omenyje įvairių suinteresuotųjų šalių iškeltus susirūpinimą keliančius klausimus ir pateiktas rekomendacijas;
- (38) bendromis Programos taisyklėmis **ir reikalavimais** turėtų būti užtikrinamos **supaprastintos ir bendros įgyvendinimo priemonės, be kita ko, skirtos stebėsenai ir ataskaitų teikimui**, ir nuosekli sistema, kuria sudaromos palankesnės sąlygos dalyvauti Programos biudžeto lėšomis finansuojamose programose, įskaitant dalyvavimą tokių finansavimo įstaigų kaip EIT, bendrųjų įmonių ar kitų pagal SESV 187 straipsnį veikiančių struktūrų valdomose programose ir valstybių narių pagal SESV 185 straipsnį vykdomose programose. **Reikėtų suteikti galimybę patvirtinti** konkrečias taisykles, **bet išimtys turi būti ribojamos ir taikomos tik būtinais ir tinkamai** pagrįstais atvejais;
- (39) imantis Programos taikymo sričiai priskiriamų veiksmų turėtų būti gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažįstamų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Tokie veiksmai turėtų atitikti visus teisinius įsipareigojimus, įskaitant įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, ir atitinkamus Komisijos sprendimus, kaip antai 2013 m. birželio 28 d. Komisijos pranešimą¹⁸, taip pat etikos principus, įskaitant bet kokio mokslinių tyrimų etikos pažeidimo vengimą. **Turėtų būti atsižvelgiama į Europos mokslo ir naujų technologijų etikos grupės nuomones, taip pat į Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros ir ES duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonę.** Vykdam mokslinių tyrimų veiklą taip pat turėtų būti atsižvelgiama į SESV 13 straipsnį ir moksliniams tyrimams ir bandymams turėtų būti mažiau naudojami gyvūnai, ilgainiui siekiant atsisakyti jų naudojimo;

¹⁸ OL C 205, 2013 7 19, p. 9.

- (40) laikantis tarptautinio bendradarbiavimo tikslų, kaip išdėstyta SESV 180 ir 186 straipsniuose, **ir siekiant Sąjungos interesų mokslo, visuomenės, ekonomikos ir technologijų srityse**, turėtų būti skatinamas trečiosiose šalyse įsisteigusių teisės subjektų ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas. Įgyvendinant Programą turėtų būti laikomasi pagal SESV 75 ir 215 straipsnius priimtų priemonių ir tarptautinės teisės nuostatų. Kalbant apie veiksmus, susijusius su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu, dalyvauti įgyvendinant konkrečius Programos veiksmus gali būti leidžiama tik valstybėse narėse arba, be valstybių narių, nurodytose asocijuotosiose arba kitose trečiosiose valstybėse įsisteigusiems subjektams;
- (41) *pripažįstant, kad klimato kaita yra vienas iš didžiausių pasaulinių ir visuomenės iššūkių ir atsižvelgiant į kovos su klimato kaita svarbą, remiantis Sąjungos įsipareigojimais įgyvendinti Paryžiaus susitarimą ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, ši Programa padės integruoti klimato srities veiksmus ir siekti bendro tikslo skirti **ne mažiau kaip 25 proc. ES biudžeto išlaidų klimato srities tikslams įgyvendinti 2021–2027 m. DFP laikotarpiu bei metinio 30 proc. tikslo, kuris turi būti pasiektas kuo greičiau, bet ne vėliau kaip 2027 m. Klimato aspektas tinkamai integruojamas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį ir taikomas visais mokslinių tyrimų ciklo etapais;***
- (41a) *su klimato kaita susijusio poveikio trajektorijos kontekste Komisija pateiks ataskaitą apie klimatui svarbių projektų rezultatų, inovacijų ir bendro numatomo poveikio, taip pat pagal Programos dalį ir įgyvendinimo būdą. Atlikdama analizę Komisija turėtų atsižvelgti į ilgalaikes ekonomines, socialines ir su aplinka susijusias sąnaudas ir naudą Europos piliečiams dėl Programos veiklos, įskaitant novatoriškų klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos sprendimų įgyvendinimą, numatomą poveikį užimtumui ir įmonių kūrimui, ekonomikos augimui ir konkurencingumui, švariai energijai, sveikatai ir gerovei (įskaitant oro, dirvožemio ir vandens kokybę). Šios poveikio analizės rezultatai turėtų būti skelbiami viešai, vertinami atsižvelgiant į Europos klimato ir energetikos tikslus ir jie, kaip į grįžtamoji informacija, turėtų būti įtraukti į strateginio planavimo procesą ir būsimas darbo programas;*

- (42) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Šios taisyklės išdėstytos Finansiniame reglamente ir visų pirma nustato biudžeto sudarymo ir įgyvendinimo tvarką, pasitelkiant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus, netiesioginį įvykdymą, taip pat reglamentuoja finansų pareigūnų atsakomybės patikras. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat yra susijusios su Sąjungos biudžeto apsauga, jei valstybėse narėse nustatoma visuotinių teisinės valstybės principo taikymo trūkumų, nes teisinės valstybės principo laikymasis yra viena esminių išankstinių patikimo finansų valdymo ir rezultatyvaus ES finansavimo sąlygų;
- (43) naudojimasis slapta pirmine informacija arba leidimo neturinčių asmenų prieiga prie slaptų rezultatų *ir mokslinių tyrimų duomenų* gali daryti neigiamą poveikį Sąjungos arba vienos ar kelių valstybių narių interesams. Todėl slaptų duomenų ir įslaptintos informacijos tvarkymas turėtų būti reglamentuojamas visais atitinkamais Sąjungos teisės aktais, įskaitant institucijų vidaus taisykles, pavyzdžiui, Komisijos sprendimu (ES, Euratomas) 2015/444¹⁹, kuriame išdėstytos nuostatos dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių;

¹⁹ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

(45) **būtina** nustatyti sąlygas, kuriomis Sąjungos finansavimas būtų skiriamas pagal Programą vykdomų veiksmų dalyviams. Dotacijos **bus pagrindinė Programos finansavimo rūšis. Kitos finansavimo rūšys ir įgyvendinimo metodai turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir duoti rezultatų**, atsižvelgiant **visų pirma į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą ir interesų konflikto riziką. Kai skiriamos dotacijos, turėtų būti numatoma galimybė taikyti vienkartinės išmokas, nustatyto dydžio išmokas ir standartinius vieneto įkainius**, kaip nustatyta Finansiniame reglamente **I**, siekiant toliau supaprastinti procedūras. **Norint, kad bet kokia nauja išlaidų kompensavimo sistema būtų laikoma tikru supaprastinimu paramos gavėjams, prieš tai turi būti atliktas išsamus ir teigiamas vertinimas;**

- (47) pagal *Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 2018/1046 (toliau – Finansinis reglamentas)*²⁰ Programoje turėtų būti nustatytas pagrindas skaičiuojant personalo išlaidas ir prekių ir paslaugų, kurioms išduotos vidaus sąskaitos faktūros, vieneto įkainius platesniu mastu taikyti įprastus gavėjų išlaidų apskaitos metodus *(taip pat ir didesnėms mokslinių tyrimų infrastruktūroms, kaip numatyta programoje „Horizontas 2020“)*. Visiems gavėjams turėtų būti suteikiama pasirinkti galimybę naudoti vieneto įkainius už prekes ir paslaugas, už kurias išrašomos vidaus sąskaitos faktūros, apskaičiuotos pagal įprastą gavėjų apskaitos praktiką, apimančios faktines tiesiogines ir netiesiogines išlaidas. Atsižvelgiant į tai, gavėjai turėtų galėti įtraukti faktines netiesiogines išlaidas, apskaičiuotas remiantis paskirstymo kodais, taikomais tokioms vieneto sąnaudoms, taikomoms prekėms ir paslaugoms, už kurias išrašomos vidaus sąskaitos faktūros;
- (48) dabartinė faktinių personalo išlaidų kompensavimo sistema, remiantis projektais grindžiamo išlaidų kompensavimo metodu, sukurtu įgyvendinant programą

²⁰ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012;

„Horizontas 2020“, turėtų būti toliau derinama su Finansiniu reglamentu, ***siekiant sumažinti ES tyrėjų, dirbančių Programoje, darbo užmokesčio skirtumus;***

- (49) pagal programą „Horizontas 2020“ sukurtas ir Komisijos valdomas Dalyvio garantijų fondas, kaip paaiškėjo, yra svarbi apsaugos priemonė, padedanti mažinti su išipareigojimų nevykdančių dalyvių mokėtinomis, bet negražinamomis sumomis susijusią riziką. Todėl reikėtų toliau naudotis Paramos gavėjų garantijų fondu, kurio pavadinimas pakeičiamas į Savitarpio draudimo mechanizmą (toliau – Mechanizmas), ir išplėsti jo taikymo sritį, įtraukiant kitas finansavimo įstaigas, visų pirma pagal SESV 185 straipsnį įgyvendinamas iniciatyvas. Galimybė naudotis Mechanizmu turėtų būti suteikiama visų kitų tiesiogiai valdomų Sąjungos programų paramos gavėjams;
- (50) turėtų būti nustatytos naudojimosi rezultatais ir jų sklaidos reglamentavimo taisyklės, siekiant užtikrinti, kad gavėjai tinkamai apsaugotų ir skleistų šiuos rezultatus, taip pat tinkamai jais naudotųsi ir užtikrintų galimybes su jais susipažinti. Daugiau dėmesio turėtų būti skiriama naudojimuisi rezultatais, ***o Komisija turėtų nustatyti galimybes paramos gavėjams panaudoti rezultatus ir sudaryti sąlygas kuo labiau tomis galimybėmis naudotis, ypač Sąjungoje. Naudojimasis turėtų būti vykdomas laikantis šios programos principų, įskaitant inovacijų skatinimą Sąjungoje ir Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimą;***

- (51) turėtų būti išlaikomi pagrindiniai ankstesnės programos „Horizontas2020“ pasiūlymų vertinimo ir atrankos sistemos principai ir jos nuostata daugiausia dėmesio skirti pažangumo, *poveikio, įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo kriterijams*. Pasiūlymai ir toliau turėtų būti atrenkami remiantis nepriklausomų ekspertų *iš kuo daugiau valstybių narių* atliekamu vertinimu. *Prireikus Komisija turėtų organizuoti anoniminį vertinimą ir išnagrinėti jo rezultatus, kad būtų išvengta atrankos šališkumo*. Atitinkamais atvejais *nepriklausomi ekspertai* turėtų atsižvelgti į būtinybę užtikrinti bendrą projektų portfelio nuoseklumą;
- (52) siekiant mažinti Sąjungos lėšų gavėjams tenkančią administracinę naštą, visoms Programos dalims, *vadovaujantis Finansinio reglamento 127 straipsniu*, turėtų būti *įgyvendintas sistemingas* tarpusavio pasiklojimas auditu ir vertinimais, ■ taip pat kitų Sąjungos programų auditu ir vertinimais. Turėtų būti aiškiai numatomas tarpusavio pasitikėjimas, be kita ko, įtraukiant kitus patikinimo aspektus, pavyzdžiui, sistemų ir procesų auditą;
- (53) konkretūs mokslinių tyrimų *ir* inovacijų *sričių* uždaviniai turėtų būti sprendžiami skiriant apdovanojimus, įskaitant, kai tinkama, bendrus arba jungtinius apdovanojimus, kuriuos turėtų skirti Komisija arba finansavimo įstaiga kartu su kitomis Sąjungos įstaigomis, trečiosiomis valstybėmis, tarptautinėmis organizacijomis arba ne pelno teisės subjektais. *Visų pirma, apdovanojimai turėtų būti skirti už projektus, kuriais siekiama pritraukti mokslininkus į šalis, kurios didina dalyvių skaičių, ir už sėkmingus projektus, kuriais siekiama padidinti jų matomumą ir sudaryti sąlygas aktyviau populiarinti Sąjungos finansuojamus veiksmus;*

(54) finansavimo **būdai** ir įgyvendinimo metodai pagal šį reglamentą pasirenkami atsižvelgiant į tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant, visų pirma, į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą ir tikėtiną reikalavimų nesilaikymo riziką. **Tam turėtų būti** numatoma galimybė naudotis fiksuotosiomis sumomis, fiksuotosiomis normomis ir fiksuotaisiais vieneto įkainiais;

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu įsteigiama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“ (toliau – Programa) ir pagal ją vykdomiems netiesioginiams veiksams taikomos dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ***bei nustatoma sistema, reglamentuojanti Sąjungos paramą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklai.***
2. Jame nustatomi Programos tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.
3. Programa įgyvendinama vykdant:
 - a) Sprendimu .../.../ES sukurtą specialiąją programą²¹ ■ ;
aa) Reglamentu (EB) Nr. 294/2008 įsteigiamam Europos inovacijos ir technologijos institutui skiriant finansinį įnašą;
 - b) Reglamentu .../.../ES sukurtą specialiąją gynybos srities mokslinių tyrimų programą ***(Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas).***
4. Šiame reglamente vartojami terminai „Europos horizontas“, „Programa“ ir „specialioji programa“ yra susiję tik su 3 dalies a punkte nurodytos specialiosios programos klausimais, nebent būtų aiškiai nurodyta kitaip.

EIT įgyvendina programą laikydamasis savo strateginių tikslų 2021–2027 m. laikotarpiui, kaip nustatyta EIT strateginėje inovacijų darbotvarkėje, atsižvelgdamas į strateginį planavimą.

21

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) mokslinių tyrimų infrastruktūra – objektai, kurių ištekliais ir paslaugomis mokslinių tyrimų bendruomenės naudojasi savo srities moksliniams tyrimams atlikti ir inovacijoms skatinti. Ši apibrėžtis apima susijusius žmogiškuosius išteklius, pagrindinę įrangą ar prietaisų rinkinius, su žiniomis susijusius objektus, pavyzdžiui, kolekcijas, archyvus ar mokslinių duomenų infrastruktūrą, skaičiavimo sistemas, ryšių tinklus ir visą kitą unikalaus pobūdžio infrastruktūrą, kuria gali naudotis išorės naudotojai ir kuri yra būtina mokslinių tyrimų ir inovacijų srities pažangumui užtikrinti. Atitinkamais atvejais šie objektai gali būti naudojami ne tik moksliniams tyrimams, bet ir, pavyzdžiui, švietimo ar viešųjų paslaugų tikslais ir gali būti sutelkti vienoje vietoje, būti virtualūs arba paskirstyti;
- 2) pažangiosios specializacijos strategija – pažangiosios specializacijos strategija, apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1303/2013²² ir atitinkanti Reglamente (ES) XX [Bendrųjų nuostatų reglamente] nustatytas reikiamas sąlygas;
- 3) Europos partnerystė – iniciatyva, kurioje Sąjunga, *pasirengusi valstybėms narėms ir (arba) asocijuotosioms šalims anksčiau pradėjus dalyvauti*, ir privačiojo ir (arba) viešojo sektoriaus partneriai (pavyzdžiui, pramonės subjektai, *universitetai*, mokslinių tyrimų organizacijos, vietos, regioninio, nacionalinio ar tarptautinio lygmens įstaigos, kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, arba pilietinės visuomenės organizacijos, be kita ko, fondai *ir NVO*) įsipareigoja bendrai remti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos, be kita ko, susijusios su rezultatų panaudojimu rinkoje, reglamentavimo sistemoje ar politikoje, programos rengimą ir įgyvendinimą;
- 4) atviroji prieiga – ■ nemokamos internetinės prieigos prie vykdančių veiksmus, finansuojamus pagal Programą, gautų mokslinių tyrimų produktų suteikimo galutiniam naudotojui praktika, *kaip numatyta šio reglamento 10 straipsnyje ir 35 straipsnio 3 dalyje*;

²² 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006.

- 4a) *atvirasis mokslas – požiūris į mokslo procesą, grindžiamą atviru bendradarbiavimu darbo, priemonių ir žinių sklaidos srityse, įskaitant 10 straipsnio elementus;*
- 5) *misija – kompetencija grindžiamų ir poveikio siekiančių mokslinių tyrimų ir inovacijų srities įvairių sričių ir sektorių* veiksmų visuma, kuria siekiama:
- per nustatytą laiką pasiekti *išmatuojamą tikslą*, kurio nebūtų įmanoma pasiekti vykdant atskirus veiksmus,
 - *mokslu bei technologijomis padaryti poveikį visuomenei ir politikos formavimui ir*
 - *turi būti svarbus didelei daliai Europos gyventojų ir įvairiems Europos piliečiams;*
- 6) ikiprekybiniai viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kurių objektas yra mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos, kurios teikiamos rinkos sąlygomis dalijantis riziką bei naudą ir etapais vykdant konkurencingą technologinę plėtrą, ir kuriuose perkamos mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros paslaugos yra aiškiai atskirtos nuo galutinių produktų platinimo komerciniu mastu;
- 7) novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, kuriuose perkančiosios organizacijos veikia kaip pirmieji dideliu komerciniu mastu dar netiekiamų novatoriškų prekių ar netiekiamų novatoriškų paslaugų klientai ir kurie gali apimti atitikties bandymus;
- 8) prieigos teisės – teisės naudotis rezultatais ar pirmine informacija *šiuo reglamente nustatytomis sąlygomis;*
- 9) pirminė informacija – bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialūs ar nematerialūs duomenys, praktinės žinios arba informacija, įskaitant teises, kaip antai intelektinės nuosavybės teises, kuriuos: i) gavėjai turi prieš prisijungdami prie veiksmo; ir ii) gavėjai yra *raštišku susitarimu* nurodę kaip būtinus norint įgyvendinti veiksmą arba naudotis jo rezultatais;
- 10) sklaida – viešas rezultatų atskleidimas tinkamomis priemonėmis (išskyrus su rezultatų apsauga ar naudojimu susijusias priemones), įskaitant mokslines publikacijas bet kokiame žiniasklaidos priemonėse;

- 11) naudojimasis – rezultatų naudojimas tolesnėje mokslinių tyrimų ir inovacijų veikloje, išskyrus veiklą, kurią apima atitinkamas veiksmas, **įskaitant inter alia naudojimą komerciniais tikslais, kaip pvz.**, produkto ar proceso projektavimo, ■ kūrimo, gamybos ir pateikimo rinkai ar paslaugos kūrimo ir teikimo veikloje, arba standartizavimo veikloje;
- 12) sąžiningos ir pagrįstos sąlygos – tinkamos sąlygos, įskaitant galimas finansines sąlygas arba nemokamo naudojimosi sąlygas, kurias nustatant atsižvelgiama į konkrečias prašymo suteikti prieigą aplinkybes, pavyzdžiui, rezultatų arba pirminės informacijos, prie kurių prašoma prieigos, realią ar potencialią vertę ir (arba) numatomo naudojimosi mastą, trukmę ar kitas savybes;
- 13) finansavimo įstaiga – Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodyta įstaiga ar organizacija, išskyrus Komisiją, kuriai Komisija yra pavedusi Programos biudžeto vykdymo užduotis;
- 14) tarptautinė Europos mokslinių tyrimų organizacija – tarptautinė organizacija, kurios daugumą narių sudaro valstybės narės ar asocijuotosios šalys ir kurios pagrindinis tikslas – skatinti mokslo ir technologijų srities bendradarbiavimą Europoje;
- 15) teisės subjektas – fizinis ar juridinis asmuo, įsteigtas ir tokiu pripažįstamas pagal nacionalinę teisę, Sąjungos teisę arba tarptautinę teisę, turintis juridinio asmens statusą ir galintis veikdamas savo vardu naudotis teisėmis ir turėti pareigų, arba juridinio asmens statuso neturintis subjektas pagal Finansinio reglamento 197 straipsnio 2 dalies c punktą;
- 15a) „dalyvių skaičių didinančios šalys“ ir (arba) „mažai rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančios šalys“ – šalys, kuriose reikia įsteigti juridinius subjektus, kurie atitiktų reikalavimus kaip koordinatoriai pagal programos „Europos horizontas“ paprogramės „Dalyvių skaičiaus didinimas ir Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“ dalyvių skaičiaus didinimo ir kompetencijos skleidimo dalį. Iš ES valstybių narių visos programos trukmės laikotarpiu šios šalys yra Bulgarija, Kroatija, Kipras, Čekija, Estija, Graikija, Vengrija, Latvija, Lietuva, Malta, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovakija ir Slovėnija. Asocijuotųjų šalių reikalavimus atitinkančių šalių sąrašas bus nustatytas remiantis rodikliu ir paskelbtas darbo programoje. Remiantis**

SESV 349 straipsniu, atokiausių regionų juridiniai subjektai taip pat visiškai atitiks pagal šią dalį koordinatoriams keliamus reikalavimus;

- 16) ne pelno teisės subjektas – teisės subjektas, kuris pagal savo teisinę formą yra pelno nesiekiantis arba kuriam nustatyta įstatymų ar statutų numatyta pareiga neskirstyti pelno savo akcininkams ar atskiriems nariams;

16a) MVĮ – labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB;

- 17) maža vidutinės kapitalizacijos įmonė – subjektas, kuris nėra Komisijos rekomendacijoje **2003/361/EB** apibrėžtas kaip labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė (MVĮ), ■ kurios darbuotojų skaičius, apskaičiuotas pagal tos rekomendacijos priedo I antraštinės dalies 3, 4, 5 ir 6 straipsnius, neviršija 499;

- 18) rezultatai – bet kokio pavidalo ar pobūdžio materialus ar nematerialus veiksmo rezultatas, pavyzdžiui, duomenys, praktinės žinios ar informacija, kuriuos galima apsaugoti arba ne, taip pat visos su jais susijusios teisės, įskaitant intelektinės nuosavybės teises;

18a) mokslinių tyrimų produktai – veiksmų rezultatai, prie kurių mokslinių publikacijų, duomenų ar kitų sukurtų produktų ir procesų, pavyzdžiui, programinės įrangos, algoritmų, protokolų ir elektroninių „užrašų knygučių“ pavidalu gali būti suteikta prieiga;

- 19) pažangumo ženklas – pripažintas žymuo, rodantis, kad pagal kvietimą teikti pasiūlymus pateiktas pasiūlymas pranoko visas darbo programoje nustatytas ribines **vertinimo** vertes, tačiau negalėjo būti finansuojamas dėl nepakankamo tam kvietimui darbo programoje numatyto biudžeto, **bet kuris galėtų gauti paramą iš kitų Sąjungos ar nacionalinių finansavimo šaltinių;**

19a) strateginis mokslinių tyrimų ir inovacijų planas – įgyvendinimo aktas, kuriuo nustatoma maksimalaus ketverių metų laikotarpio darbo programos turinio strategija po plačių privalomų daugiašalių konsultacijų proceso. Joje nustatomi prioritetai, tinkamų naudoti veiksmų rūšys ir įgyvendinimo būdai;

- 20) darbo programa – pagal specialiosios programos²³ 12 straipsnį Komisijos priimtas tos programos įgyvendinimo dokumentas arba finansavimo įstaigos priimtas analogiško turinio ir struktūros dokumentas;
- 21) grąžintinas avansas – mišraus finansavimo iš programos „Europos horizontas“ arba Europos inovacijų tarybos lėšų dalis, kuri atitinka Finansinio reglamento X antraštinėje dalyje nurodytą paskolą, tačiau yra ne pelno pagrindais tiesiogiai teikiama Sąjungos, siekiant padengti veiklos, susijusios su inovacijų veiksmu, išlaidas ir yra gavėjo grąžintina Sąjungai sutartyje numatytais sąlygomis;
- 22) sutartis – Komisijos arba finansavimo įstaigos sudarytas susitarimas su teisės subjektu, kuris įgyvendina inovacijų ir platinimo rinkoje veiklą ir kuriam teikiamas mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ arba Europos inovacijų tarybos lėšų;
- 23) įslaptinta informacija – Komisijos sprendimo (ES, Euratomas) 2015/444 3 straipsnyje apibrėžta ES įslaptinta informacija, taip pat valstybių narių įslaptinta informacija, trečiųjų šalių, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi saugumo susitarimus, įslaptinta informacija ir tarptautinių organizacijų, su kuriomis Sąjunga yra sudariusi saugumo susitarimus, įslaptinta informacija;
- 24) derinimo operacija – ES biudžeto lėšomis remiami veiksmai, įskaitant atliekamus derinimo priemonėmis pagal Finansinio reglamento 2 straipsnio 6 punktą, kuriais negrąžintinos paramos formos ir (arba) ES biudžeto finansinės priemonės derinamos su plėtos ar kitų viešųjų finansų įstaigų, taip pat komercinių finansų įstaigų ir investuotojų teikiamos grąžintinos paramos formomis;
- 25) mišrus ■ „Europos horizontas“ finansavimas – ***programai, kuria teikiama parama inovacijų ir naudojimo rinkoje veiklai skirta finansinė parama, kurią sudaro konkretus dotacijos ar grąžintino avanso ir investicijų į nuosavą kapitalą derinys arba bet kokios kitos grąžintinos paramos formos***;

²³

OL: ...

- 25a) *mišrus finansavimas iš Europos inovacijų tarybos lėšų – pagal Europos inovacijų tarybos programą inovacijų ir naudojimo rinkoje veiklai teikiama tiesioginė finansinė parama, kurią sudaro konkretus dotacijos ar grąžintino avanso ir investicijų į nuosavą kapitalą derinys arba bet kokios kitos grąžintinos paramos formos;*
- 25a) *mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmas – veiksmas, kurį daugiausia sudaro veikla, kuria siekiama sukurti naujų žinių ir (arba) išnagrinėti galimybes sukurti naują ar patobulinti esamą technologiją, produktą, procesą, paslaugą ar sprendimą. Į tai gali įeiti fundamentiniai bei taikomieji moksliniai tyrimai ir technologijų kūrimas, integravimas, bandymas, demonstravimas ir patvirtinimas naudojant nedidelio masto prototipus laboratorijose ar imitacinėje aplinkoje;*
- 25b) *inovacijų veiksmas – veiksmas, kurį daugiausia sudaro veikla, kuria tiesiogiai siekiama parengti naujų, pakeistų ar patobulintų produktų, procesų ar paslaugų planus, modelius ar projektus ir į kurių gali įeiti prototipų kūrimas, bandymas, demonstravimas, bandomasis naudojimas, didelio masto produktų patvirtinimas ir pateikimas rinkai;*
- 25c) *EMTT mažai tirtų sričių moksliniai tyrimai (įskaitant EMTT patvirtinimo koncepciją) – pagrindinio tyrėjo vadovaujami mokslinių tyrimų veiksmai, atliekami tik pas vieną ar daugiau EMTT gavėjų;*
- 25d) *mokymo ir judumo veiksmas – veiksmas, kuriuo siekiama gerinti tyrėjų įgūdžius, žinias ir karjeros perspektyvas, užtikrinant tarpvalstybinio ir, jei aktualu, tarpsektorinio ar tarpdisciplinio judumo galimybes;*
- 25e) *bendro programos finansavimo veiksmas – veiksmas, kuriuo siekiama teikti daugiamečių bendrą finansavimą programai, kurią sudarė ir (arba) įgyvendina mokslinių tyrimų ir inovacijų programas valdantys ir (arba) finansuojantys subjektai, išskyrus Sąjungos finansavimo įstaigas. Pagal tokią programą gali būti remiami tinklų kūrimo ir koordinavimo, mokslinių tyrimų, inovacijų ir bandomieji veiksmai, inovacijų ir diegimo rinkoje veiksmai, mokymo ir judumo veiksmai, informuotumo didinimo ir komunikacijos, sklaidos ir naudojimosi rezultatais veiksmai, atitinkama finansinė parama, tokia kaip dotacijos, apdovanojimai, viešieji pirkimai ir mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ lėšų arba jų derinys. Bendro programos finansavimo veiksmą gali tiesiogiai įgyvendinti tie subjektai arba jų vardu jį gali įgyvendinti trečiosios šalys;*

- 25f) *ikiprekybinių viešųjų pirkimų veiksmas – veiksmas, kurio pagrindinis tikslas – paskelbti ikiprekybinius viešuosius pirkimus, vykdomus gavėjų, kurie yra perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai;*
- 25g) *novatoriškų sprendimų viešųjų pirkimų veiksmas – veiksmas, kurio pagrindinis tikslas – paskelbti bendrus arba koordinuojamus novatoriškų sprendimų viešuosius pirkimus, vykdomus gavėjų, kurie yra perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai;*
- 25h) *koordinavimo ir paramos veiksmas – veiksmas, padedantis siekti Programos tikslų, išskyrus mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, išskyrus atvejus, kai veikla vykdoma pagal dalies „Dalyvių skaičiaus didinimas ir Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“ komponentą „Dalyvių skaičiaus didinimas ir keitimasis kompetencija“; principu „iš apačios į viršų“ grindžiamas koordinavimas, vykdomas ES neteikiant bendro mokslinių tyrimų veiklos finansavimo, kuris sudaro sąlygas valstybių narių ir asocijuotųjų šalių teisės subjektų bendradarbiavimui siekiant stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę;*
- 25i) *skatinamieji apdovanojimai – apdovanojimai, kuriais siekiama paskatinti investicijas į tam tikrą sritį, prieš darbo pradžią nurodant siektiną reikšmę;*
- 25j) *pripažinimo apdovanojimai – apdovanojimai, kurių tikslas – apdovanoti už ankstesnius laimėjimus ir puikų darbą po to, kai jis jau baigtas;*
- 25k) *inovacijų ir platinimo rinkoje veiksmas – veiksmas, kuris apima inovacijų veiksmą ir kitą veiklą, būtiną inovacijai rinkoje išplatinti, įskaitant įmonių veiklos plėtrą, ir kuriam teikiamas mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ lėšų (dotacijos tipo finansavimo ir privačiojo finansavimo derinys);*
- 25l) *netiesioginiai veiksmai – dalyvių vykdoma mokslinių tyrimų ir inovacinė veikla, kuriai Sąjunga skiria finansinę paramą;*
- 25m) *tiesioginiai veiksmai – mokslinių tyrimų ir inovacinė veikla, kurią Komisija vykdo per savo Jungtinį tyrimų centrą (toliau JTC);*
- 27) *viešieji pirkimai – viešieji pirkimai, apibrėžti Finansinio reglamento 2 straipsnio 49 dalyje;*
- 28) *susiję subjektai – visi juridiniai subjektai, apibrėžti Finansinio reglamento 187 straipsnio 1 dalyje;*

- 30) *inovacijų ekosistemos – ekosistema, kuri ES lygmeniu sutelkia veikėjus ar subjektus, kurių funkcinis tikslas – įgalinti technologijų plėtrą ir inovacijas. Jos apima materialinių išteklių (pvz., fondų, įrangos ir bazių), institucinių subjektų (pvz., aukštojo mokslo institucijų ir paramos paslaugų teikėjų, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros organizacijų, bendrovių, rizikos kapitalo subjektų ir finansų tarpininkų), nacionalinių, regioninių ir vietos politikos formavimo ir finansavimo subjektų santykius;*

3 straipsnis

Programos tikslai

1. Bendrasis Programos tikslas – Sąjungos investicijomis į mokslinius tyrimus ir inovacijas užtikrinti poveikį mokslui, **technologijoms**, ekonomikai ir visuomenei, siekiant stiprinti Sąjungos mokslinę ir technologinę bazes, skatinti jos konkurencingumą **visose valstybėse narėse**, be kita ko, jų pramonės sektoriuje, įgyvendinti strateginius Sąjungos prioritetus, **prisidėti įgyvendinant ES tikslus ir politikos kryptis ir padėti** spręsti pasaulinius uždavinius, be kita ko, siekti darnaus vystymosi tikslų **laikantis Darbotvarkės iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimo principų, ir stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę. Todėl šia Programa, daugiausia dėmesio skiriant tiems tikslams ir veiklai, kurių veikdamos pavieniui valstybės narės negali veiksmingai pasiekti ir vykdyti, o tik bendradarbiaudamos, bus kuo labiau didinama Sąjungos pridėtinė vertė.**
2. Konkretūs Programos tikslai:
 - a) **plėtoti, propaguoti ir skatinti mokslinę kompetenciją**, padėti kurti ir skleisti kokybiškas naujas **fundamentines ir taikomąsias** žinias, įgūdžius, technologijas ir sprendimus, **tyrėjų mokymą bei judumą, pritraukti talentus visais lygmenimis ir prisidėti** prie **visapusiško Sąjungos talentų grupės dalyvavimo pagal šią Programą remiamuose veiksmuose;**
 - b) **kurti žinias**, didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikį įvairių krypčių Sąjungos politikos formavimui, rėmimui ir įgyvendinimui ir, siekiant spręsti pasaulinius uždavinius, **įskaitant klimato kaitą ir darnaus vystymosi tikslus**, remti prieigą prie

novatoriškų sprendimų ir jų taikymą *Europos* pramonėje, *visų pirma MVI*, ir visuomenėje;

- c) skatinti visų rūšių inovacijas, *sudaryti palankesnes sąlygas technologinei plėtrai, demonstracinei veiklai ir žinių bei technologijų* perdavimui, ■ stiprinti novatoriškų sprendimų diegimą *ir naudojimą*;
- d) optimizuoti Programos rezultatus siekiant stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvės *poveikį ir patrauklumą, puoselėti kompetencija pagrįstą dalyvavimą iš visų valstybių narių, įskaitant mažai rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančias valstybes nares, programoje „Europos horizontas“ ir sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimo ryšiams užmegzti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje.*

4 straipsnis

Programos struktūra

1. Programos struktūrą sudaro šios dalys, kuriomis prisidedama prie 3 straipsnyje nustatytų bendrojo ir konkrečių tikslų:
 - 1) I veiklos sritis „*Pažangus mokslas*“, ■ kurią sudaro šie elementai:
 - a) Europos mokslinių tyrimų taryba (EMTT);
 - b) programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“;
 - c) mokslinių tyrimų infrastruktūra;
 - 2) II veiklos sritis „Pasauliniai uždaviniai ir *Europos* pramonės konkurencingumas“, kurią sudaro šie elementai, *atsižvelgiant į tai, kad socialiniai ir humanitariniai mokslai visose veiksmų grupėse užims svarbią vietą*:
 - a) veiksmų grupė „Sveikata“;
 - b) veiksmų grupė „*Kultūra, kūrybiškumas ir įtrauki visuomenė*“;
 - ba) veiksmų grupė „Civilinė visuomenės sauga“;*
 - c) veiksmų grupė „Skaitmeninė ekonomika, ■ pramonė *ir kosmosas*“;

- d) veiksmų grupė „Klimatas, energetika ir judumas“;
 - f) veiksmų grupė „Maistas, *bioekonomika*, gamtos ištekliai, *žemės ūkis ir aplinka*“;
 - g) nebranduoliniai tiesioginiai Jungtinio tyrimų centro (JRC) veiksmi;
- 3) III veiklos sritis „*Novatoriška Europa*“, kurią sudaro šie elementai:
- a) Europos inovacijų taryba;
 - b) Europos inovacijų ekosistemos;
 - c) *Reglamentu (EB) Nr. 294/2008 įsteigtas* Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT);
- 4) Dalis „*Dalyvių skaičiaus didinimas ir* Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“, kurią sudaro šie elementai:
- a) dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos *sklaida*;
 - b) Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos reformavimas ir gerinimas.

2. I priede nustatytos bendros veiklos kryptys.

5 straipsnis²⁴

Moksliniai tyrimai *ir technologinė plėtra*

1. Pagal 1 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytą specialiąją programą vykdoma veikla, nustatyta Reglamente, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas, dėmesys sutelkiamas vien į *gynybos srities mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą, siekiant šių tikslų ir bendrų veiklos kryptių:*
 - *veikla, kuria siekiama skatinti Europos gynybos pramoninės ir technologinės bazės konkurencingumą, veiksmingumą ir inovacinį pajėgumą.*
2. Šis reglamentas, išskyrus šį straipsnį, 1 straipsnį ■ ir 9 straipsnio 1 dalį, netaikomas 1 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytai specialiajai programai.

6 straipsnis²⁵

Strateginis planavimas ir jo įgyvendinimas bei ES finansavimas formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba kartu su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytomis finansavimo įstaigomis, taikant netiesioginio valdymo principą.
2. Pagal Programą vykdomiems netiesioginiams veiksams gali būti teikiamas bet kokios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijos, *kurios yra pagrindinė pagal Programą teikiamos paramos forma*. Finansavimas taip pat gali

²⁴ *Kai bus priimtas galutinis šio reglamento tekstas, OL C serijoje tikimasi paskelbti šią Komisijos deklaraciją:*
„Komisija atkreipia dėmesį į teisėkūros institucijų pasiektą kompromisą dėl 5 straipsnio formuluotės. Komisijos nuomone, 1 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyta specialioji gynybos srities mokslinių tyrimų programa apima tik mokslinių tyrimų veiksmus pagal būsimą Europos gynybos fondą, o technologinės plėtros veiksmai laikomi nepatenkančiais į šio reglamento taikymo sritį.“

²⁵ *Kai bus priimtas galutinis šio reglamento tekstas, OL C serijoje tikimasi paskelbti Komisijos deklaraciją, kuri gali būti formuluojama taip: „Gavusi prašymą, Komisija ketina pasikeisti nuomonėmis su atsakingu Europos Parlamento komitetu dėl: i) galimų SESV 185 ir 187 straipsniais grindžiamų kandidatų sąrašo, kuris bus įtrauktas į (įžanginius) poveikio vertinimus; ii) preliminarinių misijų, kurias nustatė misijų valdybos, sąrašo; iii) strateginio plano rezultatų iki jo oficialaus priėmimo ir iv) ji pateiks dokumentus, susijusius su darbo programomis, ir jais dalysis.“*

būti teikiamas *pasitelkiant apdovanojimus, viešuosius pirkimus ir* finansines priemones, naudojant derinimo operacijas *ir paramą nuosavam kapitalui pagal EIC programą „Accelerator“*.

3. Šiame reglamente nustatytos dalyvavimo ir sklaidos taisyklės taikomos netiesioginiams veiksams.
4. **2 straipsnyje** nustatytos ir apibrėžtos pagrindinės veiksmų, kuriuos galima vykdyti pagal Programą, rūšys. Visiems Programos tikslams gali būti lanksčiai skiriamas **2 straipsnyje nurodytų** formų finansavimas – finansavimo forma pasirenkama atsižvelgiant į konkrečių tikslų reikmes ir ypatybes.
5. Pagal Programą remiami ir JRC vykdomi tiesioginiai veiksmai. Kai šiais veiksmais prisidedama prie iniciatyvų, parengtų pagal SESV 185 arba 187 straipsnį, šis įnašas nėra laikomas toms iniciatyvoms skirtu finansinio įnašo dalimi.
6. Specialioji programa *ir EIT ŽIBA remiama* skaidriais ir strateginiais *mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planais, išdėstytais specialioje programoje*, visų pirma veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir Europos pramonės konkurencingumas“, **ir taip pat apima atitinkamą kitų veiklos sričių veiklą ir dalyvių skaičiaus didinimo ir Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimo dalį.**

Komisija užtikrina, kad šiame procese nuo pat pradžių dalyvautų valstybės narės ir vykėtų išsamūs mainai su Europos Parlamentu, kuriuos papildytų konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais ir plačiąja visuomene.

Strateginiu planavimu užtikrinamas derėjimas su kitomis susijusiomis Sąjungos programomis ir suderinamumas su ES prioritetais ir įsipareigojimais, didinamas papildomumas bei sąveikumas su nacionalinėmis ir regioninėmis finansavimo programomis ir prioritetais, taip stiprinant Europos mokslinių tyrimų erdvę. Sritis, kuriose būtų galima kurti misijas ir institucionalizuotąsias Europos partnerystes, nustatomos Va priede.

- 6a. *Tam tikrais atvejais, siekiant sudaryti sąlygas mažiems bendradarbiaujantiems konsorciумams greičiau gauti lėšų, pagal kai kuriuos kvietimus teikti paraiškas, skirtus atrinkti mokslinių tyrimų ir (arba) inovacijų veiksmus, susijusius su Bendrosios programos dalimi „Pasauliniai uždaviniai ir Europos pramonės konkurencingumas“ ir*

Europos inovacijų tarybos programa „Pathfinder“, gali būti pasiūlyta skubaus mokslinių tyrimų ir inovacijų diegimo (angl. FTRI) procedūra.

Pagal FTRI procedūrą kvietimas teikti paraiškas turi visas šias charakteristikas:

- pasiūlymai teikiami pagal metodą „iš apačios į viršų“;*
- trumpesnis lėšų paskyrimo laikas, neviršijantis šešių mėnesių;*
- parama teikiama tik mažiems bendradarbiaujantiems konsorciумams, sudarytiems iš ne daugiau kaip 6 skirtingų ir nepriklausomų reikalavimus atitinkančių juridinių asmenų;*
- didžiausia finansinė parama vienam konsorciумui neviršija 2,5 mln. EUR.*

Darbo programoje nurodomi kvietimai, kuriuose naudojama FTRI procedūra.

7. Veikla pagal programą „Europos horizontas“ vykdoma pagal *atvirus ir konkurencingus* kvietimus teikti pasiūlymus, *be kita ko*, įgyvendinant misijas ir Europos partnerystes, *išskyrus 39 straipsnyje nurodytą veiklą dėl prizų.*

6a straipsnis

Programos principai

1. *Vykdanč 1 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai ir EIT priskiriamą mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą, dėmesys sutelkiamas vien tik į pritaikymą civiliniams tikslams. Biudžeto perskirstymai tarp sumos, skirtos 1 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytai konkrečiai programai ir ETI, bei sumos, skirtos 1 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytai konkrečiai programai, neturi būti leidžiami ir turi būti vengiama nereikalingo dubliavimosi tarp šių dviejų programų.*
2. *Programa „Europos horizontas“ užtikrinamas daugiadalykiškumo metodas ir tam tikrais atvejais numatomas socialinių ir humanitarinių mokslų įtraukimas į visas pagal Programą vykdomos veiklos sritis ir veiksmų grupes, įskaitant konkrečius kvietimus teikti pasiūlymus socialinių ir humanitarinių mokslų srityje.*

3. *Bendradarbiavimu pagrįstos Programos dalys turėtų užtikrinti žemo technologinio pasirengimo lygio ir aukštesnio technologinio pasirengimo lygio pusiausvyrą, apimant visą vertės grandinę.*
- 3a. *Programa užtikrina veiksmingą bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis bei iniciatyvomis skatinimą ir integravimą, remiantis abipuse nauda, ES interesais, tarptautiniais įsipareigojimais ir, kai tinkama, abipusiškumo principu.*
4. *Programa padeda pritraukti daugiau šalių, kad daugiau dalyvių dalyvautų programoje „Europos horizontas“, ir skatinti plačią geografinę aprėptį bendradarbiavimo projektuose, be kita ko, skleidžiant mokslinę kompetenciją, skatinant naujus bendradarbiavimo ryšius, didinant protų apykaitą ir taip pat įgyvendinant 20 straipsnio 3 dalį bei 45 straipsnio 4 dalį. Šias pastangas atspindi proporcingos valstybių narių priemonės, be kita ko, skirtas patraukti mokslininkų atlyginimams nustatyti, remiant Sąjungos, nacionaliniams ir regioniniams fondams. Ypač daug dėmesio, atsižvelgiant į padėtį atitinkamų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, skiriama geografinėi pusiausvyrai, vertinimo komisijose ir tokiuose organuose, kaip valdybos ir ekspertų grupės, nepažeidžiant pažangumo kriterijų.*
5. *Įgyvendinant Programą užtikrinama, kad būtų veiksmingai skatinama laikytis lygių galimybių visiems principo, ir užtikrinamas lyčių aspekto integravimo įgyvendinimas ir lyčių aspekto įtraukimas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį ir sprendžiami lyčių pusiausvyros nesilaikymo klausimai. Ypač daug dėmesio skiriama tam, kad, kiek įmanoma, būtų užtikrinta lyčių pusiausvyra vertinimo komisijose, kitose patariamoseiose įstaigose, kaip valdybos ir ekspertų grupės.*
- 5a. *Programa „Europos horizontas“ įgyvendinama derinant ją su kitomis Sąjungos finansavimo programomis, kartu siekiant užtikrinti kuo didesnę administracinę supaprastinimą. IV priede pateikiamas nebaigtinis sąveikos su kitomis Sąjungos finansavimo programomis pavyzdžių sąrašas.*
- 5b. *Programa prisidedama didinant viešąsias ir privačias investicijas į mokslinius tyrimus ir inovacijas valstybėse narėse, taip padedant pasiekti bent 3 % Sąjungos BVP investicijų į mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą.*

6. *Komisija, įgyvendindama programą, siekia administracinio supaprastinimo ir naštos paraiškų teikėjams ir paramos gavėjams sumažinimo.*
7. *Atsižvelgiant į bendrąją Sąjungos tikslą – integruoti klimato srities veiksmus į ES sektorių politiką ir ES fondus, atitinkamais atvejais ne mažiau kaip 35 proc. numatytų išlaidų, skirtų pagal Programą vykdomiems veiksams, skiriami su klimato kaita susijusiems tikslams. Klimato aspektas turi būti tinkamai integruotas į mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį.*
8. *Įgyvendinant programą skatinamas bendras kūrimas ir bendras projektavimas įtraukiant piliečius ir pilietinę visuomenę.*
9. *Programa užtikrinamas viešojo finansavimo skaidrumas ir atskaitomybė mokslinių tyrimų ir inovacijų projektuose, taip apsaugant viešąjį interesą.*
10. *Komisija ar atitinkama finansavimo įstaiga užtikrina, kad visiems potencialiems dalyviams kvietimo teikti paraiškas paskelbimo momentu būtų pateikta pakankamai gairių ir informacijos, visų pirma apie taikomą pavyzdinį susitarimą dėl dotacijos.*

7 straipsnis

Misijos

1. Misijos programuojamos veiklos srityje „Pasauliniai uždaviniai ir Europos pramonės konkurencingumas“, tačiau joms gali būti naudingi ir pagal kitas Programos dalis vykdomi veiksmai, *taip pat papildomi veiksmai, vykdomi pagal kitas Sąjungos finansavimo programas. Misijos turi suteikti galimybę priimti konkuruojančius sprendimus, kurie sukuria visos Europos pridėtinę vertę ir poveikį.*
2. Misijos *apibrėžiamos ir įgyvendinamos pagal reglamentą ir specialiąją programą, užtikrinant aktyvų ir ankstyvą valstybių narių dalyvavimą ir išsamų keitimąsi nuomonėmis su Europos Parlamentu. Misijos, jų tikslai, biudžetas, uždaviniai, taikymo sritis, rodikliai ir orientyrai nustatomi atitinkamai strateginiuose mokslinių tyrimų ir inovacijų planuose arba darbo programose. Pagal misijas teikiami pasiūlymai vertinami laikantis 26 straipsnio.*
- 2a. *Per pirmus trejus programos įgyvendinimo metus ne daugiau kaip 10 proc. metinio II veiklos srities biudžeto yra programuojama rengiant konkrečius kvietimus teikti*

pasiūlymus dėl misijų įgyvendinimo. Per likusią programos įgyvendinimo dalį ir tik tuo atveju, kai misijos atrankos ir valdymo procesas įvertinamas teigiamai, ši procentinė dalis gali būti padidinta. Komisija praneša apie kiekvienos darbo programos bendrą misijoms skirtą biudžeto dalį.

3. Misijos:

- a) *DVT naudojami kaip jų rengimo ir įgyvendinimo šaltiniai, turi aiškų mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį, kuria ES pridėtinę vertę ir padeda įgyvendinti Sąjungos prioritetus, išipareigojimus ir programos „Europos horizontas“ tikslus, nustatytus 3 straipsnyje;*
- aa) *apima bendras europinės svarbos sritis, yra įtraukios, skatina platų ir aktyvų įvairių viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotųjų subjektų, įskaitant piliečius ir galutinius vartotojus, dalyvavimą, taip pat užtikrina mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatus, kurie būtų naudingi visoms valstybėms narėms;*
- b) *yra drąsios ir įkvepiančios, todėl turi didelės svarbos mokslui, technologijoms, visuomenei, ekonomikai, aplinkai arba politikai ir visoms šioms sritims daro didelį poveikį;*
- c) *rodo aiškią kryptį ir tikslus ir yra tikslinės, išmatuojamos, įgyvendintinos per nustatytą laiką ir turi aiškias biudžeto ribas;*
- d) *yra atrenkamos skaidriai ir daugiausia susijusios su plataus užmojo, kompetencija grindžiamais ir poveikio siekiančiais, bet realistiškais tikslais ir mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų veikla;*
- da) *apima būtiną platų reikiamų išteklių sutelkimą, jų mastą ir apimtį, ir pritraukia papildomų viešųjų ir privačiųjų lėšų, reikalingų misijos rezultatams pasiekti;*
- e) *skatina tarpdisciplininę (įskaitant socialinius ir humanitarinius mokslus) veiklą ir apima įvairių technologinio pasirengimo lygių, įskaitant žemesnius technologinio pasirengimo lygius, veiklą;*
- f) *gali būti įgyvendinamos taikant daugialypius principu „iš apačios į viršų“ pagrįstus požiūrius ir sprendimus, atsižvelgiant į žmogaus ir visuomenės poreikius bei jiems teikiamą naudą ir pripažįstant įvairių indėlių svarbą šių misijų įgyvendinimui;*

fa) skaidriai naudojasi sinergija su kitomis Sąjungos programomis, taip pat su nacionalinėmis ir, kai taikoma, regioninėmis inovacijų ekosistemomis.

4. *Komisija stebi ir vertina kiekvieną misiją pagal šio reglamento 45 ir 47 straipsnius ir V priedą, įskaitant pažangą įgyvendinant trumpalaikes, vidutinės trukmės ir ilgalaikes užduotis; tai apima misijų įgyvendinimą, stebėseną ir laipsnišką veiklos nutraukimą. Pirmą pagal programą „Europos horizontas“ nustatytų misijų vertinimas vykdomas ne vėliau kaip 2023 m. ir prieš priimant bet kokią sprendimą dėl naujų misijų sukūrimo, vykdomų misijų tęsimo, užbaigimo arba krypties pakeitimo. Šio vertinimo rezultatai skelbiami viešai ir apima, be kita ko, jų atrankos proceso ir jų valdymo, biudžeto, tikslingumo ir iki tol pasiektos pažangos analizę.*

7a straipsnis

Europos inovacijų taryba

1. *Komisija įsteigia Europos inovacijų tarybą (EIT) kaip centralizuotai valdomą vieno langelio principu veikiančią įstaigą, skirtą pagal III ramstį „Novatoriška Europa“ su EIT susijusiems veiksams įgyvendinti. EIT daugiausia dėmesio skiria proveržio ir ardomosioms inovacijoms, ypač susikoncentruodama į rinkas kuriančioms inovacijoms ir kartu remia visų rūšių inovacijas, įskaitant inkrementines inovacijas. EIC veikia vadovaudamasi šiais principais: aiški ES pridėtinė vertė, savarankiškumas, gebėjimas prisiimti riziką, rezultatyvumas, efektyvumas, skaidrumas ir atskaitomybė.*
2. *EIC atvira visų rūšių novatoriams – nuo atskirų asmenų iki universitetų, mokslinių tyrimų organizacijų ir įmonių (MVĮ, įskaitant startuolius, ir, išskirtiniais atvejais, mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių), ir nuo atskirų paramos gavėjų iki daugiadalykių konsorcių. Bent 70 proc. EIT biudžeto skiriama MVĮ, įskaitant startuolius.*
3. *EIT valdybos ir EIT valdymo funkcijos apibrėžiamos Sprendime (ES)... [Specialioji programa] ir jos prieduose.*

8 straipsnis

Europos partnerystės

1. Kai kurios programos „Europos horizontas“ dalys gali būti įgyvendinamos kuriant Europos partnerystes. Dalyvauti Europos partnerystėse Sąjunga gali bet kuriuo iš šių būdų:

- a) dalyvauti partnerystėse, pagrįstose Komisijos ir 2 straipsnio 3 punkte nurodytų partnerių sudarytais susitarimo memorandumais ir (arba) sutartimis įformintais susitarimais, kuriuose nurodomi partnerystės tikslai, susiję **visų dalyvaujančių šalių** įsipareigojimai dėl partnerių finansinių ir (arba) nepiniginių įnašų, pagrindiniai veiklos rezultatų bei poveikio rodikliai, gautini produktai **ir ataskaitų teikimo sąlygos**. Juose taip pat nurodoma papildoma mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, kurią vykdo partneriai arba kuri vykdoma pagal Programą (bendrai programuojamos Europos partnerystės);
- b) dalyvauti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programoje, kurioje nurodomi tikslai, **pagrindiniai veiklos rezultatų bei poveikio rodikliai ir gautini produktai ir** kuri grindžiama partnerių įsipareigojimu teikti finansinius ir **(arba)** nepiniginius įnašus ir kiekvieno jų vykdomos veiklos integravimu pagal bendro programos finansavimo veiksmą, ir teikti tai programai finansinį įnašą (bendrai finansuojamos Europos partnerystės);
- c) dalyvauti mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos programose, kurias pagal SESV 185 straipsnį vykdo kelios valstybės narės arba pagal SESV 187 straipsnį įsteigtos įstaigos, kaip antai bendrosios įmonės, arba pagal EIT reglamentą įsteigtos EIT žinių ir inovacijos bendrijos, ir teikti toms programoms finansinius įnašus (institucionalizuotosios Europos partnerystės). **Tokios partnerystės** įgyvendinamos tik jei įgyvendinant **kitas programas „Europos horizontas“ dalis, įskaitant** kitų rūšių Europos partnerystes, nebūtų pasiekti tikslai arba nebūtų padarytas reikalingas numatomas poveikis ir jei tai pateisinama atsižvelgiant į ilgalaikę perspektyvą ir didelį integravimo laipsnį. **Partnerystės, įsteigtos pagal SESV 185 straipsnį arba SESV 187 straipsnį, įgyvendina centralizuotą visų finansinių įnašų valdymą, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus. Centrinio finansų valdymo atveju projekto lygmens įnašai iš vienos dalyvaujančios valstybės bus atliekami remiantis finansavimu, kurio prašoma pagal toje dalyvaujančioje valstybėje įsisteigusią subjektų pasiūlymus, nebent visos dalyvaujančios valstybės susitartų kitaip.**

Tokių partnerystės taisyklėse, inter alia, nurodomi tikslai, pagrindiniai veiklos rezultatų bei poveikio rodikliai ir gautini produktai, taip pat partnerių susiję įsipareigojimai dėl finansinių ir (arba) nepiniginių įnašų.

2. Europos partnerystės:

- a) kuriamos **Europos arba pasauliniams uždaviniams spręsti** tik tais atvejais, kai padeda įgyvendinti programos „Europos horizontas“ tikslus veiksmingiau, nei tai padarytų viena Sąjunga, **ir palyginus su kitomis Bendrosios programos paramos formomis. Toms dalims skiriama pakankama programos „Europos horizontas“ biudžeto dalis. II veiklos srityje didžioji biudžeto dalis skiriama veiksmams, vykdomiems ne pagal Europos partnerystes;**
- b) atitinka Sąjungos pridėtinės vertės, skaidrumo, atvirumo, poveikio **Europoje ir Europai, stipraus** sverto poveikio **pakankamu mastu**, ilgalaikių visų susijusių šalių **įsipareigojimų**, lankstumo **įgyvendinant**, derėjimo su Sąjungos, vietos, regioninėmis, nacionalinėmis ir, **kai aktualu**, tarptautinėmis iniciatyvomis **ar kitomis partnerystėmis ir misijomis** ir jų tarpusavio veiksmų koordinavimo bei papildomumo principus;
- c) **grindžiamos aiškiu gyvavimo ciklo principu**, yra ribotos trukmės ir apima sąlygas, pagal kurias laipsniškai nutraukiamas finansavimas pagal Programą.

2a. Europos partnerystės pagal šio reglamento 8 straipsnio 1 dalies a ir b punktus, prieš įgyvendinant darbo programas, nurodomos strateginiuose mokslinių tyrimų ir investicijų planuose.

III priede pateikiamos jų atrankos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir laipsniško veiklos nutraukimo nuostatos ir kriterijai.

8a straipsnis

Misijų ir partnerysčių sričių peržiūra

Ne vėliau kaip 2023 m. Komisija atlieka Va priedo peržiūrą, kaip bendros programos stebėsenos dalį, įskaitant misijas ir institucionalizuotąsias Europos partnerystes pagal SESV 185 arba 187 straipsnį, ir pateikia Tarybai bei Europos Parlamentui pagrindinių išvadų ataskaitą.

9 straipsnis

Biudžetas

1. 2021–2027 m. bendrosios programos įgyvendinimo finansinį paketą sudaro 1 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai skirta **120 000 000 000 EUR (2018 m.**

kainomis) suma ir 1 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytai specialiajai programai skirta suma, nustatyta Reglamente, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas.

2. 1 dalies pirmoje sakinio pusėje nurodyta suma preliminariai paskirstoma taip:

a) **27,42 proc.** – I veiklos sričiai „***Pažangusis ir*** atvirasis mokslas“ 2021–2027 m., iš kurių:

1) **17,64 proc.** – Europos mokslinių tyrimų tarybai;

2) **7,23 proc.** – programai „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“;

3) **2,55 proc.** – mokslinių tyrimų infrastruktūrai;

b) II veiklos sričiai „Pasauliniai uždaviniai ir Europos pramonės konkurencingumas“ 2021–2027 m. skiriama **55,48 proc.**, iš kurių:

1) **8,16 proc.** – veiksmų grupei „Sveikata“;

2) **2,50 proc.** – veiksmų grupei „Įtrauki ir ***kūrybiška*** visuomenė“;

2a) **2,00 proc.** – veiksmų grupei „***Saugi visuomenė***“;

3) **15,94 proc.** – veiksmų grupei „Skaitmeninė ekonomika, pramonė ir kosmosas“;

4) **15,84 proc.** – veiksmų grupei „Klimatas, energetika ir judumas“;

5) **9,00 proc.** – veiksmų grupei „Maistas, gamtos ištekliai ir ***žemės ūkis***“;

6) **2,04 proc.** – nebranduoliniams tiesioginiams Jungtinio tyrimų centro (JRC) veiksmams;

c) III veiklos sričiai „***Novatoriška Europa***“ 2021–2027 m. skiriama **12,71 proc.**, iš kurių:

1) **8,71 proc.** – Europos inovacijų tarybai (***EIC***), įskaitant iki **0,53 proc.** Europos inovacijų ekosistemoms;

2) **4 proc.** – Europos inovacijos ir technologijos institutui (EIT);

d) **4,39 proc.** – daliai „Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“, *kurią sudaro šie elementai:*

1) **4,00 proc.** – pažangos skleidimui ir dalyvių skaičiaus didinimui visoje Sąjungoje;

2) **0,39 proc.** – Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos reformavimui ir gerinimui.

3. Reaguodama į nenumatytas situacijas ar naujus pokyčius ir poreikius, Komisija gali, atlikdama metinę biudžeto sudarymo procedūrą, nukrypti nuo 2 dalyje nurodytų sumų daugiausia **10 proc.**, įskaitant asocijuotųjų valstybių įnašų paskirstymą.

3c. Veiksmų grupės „Įtrauki ir kūrybiška visuomenė“ **45 proc. biudžeto skirti remti kultūros ir kūrybos sektorių, įskaitant Sąjungos kultūros paveldą, moksliniams tyrimams ir iš kurių 300 mln. EUR bus skirti Europos kultūros paveldo debesijai, kaip nustatyta specialiosios programos I priede, atlikus poveikio vertinimą, kuris pristatomas Europos Parlamentui.**

3d. **Siekama ne mažiau kaip 1 mlrd. EUR skirti kvantiniams moksliniams tyrimams pagal II veiklos srities veiksmų grupę „Skaitmeninė ekonomika, pramonė ir erdvė“.**

4. Iš 1 dalyje nurodytos sumos, **1 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytai specialiajai programai ir EIT**, taip pat gali būti dengiamos pasirengimo, stebėsenos, kontrolės, audito, vertinimo ir kitos veiklos išlaidos, būtinos Programai valdyti ir įgyvendinti, įskaitant visas administracines išlaidas, taip pat Programos tikslų įgyvendinimui vertinti. **Administracinės išlaidos, susijusios su netiesioginiais veiksmais, neviršija 5 proc. visos Programai skirtos sumos.** Be to, iš jos gali būti dengiamos išlaidos, susijusios su tyrimais, ekspertų posėdžiais, informavimo ir komunikacijos veiksmais, susijusiais su Programos tikslais, taip pat išlaidos, susijusios su informacinių technologijų tinklais, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama informacijos tvarkymui ir mainams, įskaitant institucines informacinių technologijų priemones ir kitą techninę ir administracinę paramą, kurios reikia Programai valdyti.

5. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į biudžetą po 2027 m. ir skirti 4 dalyje nurodytoms išlaidoms padengti, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

6. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiksmų, trunkančių daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.
7. Nedarant poveikio Finansiniam reglamentui, veiksmų, susijusių su projektais, įtrauktais į pirmąją darbo programą, išlaidos gali būti tinkamos finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d.

10 straipsnis

Atvirasis *mokslas*

1. ***Programa skatinamas atvirasis mokslas kaip mokslinio proceso, grindžiamo bendradarbiavimu ir žinių sklaida, koncepcija, visų pirma atsižvelgiant į šiuos elementus:***

- atvirąją prieigą prie mokslinių publikacijų, parengtų vykdant pagal Programą finansuojamus mokslinius tyrimus;
- atvirąją prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų, įskaitant tuos duomenis, kurie sudaro tų mokslinių publikacijų pagrindą.

Šie elementai užtikrinami pagal šio reglamento 35 straipsnio 3 dalį. ***Atviroji prieiga prie mokslinių tyrimų duomenų taip pat užtikrinama laikantis principo „kiek įmanoma, atvira, bet, kiek būtina, uždara“.***

- 1a. ***Visuose asociacijos ir bendradarbiavimo susitarimuose su trečiosiomis šalimis, įskaitant susitarimus, pasirašytus finansavimo įstaigų, kurioms patikėtas netiesioginis Programos valdymas, propaguojamas ir skatinamas abipusiškumo atvirajame moksle principas.***
2. Užtikrinamas atsakingas mokslinių tyrimų duomenų tvarkymas, atitinkantis randamumo, prieinamumo, sąveikumo ir galimybės naudoti pakartotinai (angl. FAIR) principus.
Dėmesys taip pat skiriamas ilgalaikiam duomenų saugojimui.
3. ***Skatinami ir propaguojami kiti*** ***atvirojo mokslo metodai, be kita ko, MVĮ naudai.***

1. Programa „Europos horizontas“ įgyvendinama derinant ją su kitomis Sąjungos finansavimo programomis, kartu siekiant užtikrinti kuo didesnę administracinę supaprastinimą. IV priede pateikiamas nebaigtinis sąveikos su kitomis finansavimo programomis pavyzdžių sąrašas. Mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų bendrai finansuojamam veiksmui taikomos programos „Europos horizontas“ bendros taisyklės.

2. Pažangumo ženklas suteikiamas už visas Programos dalis. Veiksmai, kuriems suteiktas pažangumo ženklas arba kurie atitinka visas šias kaupiamąsias, palyginamąsias sąlygas:

- a) jie buvo įvertinti atliekant pagal Programą paskelbto kvietimo teikti pasiūlymus procedūrą;
- b) jie atitinka tame kvietime teikti pasiūlymus nustatytus minimaliuosius kokybės reikalavimus;
- c) jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų,

gali būti skiriama parama iš nacionalinių ar regioninių fondų, įskaitant Europos regioninės plėtros fondą, Sanglaudos fondą, „Europos socialinį fondą +“ arba Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai, laikantis Reglamento (ES)XX [Bendrijų nuostatų reglamento] [67] straipsnio 5 dalies arba Reglamento (ES)XX [Bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos reglamento] [8] straipsnio, nereikalaujant tolesnio taikymo ir vertinimo ir su sąlyga, kad tie veiksmai dera su atitinkamos programos tikslais. Išskyrus valstybės pagalbos taisykles, taikomos fondo, iš kurio teikiama parama, taisyklės.

2a. *Pagal Reglamento (ES) XX [... Bendrųjų nuostatų reglamentas] 21 straipsnį valdymo institucija savanoriškai gali paprašyti perskirti jiems skirtų finansinių išteklių dalį programai „Europos horizontas“. Perkelti ištekliai įgyvendinami laikantis programos „Europos horizontas“ taisyklių. Be to, Komisija užtikrina, kad tokios perkeltos lėšos būtų skiriamos vien tik programoms ir (arba) projektams, kurie įgyvendinami toje valstybėje narėje ar regione, iš kur jos buvo perduotos, jei taikytina.*

2b. *Pareiškėjams iš anksto leidus, Komisija šiame straipsnyje nurodytas lėšas įtraukia į atrinktų projektų informacinę sistemą, siekdama suteikti galimybę sparčiai keistis informacija, o finansavimo įstaigoms – skirti finansavimą atrinktiems veiksams.*

Veismui, kuriam skirtas įnašas iš kitos Sąjungos programos lėšų, taip pat gali būti skirtas įnašas iš Programos lėšų, jei tais įnašais dengiamos ne tos pačios išlaidos.

12 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

1. Prie Programos gali prisijungti šios trečiosios valstybės:

- a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, EEE susitarime nustatytais sąlygomis;
- b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- c) šalys, kurioms taikoma Europos kaimynystės politika, pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytais konkrečiomis sąlygomis;
- d) trečiosios valstybės ir teritorijos, kurios atitinka visus šiuos kriterijus:
 - i. turi gerų mokslo, technologijų ir inovacijų srities pajėgumų;
 - ii. yra įsipareigojusios kurti taisyklėmis grindžiamą atviros rinkos ekonomiką, kurioje, be kita ko, sąžiningai ir teisingai taikomos intelektinės nuosavybės teisės, *gerbiamos žmogaus teisės*, ir kurią remia demokratinės institucijos;

- iii. aktyviai propaguoja politiką, kuria siekiama didinti piliečių ekonominę ir socialinę gerovę.

Kiekvienos trečiosios valstybės *visapusiškas ar dalinis* prisijungimas prie Programos pagal d punktą *yra grindžiamas naudos Sąjungai vertinimu. Tai ypač vykdoma* pagal konkrečiame susitarime numatytas sąlygas, apimančias trečiosios valstybės dalyvavimą bet kurioje Sąjungos programoje, su sąlyga, kad susitarime:

- užtikrinta teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir naudos pusiausvyra;
- *suteikiama teisė koordinuoti pagal Programą vykdomą veiksmą, jeigu tai naudinga Sąjungai ir užtikrinama Sąjungos finansinių interesų apsauga;*
- nustatytos dalyvavimo *Programoje* sąlygos, be kita ko, apskaičiuojami finansiniai įnašai atskiroms programoms *bei paprogramėms* ir jų administracinės išlaidos. Pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį šie įnašai sudaro asignuotąsias pajamas;

- trečiajai valstybei nesuteikiama galių priimti sprendimus dėl programos;
- garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti **Sąjungos** finansinius interesus.

2. Nustatant kiekvienos trečiosios valstybės prisijungimo prie Programos sritį, atsižvelgiama į tikslą skatinti Sąjungos ekonomikos augimą diegiant inovacijas **ir išvengti protų nutekėjimo iš Sąjungos**. Todėl asociacijos susitarimas su konkrečia šalimi, išskyrus EEE nares, stojančiąsias valstybes, šalis kandidates ir potencialias kandidates, gali būti netaikomas **vieno paramos gavėjo** Programos dalims, **ypač toms, kurios skirtos privatiems subjektams**.
3. Atitinkamais atvejais asociacijos susitarime numatomas ir vykdomas Sąjungoje įsisteigusių teisės subjektų **abipusis dalyvavimas** analogiškose asocijuotųjų šalių programose laikantis jose nustatytų sąlygų.
4. Finansinio įnašo dydžio nustatymo sąlygomis, **nurodytomis asociacijos susitarime**, užtikrinama galimybė **kas dvejus metus** automatiškai ištaisyti disbalansą, palyginti su suma, kurią dalyvaudami Programoje gauna asocijuotojoje šalyje įsisteigę subjektai, atsižvelgiant į Programos valdymo, vykdymo ir veikimo išlaidas.

4a. Visų asocijuotųjų šalių įnašai įtraukiami į atitinkamas Programos dalis, jeigu laikomasi 9 straipsnio 2 dalyje nurodyto biudžeto paskirstymo. Komisija metinės biudžeto procedūros metu pateikia ataskaitą Tarybai ir Parlamentui apie bendrą kiekvienos Programos dalies biudžetą, nurodydama kiekvienos asocijuotosios šalies atskiro įnašo dydį ir jų finansinį balansą.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYVAVIMO IR SKLAIDOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

13 straipsnis

Finansavimo įstaigos ir tiesioginiai JRC veiksmai

1. Finansavimo įstaigos gali nukrypti nuo šioje antraštinėje dalyje nustatytų taisyklių, **išskyrus 14, 15 ir 16 straipsnius, tinkamai pagrįstais atvejais ir** tik jei tai numatyta pagrindiniame akte, kuriuo įsteigiama finansavimo įstaiga arba kuriuo jai pavedamos biudžeto vykdymo užduotys, arba – jei jos yra Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkto ii, iii arba v papunkčiuose nurodytos finansavimo įstaigos – jei tai numatyta susitarime dėl įnašo ir jei tai būtina, atsižvelgiant į konkrečius jų veiklos poreikius arba veiksmo pobūdį.
2. Šioje antraštinėje dalyje nustatytos taisyklės netaikomos JRC vykdomiems tiesioginiams veiksams.

14 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys veiksmai *ir etiniai principai*

1. Nedarant poveikio šio straipsnio **2 daliai**, reikalavimus gauti finansavimą atitinka tik veiksmai, kuriais siekiama 3 straipsnyje nurodytų tikslų.

Nefinansuojamos šios mokslinių tyrimų sritys:

- a) veikla, kuria siekiama klonuoti žmones reprodukcijos tikslais;

- b) veikla, kuria siekiama keisti žmogaus genetinį paveldą, jei tokie pakeitimai gali tapti paveldimi²⁶.

- c) veikla, kuria siekiama kurti žmogaus embrionus tik mokslinių tyrimų arba kamieninių ląstelių gavimo tikslais, įskaitant somatinių ląstelių branduolių perkėlimą.

2. Žmogaus kamieninių ląstelių – tiek suaugusių žmonių, tiek embrionų – moksliniai tyrimai gali būti finansuojami atsižvelgiant į mokslinio pasiūlymo turinį ir į susijusių valstybių narių teisinės sistemas. Mokslinių tyrimų veikla, kuri draudžiama visose valstybėse narėse, nefinansuojama *nei Europos Sąjungoje, nei už jos ribų*. Kurioje nors valstybėje narėje draudžiama veikla nefinansuojama toje valstybėje narėje.

15 straipsnis

Etika²⁷

1. Visa pagal Programą vykdoma veikla atitinka etikos principus ir atitinkamus nacionalinius, Sąjungos ir tarptautinius teisės aktus, be kita ko, Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją ir Europos žmogaus teisių konvenciją bei jos papildomus protokolus.

Ypač daug dėmesio skiriama proporcingumo principui, teisei į privatumą, teisei į asmens duomenų apsaugą, teisei į asmens fizinę ir psichinę neliečiamybę, teisei į nediskriminavimą, būtinybei užtikrinti *aplinkos apsaugą* ir aukšto lygio žmonių sveikatos apsaugą.

2. Veiksme dalyvaujantys subjektai pateikia:

- a) etikos aspektų įsivertinimą, kuriame nurodomi ir smulkiai aprašomi visi numatomi etikos klausimai, susiję su finansuotos veiklos tikslu, įgyvendinimu ir tikėtina

²⁶ Gali būti finansuojami moksliniai tyrimai, susiję su lytinių liaukų vėžio gydymu;

²⁷ *Vadovaudamasi galutiniu teisės aktu, Komisija paskelbs pareiškimą dėl mokslinių tyrimų žmogaus embriono kamieninių ląstelių srityje kaip programos „Horizontas 2020“ atveju (Deklaracija 2013 / C 373/02).*

poveikiu, be kita ko, patvirtinama atitiktis 1 daliai ir aprašoma, kaip ji bus užtikrinama;

- b) patvirtinimą, kad veikla atitiks Visų Europos akademijų federacijos paskelbtą Europos mokslinių tyrimų etikos kodeksą ir kad nebus vykdoma jokia nefinansuotina veikla;
- c) jei veikla vykdoma ne Sąjungoje – patvirtinimą, kad tokią pačią veiklą būtų leidžiama vykdyti valstybėje narėje; ir
- d) jei veikloje naudojamos žmogaus embriono kamieninės ląstelės – atitinkamais atvejais išsami informacija apie licencijavimo ir kontrolės priemones, kurias taiko atitinkamų valstybių narių kompetentingos institucijos, taip pat išsami informacija apie etiškumo patvirtinimus, gaunamus prieš pradėdant vykdyti atitinkamą veiklą.

3. Pasiūlymai sistemingai tikrinami siekiant nustatyti veiksmus, dėl kurių kyla sudėtingų ar rimtų etikos klausimų, ir pateikti juos vertinti etikos požiūriu. Etikos aspektus vertina Komisija, išskyrus atvejus, kai ši užduotis pavedama finansavimo įstaigai. Jei veiksmas susijęs su žmogaus embriono kamieninių ląstelių arba žmogaus embrionų naudojimu, atlikti etikos aspektų vertinimą privaloma. Etikos aspektų tikrinimas ir vertinimas atliekamas pasitelkiant etikos ekspertus. Komisija ir finansavimo įstaigos užtikrina kuo didesnę etikos procedūrų skaidrumą, ***nedarydama poveikio procedūros turinio konfidencialumui.***

4. Veiksme dalyvaujantys subjektai, prieš pradėdami vykdyti atitinkamą veiklą, gauna visus patvirtinimus ir kitus privalomuosius dokumentus iš atitinkamų nacionalinių ir vietos etikos komitetų ir kitų įstaigų, pavyzdžiui, duomenų apsaugos institucijų. Tie dokumentai saugomi byloje ir paprašius pateikiami Komisijai ar finansavimo įstaigai.

5. Jei tikslinga, Komisija ar finansavimo įstaiga atlieka su etika susijusias patikras. Jei etikos klausimai rimti ar sudėtingi, šias patikras atlieka Komisija, išskyrus atvejus, kai ši užduotis pavedama finansavimo įstaigai.

Su etika susijusios patikros atliekamos pasitelkiant etikos ekspertus.

6. ***1–4 dalyse nurodytų etikos reikalavimų neatitinkantys ir todėl etikos požiūriu nepriimtini veiksmai atmetami arba nutraukiami, kai tik nustatomas etinis nepriimtinum.***

16 straipsnis

Saugumas

1. Pagal Programą vykdomi veiksmai atitinka taikytinas saugumo taisykles, visų pirma įslaptintos informacijos apsaugos nuo neteisėto atskleidimo taisykles, taip pat atitinkamą nacionalinę ir Sąjungos teisę. Jei moksliniai tyrimai, kuriems naudojama ir (arba) kuriuos atliekant sukurama įslaptinta informacija, yra vykdomi ne Sąjungoje, laikomasi minėtų reikalavimų ir papildomai Sąjunga sudaro saugumo susitarimą su trečiąja valstybe, kurioje atliekami tie moksliniai tyrimai.
2. Atitinkamais atvejais pasiūlymuose pateikiamas saugumo įsivertinimas, kuriame nustatomi visi saugumo klausimai ir smulkiai aprašoma, kaip jie bus sprendžiami, kad būtų užtikrinta atitiktis atitinkamai nacionalinei ir Sąjungos teisei.
3. Atitinkamais atvejais Komisija arba finansavimo įstaiga saugumo požiūriu patikrina pasiūlymus, dėl kurių kyla saugumo klausimų.
4. Atitinkamais atvejais veiksmai turi atitikti Sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444 ir jo įgyvendinimo taisykles.
5. Veiksme dalyvaujantys subjektai užtikrina veiksmui naudojamos ir (arba) jį vykdančios sukurtos įslaptintos informacijos apsaugą nuo neteisėto atskleidimo. Prieš pradėdami vykdyti atitinkamą veiklą, jie pateikia atitinkamų nacionalinių saugumo institucijų atliktos asmens ir (arba) įmonės patikimumo patikrinimo įrodymus.
6. Jei su įslaptinta informacija turi dirbti išorės ekspertai, prieš juos skiriant reikalaujama atlikti atitinkamą jų patikimumo patikrinimą.
7. Atitinkamais atvejais Komisija ar finansavimo įstaiga gali atlikti saugumo patikras.

■ Saugumo taisyklių ***pagal šį straipsnį*** neatitinkantys veiksmai gali būti bet kuriuo metu atmesti arba nutraukti.

II SKYRIUS

Dotacijos

17 straipsnis

Dotacijos

Programos dotacijos skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį, nebent šiame skyriuje būtų nurodyta kitaip.

18 straipsnis

Dalyvavimo reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Pagal Programą vykdomuose veiksmuose gali dalyvauti visi teisės subjektai, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, **įskaitant teisės subjektus iš neasocijuotųjų trečiųjų valstybių**, arba tarptautinės organizacijos su sąlyga, kad tenkinamos šiame reglamente ir darbo programoje arba kvietime teikti pasiūlymus nustatytos sąlygos.
2. Subjektai priklauso konsorciui, kurį sudaro bent trys nepriklausomi teisės subjektai, kurių kiekvienas įsisteigęs vis kitoje valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje ir bent vienas iš jų – valstybėje narėje, nebent:
 - a) **tinkamai** pagrįstais atvejais darbo programoje numatyta kitaip;
3. Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmus, Europos inovacijų tarybos veiksmus, mokymo ir judumo veiksmus arba bendro programos finansavimo veiksmus gali įgyvendinti vienas ar daugiau teisės subjektų, iš kurių vienas turi būti įsisteigęs valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje **remiantis pagal 12 straipsnį sudarytu susitarimu**.
4. Koordinavimo ir paramos veiksmus gali įgyvendinti vienas ar daugiau teisės subjektų, kurie gali būti įsisteigę valstybėje narėje **ar** asocijuotojoje šalyje, arba kitoje trečiojoje valstybėje.
5. Jei veiksmas susijęs su Sąjungos strateginiu turtu, interesais, autonomija ar saugumu, darbo programoje gali būti numatyta, kad jame gali dalyvauti tik valstybėse narėse įsisteigę teisės

subjektai arba, be jų, ir nurodytose asocijuotosiose šalyse ar kitose trečiosiose valstybėse įsisteigę teisės subjektai.

6. ***Kai tikslinga ir tinkamai pagrįsta***, atsižvelgiant į konkrečius politikos reikalavimus ar veiksmo pobūdį ir tikslus, darbo programoje, be 2, 3, 4 ir 5 dalyse nurodytųjų, gali būti nustatyti papildomi tinkamumo kriterijai, pavyzdžiui, teisės subjektų skaičius, teisės subjektų rūšis ir įsisteigimo vieta.
7. Jei veiksmui naudojamos ***II*** straipsnyje nurodytos sumos, jame gali dalyvauti tik vienas teisės subjektas, įsisteigęs įgaliojimus perduodančios valdymo institucijos jurisdikcijos teritorijoje, išskyrus atvejus, kai su valdymo institucija sutariama kitaip ir kai tai numatyta darbo programoje.
8. Jei tai nurodyta darbo programoje, veiksmuose gali dalyvauti ***JRC***.
9. ***JRC***, tarptautinės Europos mokslinių tyrimų organizacijos ir pagal Sąjungos teisę sukurti teisės subjektai laikomi įsisteigusiais kitoje valstybėje narėje nei tos, kuriose įsisteigę kiti veiksmė dalyvaujantys teisės subjektai.
10. Europos mokslinių tyrimų tarybos (EMTT) mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmuose, mokymo bei judumo veiksmuose ***ir kai tai numatyta darbo programoje*** dalyvaujančios tarptautinės organizacijos, kurių būstinės yra valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje, laikomos įsisteigusiomis toje valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje.

Kitose Programos dalyse tarptautinės organizacijos, išskyrus tarptautines Europos mokslinių tyrimų organizacijas, laikomos įsisteigusiomis neasocijuotojoje trečiojoje šalyje.

19 straipsnis

Finansavimo reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Finansavimą gali gauti valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje įsisteigę subjektai, ***kaip nurodyta 12 straipsnyje.***

Jei veiksmui naudojamos **11 straipsnio 3 dalyje** nurodytos sumos, finansavimą iš šių sumų gali gauti tik įgaliojimus perduodančios valdymo institucijos jurisdikcijos teritorijoje įsisteigę subjektai.

1b. Mažas ir vidutines pajamas gaunančiose šalyse ir, išimties tvarka, kitose neasocijuotosiose trečiosiose valstybėse įsisteigę subjektai galėtų gauti finansavimą veiksmui, jei:

a) trečioji valstybė yra nurodyta darbo programoje ir

b) Komisija ar finansavimo įstaiga mano, kad jų dalyvavimas yra labai svarbus įgyvendinant veiksmą;

2. Kitoje neasocijuotoje trečiojoje valstybėje įsisteigę subjektai turėtų padengti savo dalyvavimo išlaidas. Mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros susitarimai tarp tų neasocijuotųjų trečiųjų valstybių ir Sąjungos gali būti sudaromi, kai manoma, kad tai naudinga, ir gali būti nustatytas bendro finansavimo mechanizmas, panašus į tuos, dėl kurių susitarta programoje „Horizontas 2020“. Tos valstybės Sąjungos teisės subjektams užtikrina abipusę prieigą prie tų šalių mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir inovacijų finansavimo programų, taip pat abipusiškumą suteikiant atvirąją prieigą prie mokslinių tyrimų rezultatų ir duomenų bei sąžiningų ir lygiaverčių intelektinės nuosavybės teisių nuostatų.

■

■

3. Veiksme dalyvaujantys susiję subjektai gali gauti finansavimą, jei jie yra įsisteigę valstybėje narėje arba asocijuotojoje šalyje ■ .

3a. Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą, konkrečiai nurodydama kiekvienos neasocijuotosios trečiosios šalies dalyvaujantiems subjektams skirtą Sąjungos finansinio įnašo dalį ir tos pačios šalies skirto finansinio įnašo jų veikloje dalyvaujantiems Sąjungos subjektams sumą.

20 straipsnis

Kvietimai teikti pasiūlymus

1. **■** Kvietimų teikti pasiūlymus dėl visų veiksmų turinys pateikiamas darbo programoje.
■
■
■
3. Jei to reikia kvietimų tikslams pasiekti, *išimtiniais atvejais* gali būti skelbiami riboti kvietimai teikti pasiūlymus, siekiant išplėtoti papildomą veiklą arba į vykdomus veiksmus įtraukti papildomų partnerių. ***Be to, darbo programoje gali būti numatyta galimybė mažai rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančių valstybių narių teisės subjektams prisijungti prie jau atrinktų bendradarbiavimu grindžiamų mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmų su sąlyga, kad tam pritars atitinkamas konsorciumas ir kad tokių valstybių narių teisės subjektai jame dar nedalyvauja.***
4. Kvietimo teikti pasiūlymus skelbti nereikia koordinavimo ir paramos veiksmams ar bendro programos finansavimo veiksmams, kuriuos:
 - a) kuriuos turi vykdyti **JRC** arba darbo programoje nurodyti teisės subjektai; ir
 - b) kurie nepatenka į kvietimų teikti pasiūlymus taikymo sritį, ***kaip numatyta Finansinio reglamento 195 straipsnio e punkte.***
5. Darbo programoje nurodomi kvietimai, pagal kuriuos pateiktiems pasiūlymams bus taikoma pažangumo ženklų suteikimo procedūra. Pareiškėjui iš anksto leidus, su paraiška ir jos vertinimu susijusia informacija gali būti dalijamasi su suinteresuotomis finansavimo institucijomis su sąlyga, kad sudaromi konfidencialumo susitarimai.

21 straipsnis

Bendri kvietimai

Komisija ar finansavimo įstaiga gali paskelbti bendrą kvietimą teikti pasiūlymus su:

- a) trečiosiomis valstybėmis, be kita ko, jų mokslo ir technologijų organizacijomis ar agentūromis;
- b) tarptautinėmis organizacijomis;

- c) ne pelno teisės subjektais.

Skelbiant bendrą kvietimą, *paraiškų teikėjai atitinka šio reglamento 18 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus ir* nustatomos bendros pasiūlymų atrankos ir vertinimo procedūros.

Procedūrose dalyvauja proporcingai sudaryta kiekvienos šalies paskirtų ekspertų grupė.

22 straipsnis

Ikiprekybiniai viešieji pirkimai ir novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai

1. Į veiksmus gali įeiti arba jų pirminis tikslas gali būti ikiprekybiniai viešieji pirkimai arba novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai, vykdomi gavėjų, kurie yra direktyvose 2014/24/ES²⁸, 2014/25/ES²⁹ ir 2009/81/EB apibrėžtos perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai³⁰.
2. Viešųjų pirkimų procedūromis:
 - a) laikomasi skaidrumo, nediskriminavimo, vienodų sąlygų taikymo, patikimo finansų valdymo ir proporcingumo principų bei konkurencijos taisyklių;
 - b) jei tai ikiprekybiniai viešieji pirkimai, *prireikus ir nedarant žalos a punkte išvardintiems principams, gali būti naudojama supaprastinta ir (arba) pagreitinta procedūra ir* gali būti numatomos specialios sąlygos, pavyzdžiui, nustatoma, kad perkama veikla gali būti vykdoma tik valstybių narių ir *asocijuotųjų šalių* teritorijoje;
 - c) gali būti leidžiama pagal tą pačią procedūrą skirti kelias sutartis (pasirinkti kelis tiekėjus); ir
 - d) numatoma, kad sutartys bus skiriamos ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo (-ų) teikėjui (-ams), kartu užtikrinant, kad nebūtų interesų konflikto.

²⁸ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

²⁹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

³⁰ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/81/EB dėl darbų, prekių ir paslaugų pirkimo tam tikrų sutarčių, kurias sudaro perkančiosios organizacijos ar subjektai gynybos ir saugumo srityse, sudarymo tvarkos derinimo ir iš dalies keičianti direktyvas 2004/17/EB ir 2004/18/EB (OL L 216, 2009 8 20, p. 76).

3. Iki prekybiniuose viešuosiuose pirkimuose dalyvaujančiam rangovui, kuris sukuria rezultatus, priklauso bent jau su jais susijusios intelektinės nuosavybės teisės. Perkančiosioms organizacijoms priklauso bent jau teisė nemokamai naudotis rezultatais savo reikmėms ir teisė sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis suteikti arba reikalauti dalyvaujančių rangovų suteikti trečiosioms šalims neišimtinės licencijas naudotis rezultatais perkančiosios organizacijos reikmėms be teisės teikti sublicencijas. Jei rangovas nepanaudoja rezultatų komerciniais tikslais per sutartyje nustatytą laikotarpį po ikiprekybinių viešųjų pirkimų, perkančiosios organizacijos, ***pasikonsultavusios su rangovu dėl nepanaudojimo priežasčių***, gali reikalauti, kad jis perduotų joms visas rezultatų nuosavybės teises.

24 straipsnis

Pareiškėjų finansiniai pajėgumai

1. ***Be Finansinio reglamento 198 straipsnio 5 dalyje paminėtų išimčių***, tikrinamas tik koordinatoriaus finansinis pajėgumas ir tik tuo atveju, jei veiksmui prašoma skirti Sąjungos finansavimo suma yra ne mažesnė kaip 500 000 EUR.
2. Tačiau, jei esama priežasčių abejoti finansiniu pajėgumu arba jei esama didesnės rizikos, kylančios dėl dalyvavimo keliuose vykdomuose veiksmuose, finansuojamuose iš Sąjungos mokslinių tyrimų ir inovacijų programų lėšų, Komisija arba finansavimo įstaiga patikrina ir kitų pareiškėjų arba koordinatorių finansinį pajėgumą, net jei nesiekama 1 dalyje nurodyta riba.
3. Jei finansinį pajėgumą struktūriškai garantuoja kitas teisės subjektas, patikrinamas jo finansinis pajėgumas.
4. Jei finansinis pajėgumas menkas, Komisija ar finansavimo įstaiga gali nustatyti, kad pareiškėjas gali dalyvauti veiksmu su sąlyga, kad pateiks susijusio subjekto pareiškimą dėl solidariosios atsakomybės.
5. Įnašas į 33 straipsnyje nustatytą Savidraudos mechanizmą laikomas pakankama Finansinio reglamento 152 straipsnyje numatyta garantija. Iš gavėjų negali būti priimama jokia papildoma garantija ar užstatas ar reikalaujama juos pateikti.

25 straipsnis

Skyrimo kriterijai *ir atranka*

1. Pasiūlymas vertinamas remiantis šiais skyrimo kriterijais:
 - a) pažangumo;
 - b) poveikio;
 - c) įgyvendinimo kokybės ir efektyvumo.
2. EMTT mažai tirtų sričių mokslinių tyrimų veiksmų pasiūlymams taikomas tik 1 dalies a punkte nurodytas kriterijus.
3. Darbo programoje nustatomos išsamesnės 1 dalyje nustatytų skyrimo kriterijų taikymo taisyklės, *įskaitant lyginamuosius svorius*, ribines vertes ir, *kur taikoma, ex-aequo pasiūlymų tvarkymo taisyklės, atsižvelgiant į kvietimų teikti pasiūlymus tikslus. Ex-aequo pasiūlymų tvarkymo sąlygos gali apimti šiuo kriterijus (be ne tik): MVĮ, lytis, geografinė įvairovė.*
- 3a. *Komisija ir kitos finansavimo įstaigos atsižvelgia į galimybę taikyti dviejų etapų paraiškų teikimo procedūrą ir, kai tinkama, anoniminiai pasiūlymai gali būti įvertinti per pirmąjį vertinimo etapą, remiantis 1 dalyje nurodytu vienu ar keliais skyrimo kriterijais.*

26 straipsnis

Vertinimas

1. Pasiūlymus vertina vertinimo komitetas, ■ sudarytas iš išorės nepriklausomų ekspertų.
EIC veiklos, misijų ir tinkamai pagrįstais atvejais, išdėstytais Komisijos priimtoje darbo programoje, vertinimo komitetas gali būti dalinai sudarytas arba, koordinavimo ir paramos veiksmų atveju, dalinai arba vien sudarytas iš Sąjungos institucijų arba įstaigų atstovų, kaip nurodyta Finansinio reglamento 150 straipsnyje.

■

Vertinimo *procesą* gali *stebėti* nepriklausomi *ekspertai*.

2. ***Kai taikytina***, vertinimo komitetas išdėsto pagal taikomas ribines vertes tinkamais pripažintus pasiūlymus eilės tvarka pagal:
- a) vertinimo balus;
 - b) tai, kiek jie padeda siekti konkrečių politikos tikslų, be kita ko, kiek jie padeda sudaryti nuoseklią projektų visumą, ***t. y. pagal EIC programą „Pathfinder“ vykdomai veiklai, misijoms ir kitais tinkamai pagrįstais atvejais, išsamiai išdėstytais Komisijos priimtoje darbo programoje.***

EIC veiklos, misijų ir kitais tinkamai pagrįstais atvejais, išdėstytais Komisijos priimtoje darbo programoje, vertinimo komitetas taip pat gali pasiūlyti pasiūlymų pakeitimų, jei to reikia projektų visumos nuoseklumui užtikrinti. ***Šie pakeitimai turi atitikti dalyvavimo sąlygas ir vienodų sąlygų principą. Programos komitetas informuojamas apie tokius atvejus.***

- 2a. ***Vertinimo procesas parengiamas taip, kad būtų išvengta interesų konflikto ir šališkumo. Užtikrinamas vertinimo kriterijų ir pasiūlymų vertinimų balais metodo skaidrumas.***
3. ***Vadovaujantis Finansinio reglamento 200 straipsnio 7 dalimi, pareiškėjai gauna grįžtamąją informaciją visais vertinimo etapais ir, kai taikytina, informaciją apie paraiškos atmetimo priežastis.***
4. ***Mažai rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančių valstybių narių teisės subjektai, kurie sėkmingai dalyvavo komponente „Dalyvių skaičiaus didinimas ir keitimasis kompetencija“, paprašę gauna šio dalyvavimo rezultatus, kurie gali būti pridedami prie jų koordinuojamų programos bendradarbiavimo dalių.***

27 straipsnis

Vertinimo persvarstymo tvarka, ***klausimai ir skundai***

1. Pareiškėjas gali prašyti persvarstyti vertinimą, jei mano, kad jo pasiūlymui nebuvo tinkamai taikoma taikytina vertinimo procedūra³¹.
2. Persvarstomi tik procedūriniai vertinimo aspektai, o ne pasiūlymo privalumų vertinimas.

³¹ ***Ši procedūra bus paaiškinta dokumente, kuris skelbiamas prieš pradedant vertinimo procesą.***

- 2a. ***Prašymas dėl persvarstymo turėtų būti susijęs su konkrečiu pasiūlymu ir pateiktas per 30 dienų po vertinimo rezultatų paskelbimo.***

Vertinimo persvarstymo komitetas pateikia nuomonę apie procedūrinius aspektus; į jo sudėti įeina ir jam pirmininkauja Komisijos arba atitinkamos finansavimo įstaigos pareigūnas, kuris nedalyvavo pasiūlymų vertinime. Komitetas gali rekomenduoti:

- a) *kad pasiūlymą iš naujo įvertintų pirmiausia ankstesniame vertinime nedalyvavę vertintojai;*
- b) *patvirtinti pirminį vertinimą.*

3. Dėl vertinimo persvarstymo nėra vilkinimas pasiūlymų, kuriems netaikoma persvarstymo procedūra, atrankos procesas.

- 3a. ***Komisija užtikrina, kad būtų nustatyta tvarka, pagal kurią dalyviai galėtų pateikti tiesioginius klausimus ar skundus, susijusius su jų dalyvavimu programoje „Europos horizontas“. Informacija apie tai, kaip užregistruoti klausimus ir skundus, turi būti paskelbiama internete.***

28 straipsnis

Laikas iki dotacijos suteikimo

1. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 194 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos nustatomi šie laikotarpiai:
 - a) visi pareiškėjai apie jų paraiškų vertinimo rezultatus informuojami ne vėliau kaip per penkis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos;
 - b) dotacijų susitarimai su pareiškėjais pasirašomi ne vėliau kaip per aštuonis mėnesius nuo galutinės išsamių pasiūlymų pateikimo dienos.

2. **■** Darbo programoje gali būti nustatyti trumpesni laikotarpiai.
3. Be Finansinio reglamento 194 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nustatytų išimčių, 1 dalyje nurodyti laikotarpiai gali būti ilgesni, jei tai susiję su EMTT veiksmams ar su misijomis, taip pat tais atvejais, kai veiksmams pateikiami vertinti etikos ar saugumo požiūriu.

29 straipsnis

Dotacijos įgyvendinimas

1. Jei gavėjas nevykdo su techniniu veiksmo įgyvendinimu susijusių pareigų, kiti gavėjai vykdo tas pareigas be papildomo Sąjungos finansavimo, išskyrus atvejus, kai jie aiškiai atleidžiami nuo tos pareigos. Kiekvienas gavėjas, laikydamasis su Savidraudos mechanizmu susijusių nuostatų, finansiškai atsako tik už savo skolą.
2. Dotacijos susitarime gali būti nustatyti tarpiniai tikslai ir susijusios išankstinio finansavimo dalys. Jei tarpiniai tikslai nepasiekiami, veiksmas gali būti sustabdytas, pakeistas arba, *jei tinkamai pagrįsta*, nutrauktas.
3. Veiksmas taip pat gali būti nutrauktas, jei numatomi jo rezultatai yra nebeaktualūs Sąjungai dėl mokslinių *ar* technologinių priežasčių *arba EIT „Accelerator“ atveju taip pat ekonominių priežasčių, arba EIT ir misijų atveju dėl jų nebeaktualumo*, atsižvelgiant į likusią veiksmų visumos dalį. *Komisija, prieš priimdama sprendimą nutraukti veiksmą, taiko procedūrą, kurioje dalyvauja veiksmo koordinatorius ir suinteresuotieji subjektai, kaip numatyta Finansinio reglamento 133 straipsnyje.*

29a straipsnis

Tipinis dotacijos susitarimas

1. *Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, parengia tipinius Komisijos ar atitinkamos finansavimo įstaigos ir gavėjų dotacijos susitarimus pagal šį reglamentą. Jeigu reikia padaryti svarbių pavyzdinio susitarimo dėl dotacijos pakeitimų, be kita ko, atsižvelgiant į tolesnį supaprastinimą naudos gavėjams, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, atitinkamai jį patikslina.*
2. *Dotacijos susitarimu nustatomos gavėjų ir Komisijos arba atitinkamos finansavimo įstaigos teisės ir pareigos pagal šį reglamentą. Susitarimu taip pat nustatomos teisės*

subjektų, kurie tampa gavėjais įgyvendinant veiksmą, teisės ir pareigos, taip pat konsorciumo koordinatoriaus vaidmuo ir užduotys.

30 straipsnis

Finansavimo normos

1. Visai vykdant veiksmą finansuojamai veiklai taikoma viena finansavimo norma. Didžiausia norma **kiekvienam veiksmui** nustatoma darbo programoje.
2. Pagal Programą gali būti kompensuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų, išskyrus:
 - a) inovacijų veiksmus – inovacijų veiksmus – jų atveju kompensuojama iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų, išskyrus ne pelno teisės subjektus, kurių atveju pagal Programą gali būti kompensuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų;
 - b) bendro programos finansavimo veiksmus – bendro programos finansavimo veiksmus – jų atveju kompensuojama bent 30 proc., o nustatytais ir tinkamai pagrįstais atvejais – iki 70 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.
3. Šiame straipsnyje nustatytos finansavimo normos taikomos ir veiksmams, kurie ar kurių dalis finansuojami taikant fiksuotąją normą, vieneto įkainius ar fiksuotąsias sumas.

31 straipsnis

Netiesioginės išlaidos

1. Netiesioginės tinkamos finansuoti išlaidos nustatomos pritaikius 25 proc. fiksuotąją normą visoms tiesioginėms tinkamoms finansuoti išlaidoms, iš kurių išskaičiuotos tiesioginės tinkamos finansuoti subrangos išlaidos, finansinė parama trečiosioms šalims ir visos vienetinės išlaidos ar fiksuotosios sumos, į kurias įeina netiesioginės išlaidos.

Atitinkamais atvejais į vienetines išlaidas ar fiksuotąsias sumas įeinančios netiesioginės išlaidos apskaičiuojamos taikant 1 dalyje nustatytą fiksuotąją normą, išskyrus vienetines išlaidas prekėms ir paslaugoms, už kurias išrašomos vidaus sąskaitos faktūros, – jos apskaičiuojamos remiantis faktinėmis išlaidomis pagal įprastus gavėjų išlaidų apskaitos **metodus**.
2. Tačiau, jei tai numatyta darbo programoje, netiesioginės išlaidos gali būti deklaruojamos kaip fiksuotoji suma ar vienetinės išlaidos.

1. Be Finansinio reglamento 186 straipsnyje nustatytų kriterijų, tinkamos finansuoti yra gavėjų, kuriems mokamas su projektais susietas darbo užmokestis, personalo išlaidos, jei jos neviršija darbo užmokesčio, kuris **būtų** mokamas asmeniui už darbą **mokslinių tyrimų ir inovacijų** iš nacionalinių programų lėšų finansuojamuose projektuose, **įskaitant socialinio draudimo įmokas ir kitas išlaidas, susijusias su darbo užmokesčiu veiksmą atlikti paskirtiems darbuotojams ir numatytas nacionalinėje teisėje ar darbo sutartyje.**

Su projektais susietas darbo užmokestis yra su asmens dalyvavimu projektuose susijęs darbo užmokestis, nuolat mokamas pagal įprastą gavėjo darbo užmokesčio mokėjimo praktiką.

2. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 190 straipsnio 1 dalies, tinkamos finansuoti yra su ištekliais, kuriuos nepiniginiais įnašais suteikia trečiosios šalys, susijusios išlaidos, jei jos neviršija trečiosios šalies tiesioginių tinkamų finansuoti išlaidų sumos.

3. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 192 straipsnio, naudojantis rezultatais gautos pajamos nelaikomos veiksmo įplaukomis.

- 3a. **Gavėjai gali naudoti savo įprastus apskaitos metodus išlaidoms, patirtoms vykdant veiksmą, nustatyti ir deklaruoti pagal visas dotacijos susitarime nustatytas sąlygas, kaip numatyta šiame reglamente ir Finansinio reglamento 186 straipsnyje.**

4. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 203 straipsnio 4 dalies, finansinių ataskaitų sertifikatą privaloma pateikti išmokant likutį, jei suma, kurią prašoma padengti kaip faktinės išlaidas ir vienetines išlaidas, apskaičiuotas pagal įprastus išlaidų apskaitos metodus, yra ne mažesnė kaip 325 000 EUR.

Finansinių ataskaitų sertifikatus gali išduoti patvirtintas išorės auditorius arba, viešųjų įstaigų atveju, kompetentingas ir nepriklausomas valstybės pareigūnas, kaip numatyta Finansinio reglamento 203 straipsnio 4 dalyje.

- 4a. **Atitinkamais atvejais, kalbant apie programos „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“ mokymus ir mobilumo dotacijas, ES įnašas skiriamas deramai atsižvelgiant į visas papildomas gavėjo išlaidas, susijusias su motinyste arba vaiko priežiūros atostogomis,**

laikinojo nedarbingumo atostogomis, specialiomis atostogomis ar mokslo darbuotoją samdančios priimančiosios organizacijos arba šeimos statuso pasikeitimu per dotacijos susitarimo galiojimo laikotarpį.

4b. Išlaidos, susijusios su atvirąja prieiga, įskaitant duomenų valdymo planus, yra tinkamos kompensuoti, kaip numatyta dotacijos susitarime.

33 straipsnis

Savidraudos mechanizmas

1. Sukuriamas Savidraudos mechanizmas (toliau – mechanizmas), kuriuo pakeičiamas pagal Reglamento (EB) Nr. 1290/2013 38 straipsnį įsteigtas fondas. Mechanizmo lėšomis dengiama rizika, susijusi su gavėjų mokėtinų sumų negrąžinimu:

- a) Komisijai pagal Sprendimą Nr. 1982/2006/EB;
- b) Komisijai ir Sąjungos įstaigoms pagal programą „Horizontas 2020“;
- c) Komisijai ir finansavimo įstaigoms pagal Programą.

Pirmos pastraipos c punkte nurodytoms finansavimo įstaigoms kylanti rizika gali būti dengiama taikant netiesioginio rizikos padengimo sistemą, nustatytą taikytiname susitarime, atsižvelgiant į finansavimo įstaigos pobūdį.

- 2. Mechanizmą valdo Sąjunga, atstovaujama Komisijos, kuri veikia kaip vykdomoji įgaliotinė. Komisija nustato konkrečias **mechanizmo** veikimo taisykles.
- 3. Gavėjai teikia įnašą, kuris sudaro 5 proc. veiksmui skirtos Sąjungos finansavimo sumos. Remdamasi **skaidriais** periodinio vertinimo rezultatais, Komisija gali padidinti šį įnašą iki 8 proc. arba nustatyti mažesnę nei 5 proc. įnašą. Gavėjų įnašas į mechanizmą **išskaičiuojamas** iš pradinio išankstinio finansavimo sumos ir sumokamas **mechanizmui** gavėjų vardu **ir jokių būdu neviršija pradinio išankstinio finansavimo sumos**.
- 4. Gavėjų įnašas grąžinamas išmokant likutį.
- 5. Visa taikant mechanizmą gauta finansinė grąža pridedama prie mechanizmo lėšų. Jei grąža nepakankama, mechanizmo valdytojai dėl to nesiima jokių veiksmų – sumas, kurias turi sumokėti gavėjai ar trečiosios šalys, iš jų tiesiogiai susigrąžina Komisija ar finansavimo įstaiga.

6. Susigražintos sumos laikomos mechanizmo asignuotosiomis pajamomis, nurodytomis Finansinio reglamento 21 straipsnio **5 dalyje**. Įgyvendinus visas dotacijas, kurių rizika tiesiogiai ar netiesiogiai dengiama mechanizmo lėšomis, Komisija susigražina visas likusias sumas ir įtraukia jas į Sąjungos biudžetą, laikydamasi teisėkūros institucijos sprendimų.
7. Gali būti **suteikiama** galimybė mechanizmu naudotis ir bet kurioje kitoje tiesiogiai valdomoje Sąjungos programoje dalyvaujantiems gavėjams. Komisija nustato kitose programose dalyvaujančių gavėjų naudojimosi mechanizmu sąlygas.

34 straipsnis

Nuosavybė ir apsauga

1. Gavėjams priklauso jų sukurti rezultatai. Jie užtikrina, kad jų darbuotojų ar bet kurių kitų šalių turimomis su rezultatais susijusiomis teisėmis būtų galima naudotis taip, kad tai derėtų su dotacijos susitarimo sąlygose nustatytais gavėjų pareigomis.

Rezultatai yra dviejų ar daugiau gavėjų bendra nuosavybė, jei:

- a) jie šiuos rezultatus sukūrė bendromis jėgomis ir jei
- b) neįmanoma:
 - i) nustatyti kiekvieno gavėjo atitinkamo indėlio
 - arba
 - ii) atskirti rezultatų, kai teikiama paraiška dėl jų apsaugos, ta apsauga užtikrinama arba palaikoma.

Bendrasavininkiai raštu susitaria dėl bendros nuosavybės paskirstymo ir naudojimosi ja sąlygų. Jei nesutarta kitaip **konsorciumo susitarime arba bendros nuosavybės susitarime**, kiekvienas bendrasavininkis gali suteikti trečiosioms šalims neišimtinės licencijas naudotis keliems savininkams priklausančiais rezultatais (be teisės teikti sublicencijas), jei kitiems bendrasavininkiams apie tai iš anksto pranešama ir jei jiems suteikiama tinkama ir pagrįsta kompensacija. Bendrasavininkiai gali raštu susitarti taikyti kitokį nei bendros nuosavybės principą.

2. Sąjungos finansavimą gavę gavėjai užtikrina tinkamą savo sukurtų rezultatų apsaugą, jei ji yra įmanoma ir pagrįsta, atsižvelgdami į visus aktualius aspektus, be kita ko, naudojimo komerciniais tikslais perspektyvas **ir bet kokius kitus teisėtus interesus**. Priimdami sprendimą dėl apsaugos, gavėjai atsižvelgia ir į teisėtus kitų veiksmė dalyvaujančių gavėjų interesus.

35 straipsnis

Naudojimasis ir sklaida

1. **Kiekvienas Sąjungos finansavimą gavęs dalyvis deda visas pastangas, kad panaudotų turimus rezultatus arba kad tuos rezultatus panaudotų kitas teisės subjektas.** Naudotis rezultatais gali patys gavėjai arba jais gali būti naudojamosi netiesiogiai, visų pirma pagal 36 straipsnį perdavus rezultatų nuosavybės teises arba suteikus licenciją jais naudotis.

Darbo programoje gali būti numatyta papildomų naudojimosi pareigų.

Jei, nepaisant gavėjo pastangų naudotis savo sukurtais rezultatais pačiam arba užtikrinti, kad jais būtų naudojamosi netiesiogiai, jais nėra pasinaudojama per dotacijos susitarime nustatytą laikotarpį, gavėjas, naudodamasis atitinkama dotacijos susitarime nustatyta interneto platforma, bando surasti tais rezultatais norinčių naudotis suinteresuotųjų šalių. Pagrįstu gavėjo prašymu jis gali būti atleistas nuo šios pareigos.

2. **Gavėjai, kai tik įmanoma, paskelbia savo rezultatus viešai prieinamu formatu,** atsižvelgdami į apribojimus, susijusius su intelektinės nuosavybės apsauga, saugumo taisyklėmis ar teisėtais interesais ■ .

Darbo programoje gali būti numatyta papildomų skleidimo pareigų, kartu apsaugant ES ekonominius ir mokslinius interesus.

3. Gavėjai užtikrina, kad, laikantis dotacijos susitarime nustatytų sąlygų, būtų teikiama atviroji prieiga prie mokslinių publikacijų. Visų pirma gavėjai užtikrina, kad jie arba autoriai išlaikytų pakankamai intelektinės nuosavybės teisių, kad galėtų laikytis jiems taikomų su atvirąja prieiga susijusių reikalavimų.

Dotacijos susitarime nustatytose sąlygose paprastai reikalaujama teikti atvirąją prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų, **užtikrinant galimybę taikyti išimtis, laikantis principo „kiek įmanoma, atviri, bet kiek būtina, uždari“**, atsižvelgiant į teisėtus gavėjų interesus,

įskaitant naudojimą komerciniais tikslais, ir kitus apribojimus, pavyzdžiui, duomenų apsaugos taisykles, ***privatumą, konfidencialumą, komercines paslaptis, Sąjungos konkurencingumo interesus***, saugumo taisykles ar intelektinės nuosavybės teises.

Darbo programoje gali būti numatyta papildomų ***paskatų ar*** pareigų taikyti atvirojo mokslo metodus.

4. Visus mokslinių tyrimų duomenis, ***kurie gauti vykdant programos „Europos horizontas“ veiksmą, gavėjai tvarko laikydamiesi randamumo, prieinamumo, sąveikumo ir*** galimybės naudoti pakartotinai principų ir dotacijos susitarime nustatytų sąlygų, jie taip pat parengia duomenų tvarkymo planą.

Darbo programoje ***pagrįstais atvejais*** gali būti numatyta papildomų pareigų naudotis Europos atvirojo mokslo debesija (EAMD) mokslinių tyrimų duomenims saugoti ir prieigai prie jų teikti.

5. Savo sukurtus rezultatus ketinantys skleisti gavėjai iš anksto praneša apie tai kitiems veiksme dalyvaujantiems gavėjams. Bet kuris kitas gavėjas gali tam paprieštarauti, jei gali įrodyti, kad numatoma sklaida labai pakenktų teisėtiems jo interesams, susijusiems su jo sukurtais rezultatais ar turima pirmine informacija. Tokiais atvejais sklaida negali būti vykdoma, nebent būtų imtasi atitinkamų veiksmų šiems teisėtiems interesams apsaugoti.
6. Jei darbo programoje nenumatyta kitaip, pasiūlymuose pateikiamas naudojimosi rezultatais ir jų sklaidos planas. Jei numatoma naudojimosi rezultatais paskirtis yra produkto ar proceso projektavimas, kūrimas, gamyba ir pateikimas rinkai ar paslaugos kūrimas ir teikimas, plane pateikiama tokio naudojimosi strategija. Jei plane numatoma, kad rezultatais visų pirma bus naudojamosi neasocijuotosiose trečiosiose šalyse, teisės subjektai paaiškina, kodėl tas naudojimasis vis tiek atitiks Sąjungos interesus.

Gavėjai ***atnaujina*** planą veiksmo vykdymo laikotarpiu ir po jo, ***laikydamiesi dotacijos susitarimo***.

7. Komisijos ar finansavimo įstaigos vykdomos stebėsenos ir sklaidos tikslais gavėjai pateikia visą prašomą informaciją, susijusią su naudojimosi savo sukurtais rezultatais ir tų rezultatų sklaida, ***laikantis dotacijos susitarime nustatytų sąlygų***. Tokia informacija skelbiama viešai, atsižvelgiant į teisėtus gavėjų interesus.

1. Gavėjai gali perduoti savo sukurtų rezultatų nuosavybės teises. Jie užtikrina, kad jų pareigos galiotų ir naujam savininkui ir kad šis privalėtų perduoti šias pareigas paskesniems savininkams.
2. Jei dėl konkrečiai nurodytų trečiųjų šalių, *įskaitant susijusius subjektus*, raštu nesutarta kitaip ir jei tai nėra neįmanoma pagal taikytiną teisę, ketinantys perduoti rezultatų nuosavybės teises gavėjai iš anksto praneša apie tai bet kuriam kitam gavėjui, tebeturinčiam prieigos prie rezultatų teises. Pranešime turi būti pateikta pakankamai informacijos apie naująjį savininką, kad tas gavėjas galėtų įvertinti poveikį savo prieigos teisėms.

Jei dėl konkrečiai nurodytų trečiųjų šalių, *įskaitant susijusius subjektus*, raštu nesutarta kitaip, gavėjas gali paprieštarauti perdavimui, jei jis gali įrodyti, kad tuo perdavimu būtų pakenkta jo prieigos teisėms. Tokiu atveju perdavimas negali įvykti tol, kol atitinkami gavėjai nepasiekia susitarimo. ***Susitarime dėl dotacijos tam nustatomos laiko ribos.***

3. Gavėjai gali suteikti licencijas ar kitaip suteikti teisę naudotis jų sukurtais rezultatais, *įskaitant naudojimąsi išimtinėmis sąlygomis*, jei tai nedaro neigiamo poveikio jų pareigų vykdymui. ***Išimtinės naudojimosi rezultatais licencijos gali būti suteikiamos, jeigu visi kiti atitinkami gavėjai sutinka atsisakyti savo naudojimosi jais teisių.***
4. Pagrįstais atvejais dotacijos susitarime ***Komisijai arba finansavimo įstaigai*** nustatoma teisė prieštarauti rezultatų nuosavybės teisių perdavimui arba su rezultatais susijusių išimtinių licencijų suteikimui, jei:
 - a) rezultatus kuriantys gavėjai gavo Sąjungos finansavimą;
 - b) perduoti nuosavybės teises ar suteikti licencijas ketinama teisės subjektui, įsisteigusiam neasocijuotojoje trečiojoje valstybėje ir
 - c) nuosavybės teisių perdavimas ar licencijų suteikimas neatitinka Sąjungos interesų.

Jei taikoma teisė prieštarauti, gavėjas iš anksto apie tai praneša. Teisė prieštarauti gali būti raštu atšaukta, jei perduoti nuosavybės teises ar suteikti licencijas ketinama konkrečiai nurodytiems teisės subjektams, taikant Sąjungos interesų apsaugos priemones.

1. Taikomi šie prieigos teisių principai:

- a) prašymas leisti naudotis prieigos teisėmis arba prieigos teisių atsisakymai teikiami raštu;
- b) jei su teisių teikėju nesutarta kitaip, prieigos teisės neapima teisės teikti sublicencijas;
- c) prieš prisijungdami prie dotacijos susitarimo, gavėjai informuoja vieni kitus apie bet kokius prieigos prie jų turimos pirminės informacijos teikimo apribojimus;
- d) jei kuris nors gavėjas nebedalyvauja veiksmė, tai nedaro poveikio jo pareigai teikti prieigą;
- e) jei kuris nors gavėjas nevykdo savo pareigų, gavėjai gali susitarti atimti iš jo prieigos teises.

2. Gavėjai teikia prieigą:

- a) prie savo sukurtų rezultatų (nemokamai) bet kuriam kitam veiksmė dalyvaujančiam gavėjui, kuriam to reikia, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis;
- b) prie savo turimos pirminės informacijos bet kuriam kitam veiksmė dalyvaujančiam gavėjui, kuriam to reikia, kad jis galėtų vykdyti savo užduotis, atsižvelgiant į 1 dalies c punkte nurodytus apribojimus; ta prieiga teikiama nemokamai, nebent prieš prisijungdami prie dotacijos susitarimo gavėjai būtų susitarę kitaip;
- c) prie savo sukurtų rezultatų ir, atsižvelgiant į 1 dalies c punkte nurodytus apribojimus, prie savo turimos pirminės informacijos bet kuriam kitam veiksmė dalyvaujančiam gavėjui, kuriam to reikia, kad jis galėtų naudotis savo paties sukurtais rezultatais; ta prieiga teikiama sutartomis sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.

3. Jei gavėjai nesusitaria kitaip, jie taip pat teikia prieigą prie savo sukurtų rezultatų ir, atsižvelgiant į 1 dalies c punkte nurodytus apribojimus, prie savo turimos pirminės informacijos teisės subjektui, kuris:

- a) yra įsisteigęs valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje;

- b) yra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas kito gavėjo arba yra tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuojamas to paties subjekto, kuris kontroliuoja tą gavėją, arba tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja tą gavėją ir
- c) turi turėti tą prieigą, kad galėtų naudotis to gavėjo sukurtais rezultatais, ***laikantis gavėjo naudojimosi pareigų.***

Prieiga teikiama sutartomis sąžiningomis ir pagrįstomis sąlygomis.

- 4. Prašymas suteikti prieigą naudojimosi rezultatais tikslais gali būti pateiktas per vienus metus nuo veiksmo pabaigos, nebent gavėjai susitartų dėl kitokio termino.
- 5. Sąjungos finansavimą gavę gavėjai nemokamai teikia prieigą prie savo sukurtų rezultatų Sąjungos institucijoms, įstaigoms, organams ar agentūroms, kad jie galėtų kurti, įgyvendinti ir stebėti įvairių krypčių Sąjungos politiką ar programas. Prieiga galima naudotis tik nekomerciniais ir nekonkurenciniais tikslais.

Tokios prieigos teisės netaikomos bendrajai informacijai apie gavėjus.

Sąjungos finansavimą gavę gavėjai, vykdančys grupės „***Civilinė visuomenės sauga***“ veiksmus ■, taip pat nemokamai teikia prieigą prie savo sukurtų rezultatų valstybių narių nacionalinėms valdžios institucijoms, kad jos galėtų kurti, įgyvendinti ir stebėti tos srities politiką ar programas. Prieiga galima naudotis tik nekomerciniais ir nekonkurenciniais tikslais, o ji suteikiama pagal dvišalį susitarimą, kuriame nustatomos konkrečios sąlygos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad tomis teisėmis būtų naudojamosi tik numatytu tikslu ir kad būtų taikomi tinkami konfidencialumo įsipareigojimai. Prašymą teikianti valstybė narė, Sąjungos institucija, įstaiga, organas ar agentūra apie jį praneša visoms valstybėms narėms.

- 6. ***Atitinkamais atvejais darbo*** programoje gali būti numatyta papildomų prieigos teisių.

38 straipsnis

Specialios ■ nuostatos

EMTT veiksmams, mokymo ir judumo veiksmams, ikiprekybinių viešųjų pirkimų veiksmams, novatoriškų sprendimų viešųjų pirkimų veiksmams, bendro programos finansavimo veiksmams ir koordinavimo bei paramos veiksmams gali būti taikomos specialios nuosavybės, naudojimosi ir sklaidos, nuosavybės teisių perdavimo ir licencijavimo, taip pat prieigos teisių taisyklės.

Šios specialios taisyklės nustatomos dotacijos susitarime ir jomis nekeičiamos su atvirąja prieiga susiję principai ir pareigos.

39 straipsnis

Apdovanojimai

1. Apdovanojimai pagal Programą skiriami ir valdomi pagal Finansinio reglamento IX antraštinę dalį, nebent šiame skyriuje būtų nurodyta kitaip.
2. Konkurse gali dalyvauti visi teisės subjektai, nepriklausomai nuo jų įsisteigimo vietos, nebent darbo programoje arba konkursų taisyklėse būtų nurodyta kitaip.
3. ***Jei reikia***, Komisija ar finansavimo įstaiga apdovanojimus gali teikti kartu su:
 - a) kitomis Sąjungos įstaigomis;
 - b) trečiosiomis valstybėmis, be kita ko, jų mokslo ir technologijų organizacijomis ar agentūromis;
 - c) tarptautinėmis organizacijomis arba
 - d) ne pelno teisės subjektais.
4. Darbo programoje ar konkurso taisyklėse ***turi*** būti nustatytos pareigos, susijusios su komunikacija ***ir, jei reikia***, naudojimusi ir sklaida, ***nuosavybe ir prieigos teisėmis, įskaitant licencijavimo nuostatas***.

IV SKYRIUS

Viešieji pirkimai

40 straipsnis

Viešieji pirkimai

1. Viešieji pirkimai pagal Programą rengiami ir valdomi pagal Finansinio reglamento VII antraštinę dalį, nebent šiame skyriuje būtų nurodyta kitaip.
2. Viešieji pirkimai gali būti ir ikiprekybiniai viešieji pirkimai bei novatoriškų sprendimų viešieji pirkimai, vykdomi Komisijos ar finansavimo įstaigos savo reikmėms arba kartu su

valstybių narių ir asocijuotųjų šalių perkančiosiomis organizacijomis. Tokiu atveju taikomos 22 straipsnyje nustatytos taisyklės.

V SKYRIUS

Derinimo operacijos ir mišrus finansavimas

41 straipsnis

Derinimo operacijos

Pagal šią programą nustatytos derinimo operacijos vykdomos laikantis programos „InvestEU“ ir Finansinio reglamento X antraštinės dalies.

42 straipsnis

Mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų tarybos lėšų

1. Mišraus finansavimo iš programos „Europos horizontas“ arba Europos inovacijų tarybos lėšų dalims, kurias sudaro dotacijos ir grąžintini avansai, taikomi 30–33 straipsniai.
2. Mišrus finansavimas iš Europos inovacijų tarybos lėšų teikiamas laikantis 43 straipsnio. Mišriu finansavimu iš Europos inovacijų tarybos lėšų veiksmas gali būti remiamas tol, kol gali būti finansuojamas atliekant derinimo operaciją arba finansavimo ir investavimo operaciją, kuriai visai pagal programą „InvestEU“ taikoma ES garantija. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 209 straipsnio, 2 dalyje, visų pirma jos a ir d punktuose, nustatytos sąlygos netaikomos mišraus finansavimo iš Europos inovacijų tarybos lėšų skyrimo metu.
3. Mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ lėšų gali būti skiriamas bendro programos finansavimo veiksmui, kurį vykdant bendroje valstybių narių ir asocijuotųjų šalių programoje numatoma naudoti finansines priemones atrinktiems veiksmams remti. Tokių veiksmų vertinimas ir atranka atliekami laikantis **II**, 19, 20, 24, 25 ir 26 straipsnių. Mišraus finansavimo iš programos „Europos horizontas“ lėšų teikimo sąlygos atitinka 29 straipsnį, pagal analogiją – 43 straipsnio 9 dalį ir papildomas *bei pagrįstas* darbo programoje nustatytas sąlygas.
4. Su mišriu finansavimu iš programos „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų tarybos lėšų susijusios grąžinamos sumos, be kita ko, grąžinami avansai ir pajamos, pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 3 dalies f punktą ir 21 straipsnio 4 dalį laikomi vidaus asignuotosiomis pajamomis.

5. Mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų tarybos lėšų teikiamas taip, kad *būtų skatinamas Sąjungos konkurencingumas ir neiškraipoma konkurencija vidaus rinkoje.*

42a straipsnis

Priemonė „Pathfinder“

1. *Pagal priemonę „Pathfinder“ teikiamos dotacijos konsorciūmų arba vieno gavėjo įgyvendinamiems labai rizikingiems pažangiausiems projektams, kuriais siekiama plėtoti radikalias inovacijas ir naujas rinkos galimybes. Pagal priemonę „Pathfinder“ parama teikiama kuo ankstesniais mokslinių, technologinių ir giliųjų technologijų tyrimų bei technologinės plėtros etapais, įskaitant koncepcijos ir prototipų tikrinimą tvirtinant technologijas.*

Priemonė „Pathfinder“ daugiausia įgyvendinama rengiant atvirus kvietimus teikti pasiūlymus pagal metodą „iš apačios į viršų“, kartą per metus nustatant reguliarias galutines datas, ir suteikia konkurencingų iššūkių, padedančių nustatyti pagrindinius strateginius tikslus, kuriais skatinamas pažangiosios technologijos ir radikalus mąstymas.

2. *Priemonės „Pathfinder“ pereinamojo laikotarpio veikla visų rūšių tyrėjams ir novatoriams padedama rasti būdų komerciniam vystymuisi Sąjungoje, pvz., vykdyti demonstracinę veiklą ir galimybių studijas, kad būtų galima įvertinti galimus verslo atvejus, ir remti atžalinių įmonių ir pradedančių įmonių steigimą.*
- a) *sprendimai dėl kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo ir turinio priimami atsižvelgiant į darbo programoje nustatytus su atitinkama veiksmų visuma susijusius tikslus ir biudžetą;*
- b) *kiekvienam pasiūlymui, jau atrinktam pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Pathfinder“ skelbiant kvietimą teikti pasiūlymus, gali būti teikiamos 50 000 EUR neviršijančios fiksuoto dydžio dotacijos, kad būtų vykdoma papildoma veikla, įskaitant skubius koordinavimo ir paramos veiksmus, susijusius su veiksmų visumą įgyvendinančios gavėjų bendruomenės stiprinimu, pavyzdžiui, galimų atžalinių įmonių ir potencialių rinkas kuriančių inovacijų vertinimu ar verslo*

plano parengimu. Pagal specialiąją programą įsteigtas Programos komitetas informuojamas apie tokius atvejus.

3. *Europos inovacijų tarybos priemonei „Pathfinder“ taikomi 25 straipsnyje apibrėžti skyrimo kriterijai.*

43 straipsnis

Priemonė „Accelerator“

1. Europos inovacijų tarybos ***priemonės „Accelerator“ tikslas – iš esmės remti rinkas kuriančias inovacijas. Pagal ją remiami tik pavieniai gavėjai ir daugiausia teikiama mišraus finansavimo parama. Tam tikromis sąlygomis pagal ją taip pat gali būti teikiama tik dotacijoms skirta parama ir tik nuosavam kapitalui skirta parama.***

Pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Accelerator“ siūloma dviejų rūšių parama:

- mišraus finansavimo parama MVĮ, įskaitant pradedančiąsias įmones ir, išimtiniais atvejais, mažas vidutinės kapitalizacijos įmones, plėtojančias proveržio ir ardomasias inovacijas***
- tik dotacijomis teikiama parama MVĮ, įskaitant pradedančiąsias įmones, plėtojančias bet kokios rūšies inovacijas, pradedant nuo inkrementinių inovacijų ir baigiant proveržio ir ardomosiomis inovacijomis, ir siekiančias tolesnės plėtros.***

Taip pat gali būti teikiama tik nuosavam kapitalui skirta parama galimybės naudotis bankų paslaugomis neturinčioms MVĮ, įskaitant pradedančiąsias įmones, kurios jau yra gavusios tik dotacijomis teikiamą paramą.

Pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Accelerator“ teikiama tik dotacijoms skirta parama teikiama, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) projekte pateikiama informacija apie pareiškėjo pajėgumus ir ketinimą plėsti veiklą;***
- b) gavėjas gali būti tik pradedančioji įmonė arba MVĮ;***
- c) pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Accelerator“ teikiama tik dotacijoms skirta parama gavėjui gali būti suteikta tik vieną kartą programos „Europos horizontas“ įgyvendinimo laikotarpiu ir negali viršyti 2,5 mln. EUR.***

- 1a.** Europos inovacijų tarybos priemonė „Accelerator“ skirta valstybėje narėje ar asocijuotojoje šalyje įsisteigusiems teisės subjektams, kurie yra pradedančiosios įmonės, MVĮ arba, **išimtiniais atvejais, mažos** vidutinės kapitalizacijos įmonės, **ketinančios plėsti veiklą**. Pasiūlymą gali teikti gavėjas arba, **gavus išankstinį gavėjo sutikimą**, vienas ar daugiau fizinių asmenų arba teisės subjektų, ketinančių įsteigti arba remti tą gavėją. **Pastaruoju atveju finansavimo susitarimas bus pasirašytas tik su gavėju.**
2. Pasiūlymus pagal kiekvieno jų privalumus vertina nepriklausomi ekspertai, o jų atranka vykdoma kasmet skelbiant atvirą kvietimą, kuriam nustatomi galutiniai terminai;
3. Pasiūlymus pagal kiekvieno jų privalumus vertina **išorės** nepriklausomi ekspertai, o jų atranka vykdoma **nuolat** skelbiant atvirą kvietimą, kuriam nustatomi galutiniai terminai; tai atliekama laikantis 24–26 straipsnių ir atsižvelgiant į 4 dalį.
4. Taikomi šie skyrimo kriterijai:
- a) pažangumo;
 - b) poveikio;
 - c) su veiksmu, **kuriuo būtų užkertamas kelias investicijoms**, susijusios rizikos lygio, **įgyvendinimo kokybės bei veiksmingumo** ir poreikio gauti Sąjungos paramą.
5. Atitinkamiems pareiškėjams sutikus Komisija arba programą „Europos horizontas“ įgyvendinančios finansavimo įstaigos (**išskaitant EIT ŽIB**) gali pateikti pirmuosius du kriterijus jau atitinkantį inovacijų ir platinimo rinkoje veiksmo pasiūlymą vertinti iš karto pagal paskutinį **skyrimo** kriterijų, jei tenkinamos visos šios sąlygos:
- a) pasiūlymas yra susijęs su bet kuriuo kitu **šios programos** pagal programą „Horizontas 2020“ finansuojamu veiksmu **arba, jei pasiūlymas priklauso programos „Europos horizontas“ pirmos darbo programos bandomajam projektui, su nacionalinėmis ir (arba) regioninėmis programomis, pradedant nuo tokios sistemos poreikio nustatymo. Išsamios nuostatos išdėstomos specialiojoje programoje.**
 - b) remiamasi ankstesne projekto peržiūra, **atlikta ne anksčiau kaip prieš 2 metus**, per kurią vertintas pasiūlymo pažangumas ir poveikis, ir atsižvelgiama į darbo programoje nustatytas išsamesnes sąlygas ir procedūras.

6. Gali būti suteikiamas pažangumo ženklas, jei tenkinamos visos šios sąlygos:
- a) gavėjas yra pradedančioji įmonė, MVĮ *arba maža vidutinės kapitalizacijos įmonė*;
 - b) pasiūlymas buvo tinkamas finansuoti ir buvo pripažintas tinkamu pagal 4 dalyje nurodytiems pirmiems dviem skyrimo kriterijams taikomas ribines vertes;
 - c) veikla būtų tinkama finansuoti kaip susijusi su inovacijų veiksmu.
7. Palankiai įvertintam pasiūlymui *išorės* nepriklausomi ekspertai pasiūlo skirti atitinkamą *paramą pagal* Europos inovacijų tarybos *priemonę „Accelerator“*, atsižvelgdami į prisiimamą riziką ir į tai, kiek išteklių ir laiko reikia norint pateikti inovaciją rinkai ir ją joje diegti.
- Komisija gali atmesti nepriklausomų *išorės* ekspertų atrinktą pasiūlymą dėl pagrįstų priežasčių, įskaitant *neatitiktį* Sąjungos politikos tikslams. *Programos komitetas informuojamas apie tokio atmetimo priežastis.*
8. Paramos pagal *Europos inovacijų tarybos priemonę „Accelerator“* dalis, kurią sudaro dotacija ar grąžintinas avansas, neviršija 70 proc. visų atrinkto inovacijų veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų.
9. Su nuosavu kapitalu ir grąžintina parama susijusių *paramos pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Accelerator“* dalių įgyvendinimo sąlygos išsamiai nustatomos Sprendime [specialiojoje programoje].
10. Sutartyje dėl atrinkto veiksmo nustatomi konkretūs *išmatuojami* tarpiniai tikslai ir paramos *pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Accelerator“* atitinkamos išankstinės ir dalinės išmokos.

Mišraus finansavimo Europos inovacijų tarybos lėšomis atveju su inovacijų veiksmu susijusi veikla gali būti pradėta ir pirmoji dotacijos išankstinio finansavimo dalis arba grąžintinas avansas sumokėti prieš įgyvendinant kitas skirto mišraus finansavimo Europos inovacijų tarybos lėšomis dalis. Tų dalių įgyvendinimas priklauso nuo to, ar pasiekti konkretūs sutartyje nustatyti tarpiniai tikslai.

11. Jei **išmatuojami** tarpiniai tikslai nepasiekti, veiksmas, remiantis sutartimi, sustabdomas, pakeičiamas arba, **deramai pagrindus**, nutraukiamas. Jis gali būti nutraukiamas ir tuo atveju, jei neįmanoma užtikrinti numatyto išplitimo, **visų pirma Sąjungos** rinkoje.

Išimtiniais atvejais ir remdamasi Europos inovacijų tarybos valdybos rekomendacijomis, Komisija gali nuspręsti padidinti paramą pagal Europos inovacijų tarybos priemonę „Accelerator“ atsižvelgdama į išorės nepriklausomų ekspertų atliktos projekto peržiūros rezultatus. Programos komitetas informuojamas apie tokius atvejus.

VI skyrius

Ekspertai

44 straipsnis

Nepriklausomų išorės ekspertų skyrimas

1. *Siekiant sudaryti kandidatų duomenų bazę, nepriklausomi išorės ekspertai nustatomi ir atrenkami pagal kandidatūrų teikimo kvietimus, skirtus fiziniais asmenims arba atitinkamoms organizacijoms, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų agentūroms, mokslinių tyrimų įstaigoms, universitetams, standartizavimo organizacijoms, pilietinės visuomenės organizacijoms ar įmonėms.*

Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 237 straipsnio 3 dalies, **Komisija ar atitinkama finansavimo įstaiga** gali **išimtiniais ir deramai** pagrįstais atvejais **skaidriai atrinkti bet kurią tinkamą kvalifikaciją turintį ekspertą, neįtrauktą į duomenų bazę, su sąlyga, kad paskelbus kvietimą pareikšti susidomėjimą tinkamų išorės ekspertų nerasta.**

Tokie ekspertai deklaruoja savo nepriklausomumą ir gebėjimą siekti programos „Europos horizontas“ tikslų.

2. Remiantis Finansinio reglamento 237 straipsnio 2 ir 3 dalimis, atlygis **nepriklausomiems** išorės ekspertams mokamas pagal standartines sąlygas. Pagrįstais **ir išimtiniais** atvejais, remiantis atitinkamais rinkos standartais, gali būti nustatytas didesnis nei standartinėse sąlygose numatytas, tinkamas atlygis – visų pirma tai taikoma konkrečioms aukšto lygio ekspertams.
3. Be informacijos, skelbiamos pagal Finansinio reglamento 38 straipsnio 2 ir 3 dalis, Komisijos arba finansavimo įstaigos interneto svetainėje bent kasmet skelbiami

individualiai paskirtų **nepriklausomų** išorės ekspertų, vertinančių paraiškas dėl dotacijų, vardai ir pavardės ir jų kompetencijos sritys. Ši informacija renkama, tvarkoma ir skelbiama laikantis ES duomenų apsaugos taisyklių.

3a. Komisija ar atitinkama finansavimo įstaiga imasi tinkamų priemonių, kad užkirstų kelią interesų konfliktams, susijusiems su nepriklausomų išorės ekspertų dalyvavimu pagal Finansinio reglamento 61 straipsnį ir 150 straipsnio 5 dalį.

Komisija ar atitinkama finansavimo įstaiga užtikrina, kad ekspertas, kuriam kilo interesų konfliktas, susijęs su klausimu, kuriuo jis prašomas pateikti nuomonę, nevertintų to konkretaus klausimo, nekonsultuotų ar nepadėtų jį sprendžiant.

4. Skirdama išorės nepriklausomus ekspertus Komisija arba atitinkama finansavimo įstaiga imasi atitinkamų priemonių siekdama užtikrinti, kad ekspertų ir vertinimo grupių sudėtis būtų subalansuota kvalifikacijos, patirties, žinių, be kita ko, specialiųjų žinių, visų pirma socialinių ir humanitarinių mokslų srityje, geografinės įvairovės ir lyčių požiūriu, atsižvelgiant į padėtį veiksmo srityje.

3b. Prireikus, siekiant užtikrinti vertinimo kokybę, kiekvieną pasiūlymą įvertina atitinkamas skaičius ekspertų.

3c. Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiama informacija apie visų nepriklausomų ir išorės ekspertų darbo užmokesčio dydį. Užmokestis įtraukiamas į administracines Programos išlaidas.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

SU PROGRAMA SUSIJUSI STEBĖSENA, KOMUNIKACIJA, VERTINIMAS IR KONTROLĖ

45 straipsnis

Stebėseną ir ataskaitų teikimas

1. Komisija nuolat atlieka programos „Europos horizontas“, jos specialiosios programos ir EIT veiklos valdymo ir įgyvendinimo stebėseną. Siekiant padidinti skaidrumą, šie duomenys taip pat skelbiami viešai prieinamu būdu Komisijos tinklalapyje, atsižvelgiant į naujausią atnaujintą informaciją.

Visų pirma, duomenys apie projektus, finansuojamus iš Europos mokslinių tyrimų tarybos, Europos partnerysčių, misijų, Europos inovacijų tarybos ir EIT lėšų, įtraukiami į tą pačią duomenų bazę.

Juos sudaro:

- i) per nustatytą laiką pasiekti rodikliai, kuriais grindžiama Programos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje ir V priede kartu su poveikio trajektorijomis nustatytų tikslų, kasmetinė ataskaita;*
- ii) informacija apie socialinių ir humanitarinių mokslų integravimo lygį, žemesniojo ir aukštesniojo technologinio pasirengimo lygių santykį bendrų mokslinių tyrimų srityje, šalių, kuriose didinamas dalyvių skaičius, dalyvavimą, bendruose projektuose dalyvaujančių konsorcių geografinė sudėtis, tyrėjų atlyginimų pokyčius, dviejų etapų pasiūlymų teikimo ir vertinimo procedūros taikymą, priemones, skirtas Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendradarbiavimo ryšiams palengvinti, vertinimo persvarstymą ir skundų skaičių bei rūšis, klimato kaitos aspekto integravimo lygį ir susijusias išlaidas, MVĮ dalyvavimą, privataus sektoriaus subjektų dalyvavimą, lyčių dalyvavimą finansuojamuose veiksmuose, vertinimo grupėse, valdybose ir patariamose grupėse, pažangumo ženklus, Europos partnerystes ir bendro finansavimo normą, papildomą ir bendrą finansavimą iš kitų Sąjungos fondų, mokslinių tyrimų infrastruktūrą, laiką iki dotacijos suteikimo, tarptautinio bendradarbiavimo lygį, piliečių dalyvavimą ir pilietinės visuomenės dalyvavimą;*
- iii) projektų lygmeniu suskirstytų išlaidų dydis, kad būtų galima atlikti konkrečių analizę, įskaitant išlaidas pagal intervencines sritis;*
- iv) paraiškų perteklius, visų pirma pasiūlymų ir pasiūlymų, tenkančių kvietimui teikti pasiūlymus, skaičius, jų vidutinis balas, nustatytas ribas viršijančių ir jų nesiekiančių pasiūlymų dalis.*

2. Komisijai pagal 50 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl V priedo pakeitimų, kad reikiamais atvejais būtų papildyti arba pakeisti poveikio trajektorijos rodikliai ir nustatytos pradinės ir siektinos reikšmės.

3. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad Programos įgyvendinimo stebėsenos ir vertinimo duomenys būtų renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku, **nedidinant gavėjų administracinės naštos**. Todėl Sąjungos lėšų gavėjams, **be kita ko, veiksmuose dalyvaujančių tyrėjų lygmeniu, kad būtų galima atsekti jų karjerą ir judumą**, ir (jei reikia) valstybėms narėms³² nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.
- 3a. **Kokybinė analizė, kurią atlieka Komisija ir Sąjungos arba nacionalinės finansavimo įstaigos, kiek įmanoma papildo kiekybinius duomenis.**
4. **Priemonės, skirtos Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų bendradarbiavimo ryšiams palengvinti, stebimos ir peržiūrimos vykdančios darbo programas.**

46 straipsnis

Informavimas, komunikacija, viešinimas, naudojimas rezultatais ir jų sklaida

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo Sąjungos lėšų kilmę ir užtikrina jų matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus, **taip pat ir dėl apdovanojimų**) teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo su Programa ir jos veiksmiais bei rezultatais susijusius informavimo ir komunikacijos veiksmus. **Be to, ji laiku teikia išsamią informaciją valstybėms narėms ir gavėjams. Suinteresuotiems subjektams teikiamos įrodymais pagrįstos derinimo paslaugos, sukurtos remiantis analitiniais duomenimis ir tinklų panašumais, siekiant suformuoti konsorciumus bendradarbiavimu grindžiamiems projektams įgyvendinti, ypatingą dėmesį skiriant tam, kad būtų nustatytos tinklaveikos galimybės mažai rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančių valstybių narių teisės subjektams. Remiantis tokia analize, gali būti organizuojami tiksliniai derinimo renginiai atsižvelgiant į konkrečius kvietimus teikti pasiūlymus.** Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, susijusius su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.
3. Komisija taip pat parengia naudojimosi rezultatais ir jų sklaidos strategiją, kurios tikslas – didinti rezultatų ir žinių, sukurtų vykdančios mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą pagal

³² **Nuostatos dėl Europos partnerysčių stebėsenos išdėstytos šio reglamento III priede.**

Programą, prieinamumą ir sklaidą siekiant, kad jais būtų greičiau pasinaudota rinkoje ir kad Programa padarytų didesnę poveikį. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinės komunikacijos apie Sąjungos politikos prioritetus, taip pat prie informavimo, komunikacijos, viešinimo, naudojimosi rezultatais ir jų sklaidos veiklos, susijusios su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

47 straipsnis

Programos vertinimas

1. Programos vertinimai atliekami laiku, kad jų rezultatais būtų galima remtis priimant sprendimus dėl programos, ją pakeisiančios priemonės ir kitų su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusių iniciatyvų.
2. Tarpinis Programos vertinimas atliekamas ***padedant nepriklausomiems ekspertams, atrinktiems remiantis skaidriu procesu***, kai yra pakankamai informacijos apie Programos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo Programos įgyvendinimo pradžios. ***Šis vertinimas apima portfolio analizę ir ilgalaikio ankstesnių bendrųjų programų poveikio vertinimą ir sudaro pagrindą atitinkamam programos įgyvendinimo koregavimui ir (arba) programos persvarstymui. Jį atliekant įvertinamas Programos poveikis, veiksmingumas, efektyvumas, aktualumas, darna ir Sąjungos pridėtinė vertė.***
3. Baigiant įgyvendinti Programą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos, Komisija atlieka galutinį Programos vertinimą. Atliekant šį vertinimą, vertinamas ir ilgalaikis ankstesnių bendrųjų programų poveikis.
4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija ***paskelbia ir išplatina ir jas pristato*** Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

48 straipsnis

Auditai

1. Programos kontrolės sistema užtikrinama tinkama pasitikėjimo ir kontrolės pusiausvyra, atsižvelgiant į administracines ir kitas kontrolės išlaidas, patiriamas visais, ypač dalyvių, lygmenimis. ***Visai Programai taikomos aiškos ir nuoseklios audito taisyklės.***

2. Programos audito strategija grindžiama finansiniu reprezentatyviosios visos Programos išlaidų imties auditu. Reprezentatyvioji imtis gali būti papildoma imtimi, sudaryta remiantis su išlaidomis susijusios rizikos vertinimu. Iš skirtingų Sąjungos programų lėšų bendrai finansuojamų veiksmų auditas atliekamas tik kartą ir apima visas susijusias programas bei kiekvienoje jų nustatytas taikytinas taisykles.
3. Be to, Komisija ar finansavimo įstaiga gali rengti bendras gavėjų sistemų peržiūras. Šias neprivalomas tam tikrų rūšių gavėjams taikomas bendras peržiūras sudaro sistemų ir procesų auditas ir operacijų auditas, kurį atlieka kompetentingas nepriklausomas auditorius, turintis reikiamą kvalifikaciją statutų nustatytam apskaitos dokumentų auditui atlikti pagal Direktyvą 2006/43/EB³³. Šios peržiūros gali būti atliekamos tuo atveju, kai Komisija ar finansavimo įstaiga nori gauti bendrą patikinimą dėl patikimo finansinio išlaidų valdymo ir persvarstyti, koks turi būti ex post auditų mastas ir reikalavimai dėl finansinių ataskaitų sertifikatų.
4. Remiantis Finansinio reglamento 127 straipsniu, Komisija ar finansavimo įstaiga gali kliautis Sąjungos įnašų naudojimo auditais, atliktais kitų *nepriklausomų ir kompetentingų* asmenų ar subjektų, tarp jų ir Sąjungos institucijų ar įstaigų neįgaliotų asmenų ar subjektų.
5. Auditai gali būti atliekami ne vėliau kaip per dvejus metus po likučio išmokėjimo.
- 5a. ***Komisija skelbia audito gaires, kuriomis siekiama užtikrinti patikimą ir vienodą audito procedūrų ir taisyklių taikymą ir aiškinimą per visą Programos laikotarpį.***

49 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisijai arba jos atstovams ir Audito Rūmams suteikiami įgaliojimai remiantis dokumentais ir patikrinimais vietoje atlikti visų dotacijų gavėjų, rangovų ir subrangovų, gavusių Sąjungos lėšų pagal šį reglamentą, auditą arba, jei jie yra tarptautinės organizacijos, jų patikrinimus laikantis su tomis organizacijomis sudarytų susitarimų.

³³ 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/43/EB dėl teisės aktų nustatyto metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės audito, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 78/660/EEB ir 83/349/EEB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 84/253/EEB (OL L 157, 2006 6 9, p. 87).

2. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) gali atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikras ir inspektavimus vietoje, remdamasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 ir Tarybos reglamento (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 nuostatomis ir procedūromis, kad nustatytų, ar nebūta sukčiavimo, korupcijos arba kitos neteisėtos veiklos, kenkiančios Sąjungos finansiniams interesams, atvejų, susijusių su Sąjungos finansavimu ar biudžeto garantijomis, teikiamais pagal šį reglamentą.
3. Trečiųjų valstybių kompetentingos institucijos ir tarptautinės organizacijos taip pat gali būti paprašytos pagal savitarpio teisinės pagalbos susitarimus bendradarbiauti su Europos prokuratūra, kai ji atlieka pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 jos kompetencijai priklausančius nusikalstamų veikų tyrimus.
4. Nedarant poveikio 1 ir 2 dalims, bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis ir tarptautinėmis organizacijomis susitarimuose, sutartyse, dotacijų susitarimuose ir kituose teisinių įsipareigojimų dokumentuose, taip pat įgyvendinant šį reglamentą sudarytuose susitarimuose, kuriais nustatoma biudžeto garantija, pateikiamos nuostatos, kuriomis Komisijai, Audito Rūmams ir OLAF aiškiai suteikiami įgaliojimai pagal savo kompetenciją atlikti tokius auditus ir patikras bei inspektavimus vietoje. Į jas įeina nuostatos, kuriomis siekiama užtikrinti, kad lygiavertės teisės suteiktų visos trečiosios šalys, susijusios su Sąjungos lėšų arba finansavimo operacijos, kuriai visai ar kurios daliai taikoma biudžeto garantija, įgyvendinimu.

50 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 45 straipsnio 2 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2028 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 45 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 45 straipsnio 2 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

PEREINAMOJO LAIKOTARPIO IR BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 1291/2013 ir Reglamentas (ES) Nr. 1290/2013 panaikinami nuo 2021 m. sausio 1 d.

52 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas neturi poveikio susijusių veiksmų tęsimui ar keitimui pagal Reglamentą (ES) Nr. 1291/2013 ir Reglamentą (ES) Nr. 1290/2013, kurie toliau taikomi tiems veiksmams tol, kol jie užbaigiami. Pagal Reglamentą (ES) Nr. 1290/2013 ir pagal atitinkamus finansavimo įstaigų pagrindinius aktus priimti darbo planai ir juose numatyti veiksmai taip pat yra toliau reglamentuojami Reglamento (ES) Nr. 1290/2013 ir tų pagrindinių aktų tol, kol jie įgyvendinami.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti finansuojamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos užtikrinti perėjimui nuo priemonių, patvirtintų pagal ankstesnį Reglamentą (ES) Nr. 1291/2013, prie šios programos.

53 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas

Pirmininkas

I PRIEDAS

BENDROS VEIKLOS KRYPTYS

3 straipsnyje nustatytų bendrojo ir konkrečių tikslų įgyvendinant visą Programą ■ siekiama vykdant veiksmus, susijusius su šiame priede ir specialiosios programos I priede aprašytomis intervencinėmis sritimis ir bendromis veiklos kryptimis.

1) I veiklos sritis „***Pažangus*** mokslas“

Vykdant toliau nurodytą veiklą, šioje srityje, laikantis 4 straipsnio, ***skatinama mokslinė kompetencija, į Europą pritraukiami talentingiausi žmonės, teikiama tinkama parama pradedantiesiems mokslo darbuotojams ir padedama kurti ir skleisti mokslinę kompetenciją, kokybiškas žinias, metodikas ir įgūdžius, technologijas ir pasaulinių uždavinių socialinėje, aplinkos ir ekonomikos srityse*** sprendimus. Šia veikla ■ prisidedama ir prie kitų 3 straipsnyje nurodytų konkrečių Programos tikslų.

- a) Europos mokslinių tyrimų taryba: patrauklaus ir lankstaus finansavimo teikimas siekiant suteikti talentingiems ir kūrybingiems tyrėjams, ***dėmesį skiriant pradedantiesiems mokslo darbuotojams***, ir jų grupėms galimybę vykdyti perspektyviausius mažai tirtų sričių mokslinius tyrimus, ***neatsižvelgiant į jų pilietybę ir kilmės šalį ir konkuruojant visoje Sąjungoje vien tik pagal pažangumo kriterijų***.

Intervencinės sritys: mažai tirtų sričių moksliniai tyrimai

- b) Programa „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“: naujų žinių ir įgūdžių suteikimas tyrėjams, sudarant tarpvalstybinio, tarpsektorinio ir tarpdisciplinio judumo ir matomumo sąlygas, ***stiprinant mokymo ir karjeros raidos sistemas***, taip pat formuojant ir tobulinant ***įdarbinimą institucijų ir nacionaliniu lygmeniu, atsižvelgiant į Europos mokslininkų chartiją ir mokslininkų įdarbinimo elgesio kodeksą***; ši veikla pagal programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmai“ padeda padėti pagrindus pažangiems Europos moksliniams tyrimams ***visoje Europoje***, skatinti ekonomikos augimą, darbo vietų kūrimą ir investicijas ir spręsti dabartinius bei būsimus visuomenės uždavinius.

Intervencinės sritys: pažangumo puoselėjimas skatinant tarpvalstybinį, tarpsektorinį ir tarpdisciplinį tyrėjų judumą; naujų įgūdžių įgijimo skatinimas užtikrinant pažangų tyrėjų

mokymą; **žmogiškųjų išteklių** stiprinimas ir įgūdžių ugdymas visoje Europos mokslinių tyrimų erdvėje; sąveikos gerinimas ir palankesnių sąlygų jai sudarymas; visuomenės informuotumo didinimas.

- c) Mokslinių tyrimų infrastruktūra: pasaulinio lygio tvarios mokslinių tyrimų infrastruktūros, atviros ir prieinamos geriausiems Europos ir kitų šalių tyrėjams, kūrimas Europoje. **Skatinimas naudoti esamas mokslinių tyrimų infrastruktūras, įskaitant finansuojamas iš ESI fondų.** Vykdam šią veiklą ir susijusios Sąjungos politikos bei tarptautinio bendradarbiavimo veiklą, bus didinamas **mokslinių tyrimų** infrastruktūros potencialas remti mokslinę pažangą bei inovacijas ir sudaryti sąlygas atvirajam ir pažangiam mokslui, **laikantis FAIR principų.**

Intervencinės sritys: Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konteksto konsolidavimas **ir plėtojimas**; mokslinės infrastruktūros atvėrimas, integravimas ir sujungimas; **mokslinių tyrimų infrastruktūrų potencialas inovacijų srityje ir veikla inovacijų bei mokymo srityse**; Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros politikos ir tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimas.

- 2) II veiklos sritis „Pasauliniai uždaviniai ir **Europos** pramonės konkurencingumas“

Vykdam toliau nurodytą veiklą, šioje srityje, laikantis 4 straipsnio, **padedama kurti ir geriau skleisti kokybiškas naujas žinias, technologijas ir tvarius sprendimus, didinamas Europos pramonės konkurencingumas**, didinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikis įvairių krypčių Sąjungos politikos formavimui, rėmimui ir įgyvendinimui ir, siekiant spręsti pasaulinius uždavinius, pramonė, **visų pirma MVĮ ir pradedančiosios įmonės**, ir visuomenė ■ skatinamos pradėti naudoti novatoriškus sprendimus. Šia veikla ■ prisidedama ir prie kitų 3 straipsnyje nurodytų konkrečių Programos tikslų.

Socialiniai ir humanitariniai mokslai visapusiškai integruojami į visas veiksmų grupes, įskaitant specialią ir siauro profilio veiklą.

Siekiant užtikrinti kuo lankstesnį poveikį ir kuo didesnę sąveiką, mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla ■ suskirstyta į **šešias** veiksmų grupes, **kurios yra tarpusavyje susijusios Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrose ir** kurios atskirai ir kartu padės skatinti tarpvalstybinį ir tarptautinį bendradarbiavimą, apimančią įvairias disciplinas, sektorius ir politikos sritis. **Į šią veiklos pagal programą „Europos horizontas“ sritį bus įtraukta**

įvairių technologinio pasirengimo lygių, įskaitant žemesnius technologinio pasirengimo lygius, veikla.

Kiekviena veiksmų grupė padeda siekti kelių darnaus vystymosi tikslų, ir daugelio šių tikslų padeda siekti daugiau nei viena veiksmų grupė.

Įgyvendinama su toliau nurodytomis veiksmų grupėmis susijusi mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla.

- a) Veiksmų grupė „Sveikata“: visų amžiaus grupių piliečių sveikatos ***ir gerovės*** gerinimas ir apsauga kuriant ***naujas žinias***, novatoriškus ■ sprendimus ***ir užtikrinant, kad, kai aktualu, būtų integruojamas lyčių aspektas, siekiant užtikrinti ligų prevenciją, diagnozavimą, stebėseną, ligonių priežiūrą bei gydymą ir sveikatos technologijų kūrimą***; pavojų sveikatai mažinimas, gyventojų apsauga ir sveikatinimas ***bei gerovės skatinimas, taip pat ir darbo vietoje***; visuomenės sveikatos sistemų ekonominio efektyvumo, nešališkumo ir tvarumo didinimas; ***su skurdu susijusių ligų prevencija ir gydymas***; pagalba ir sąlygų sudarymas pacientams dalyvauti sveikatos priežiūros procese ir patiems ja rūpintis.

Intervencinės sritys: sveikatos priežiūra visą gyvenimą; aplinkos ir socialiniai sveikatą lemiantys veiksniai; neužkrečiamosios ir retosios ligos; infekcinės ligos, ***įskaitant su skurdu susijusias ligas ir apleistas ligas***; sveikatai skirtos ir sveikatos priežiūros priemonės, technologijos ir skaitmeniniai sprendimai, ***įskaitant individualizuotąją mediciną***; sveikatos priežiūros sistemos.

- b) Veiksmų grupė „***Kultūra, kūrybiškumas ir*** įtraukti ■ visuomenė“: ■ demokratinių vertybių, įskaitant teisinės valstybės principą ir pagrindines teises, stiprinimas, mūsų kultūros paveldo apsauga, ***kultūros ir kūrybos pramonės šakų potencialo ištyrimas*** ir įtraukčiai bei ekonomikos augimui palankių socialinių bei ekonominių pokyčių skatinimas, ***įskaitant migracijos valdymą ir migrantų integraciją***.

Intervencinės sritys: demokratija ***ir valdymas***; ***kultūra***, kultūros paveldas ***ir kūrybiškumas***; socialiniai ir ekonominiai pokyčiai ■ .

- c) Veiksmų grupė „***Civilinė visuomenės sauga***“: ***reagavimas į iššūkius, kylančius dėl nuolatinės grėsmės saugumui, įskaitant kibernetinius nusikaltimus, taip pat į stichines ir žmogaus sukeltas nelaimes***.

Intervencinės sritys: nelaimėms atsparios visuomenės; apsauga ir saugumas; kibernetinis saugumas.

- d) Veiksmų grupė „Skaitmeninė ekonomika, pramonė ***ir kosmosas***“: pajėgumų didinimas ir Europos nepriklausomumo užtikrinimas bazinių skaitmeninimo ir gamybos didelio poveikio technologijų ir kosminių technologijų srityje, ***visoje vertės grandinėje***, siekiant kurti konkurencingą, skaitmeninę, mažo anglies dioksido kiekio technologijų ir žiedinę pramonę; tvaraus žaliavų tiekimo užtikrinimas; ***pažangiųjų medžiagų kūrimas ir*** sąlygų daryti pažangą sprendžiant ■ pasaulinius visuomenės uždavinius ir diegti su tuo susijusias inovacijas sudarymas.

Intervencinės sritys: gamybos technologijos; ***pagrindinės*** skaitmeninės technologijos, ***įskaitant kvantines technologijas; besiformuojančios didelio poveikio technologijos***; pažangiosios medžiagos; dirbtinis intelektas ir robotika; naujos kartos internetas; ***pažangusis*** skaičiavimas ir didieji duomenys; žiedinė pramonė; mažo anglies dioksido kiekio technologijų ***ir*** netarši pramonė; kosmosas, ***įskaitant Žemės stebėjimą***.

- e) Veiksmų grupė „Klimatas, energetika ir judumas“: kova su klimato kaita stengiantis aiškiau suvokti jos priežastis, raidą, keliamas grėsmes, poveikį ir su ja susijusias galimybes ir užtikrinant, kad energetikos ir transporto sektoriai mažiau kenktų aplinkai, būtų veiksmingesni, konkurencingesni, pažangesni, saugesni ir atsparesni, ***atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir energijos vartojimo efektyvumo skatinimas, Sąjungos atsparumo išorės sukrėtimams didinimas ir socialinės elgsenos pritaikymas atsižvelgiant į DVT***.

Intervencinės sritys: klimato mokslas ir sprendimai; energijos tiekimas; energetikos sistemos ir tinklai; su pastatais ir pramonės objektais susiję veiksmai vykdant energetikos pertvarką; bendruomenės ir miestai; ■ pramonės konkurencingumas ***transporto sektoriuje***; netaršus, ***saugus ir prieinamas*** transportas ir judumas; pažangus judumas; energijos kaupimas.

- f) Veiksmų grupė „Maistas, ***bioekonomika***, gamtos ištekliai, ***žemės ūkis ir aplinka***“: ***aplinkos apsauga***, gamtos ir biologinių žemės, ***vidaus vandenų*** ir jūros išteklių ■ atkūrimas, tvarus valdymas ir tausaus naudojimas siekiant ***sustabdyti biologinės įvairovės nykimą***, užtikrinti aprūpinimą maistu ir mitybos saugumą ***visiems*** ir

perėjimą prie mažo anglies dioksido kiekio technologijų, efektyvaus išteklių naudojimo ir žiedinės ekonomikos *bei darnios bioekonomikos*.

Intervencinės sritys: aplinkos stebėjimas; biologinė įvairovė ir *gamtos ištekliai*; žemės ūkis, miškininkystė ir kaimo vietovės; jūros, vandenynai ir *vidaus vandenys*; maisto sistemos; biologinių inovacijų sistemos *ES bioekonomikoje*; žiedinės sistemos.

- g) Nebranduoliniai tiesioginiai Jungtinio tyrimų centro veiksmai: kokybiškų mokslinių faktų rinkimas siekiant užtikrinti *veiksmingą ir prieinamą* tinkamą viešąją politiką. Rengiant naujas *deramai suformuluotas* ES iniciatyvas ir teisės aktų pasiūlymus, būtina remtis skaidriais, išsamiais ir įvairiapusiais faktais, o įgyvendinant politiką reikalingi faktai, *kuriuos būtų galima* vertinti ir stebėti [1]. JRC teiks Sąjungos politikai reikalingus nešališkus mokslinius faktus ir techninę paramą visais politikos ciklo etapais. Savo mokslinius tyrimus JRC daugiausia orientuos į ES politikos prioritetus.

Intervencinės sritys: sveikata; *kultūra, kūrybiškumas ir įtraukti visuomenę; civilinė visuomenės sauga*; skaitmeninė ekonomika, pramonė ir *kosmosas*; klimatas, energetika ir judumas; maistas, *bioekonomika*, gamtos ištekliai, *žemės ūkis ir aplinka*; Sąjungos vidaus rinkos veikimo ir ekonomikos valdymo parama; parama, kuria valstybėms narėms padedama įgyvendinti teisės aktus ir rengti pažangiosios specializacijos strategijas; politikai formuoti reikalingos analizės priemonės ir metodai; žinių valdymas; žinių ir technologijų perdavimas; parama mokslo naudojimo politikai platformoms.

3) III veiklos sritis „*Novatoriška Europa*“

Vykdant toliau nurodytą veiklą, šioje srityje, laikantis 4 straipsnio, [1] skatinamos visų rūšių inovacijos, *įskaitant netechnologines inovacijas, visų pirma mažosiose ir vidutinėse įmonėse, įskaitant pradedančiąsias įmones, sudarant palankesnes sąlygas technologinei plėtrai, demonstracinei veiklai ir žinių perdavimui*, ir padedama aktyviau diegti novatoriškus sprendimus. Šia veikla [1] prisidedama ir prie kitų 3 straipsnyje nurodytų konkrečių Programos tikslų. *Europos inovacijų taryba pirmiausia bus kuriama įgyvendinant dvi priemones: programą „Pathfinder“, įgyvendinamą daugiausia vykdant bendradarbiavimu grindžiamus mokslinius tyrimus, ir priemonę „Accelerator“.*

- a) Europos inovacijų taryba: ***daugiausia proveržio ir ardomosioms inovacijoms skirta veikla, ypač daug dėmesio skiriant rinkas kuriančioms inovacijoms ir kartu remiant visų rūšių inovacijas, įskaitant inkrementines inovacijas.***

Intervencinės sritys: ***pažangių mokslinių tyrimų*** priemonė „Pathfinder“, pagal kurią remiamos ateities ir besiformuojančios proveržio, ***rinkas kuriančios ir (arba) giliosios*** technologijos; priemonė „Accelerator“, kuria panaikinamas finansavimo, susijusio su perėjimu ***nuo mokslinių tyrimų ir*** inovacijų veiklos paskutinių etapų prie diegimo rinkoje, trūkumas siekiant padėti veiksmingai diegti rinkas kuriančias proveržio inovacijas ir plėsti įmonių veiklą tais atvejais, kai rinkoje nėra teikiamas perspektyvus finansavimas; papildoma Europos inovacijų tarybos veikla, pavyzdžiui, apdovanojimai bei stipendijos ir įmonėms papildomos naudos teikiančios paslaugos.

- b) Europos inovacijų ekosistemos

Intervencinės sritys: ***veiklą, visų pirma, sudarys*** ryšių su ***■*** nacionaliniais ***ir regioniniais*** inovacijų subjektais mezgimas, ***kai aktualu, bendradarbiaujant su EIT***, ir parama, kuria valstybėms narėms, ***regionams*** ir asocijuotosioms šalims padedama įgyvendinti bendras tarpvalstybines inovacijų programas, pradedant ***keitimusi praktika ir žiniomis apie inovacijų reguliavimą ir*** inovacijų veiklai reikalingų socialinių emocinių įgūdžių ugdymu ir baigiant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiksmams, ***įskaitant atvirąsias arba vartotojams skirtas inovacijas***, siekiant didinti Europos inovacijų sistemos veiksmingumą. ***Tai turėtų būti įgyvendinama užtikrinant sinergiją, inter alia, su*** Europos regioninės plėtros fondo parama inovacijų ekosistemoms ir su pažangiosios specializacijos klausimais susijusioms tarpregioninėms partnerystėms.

- c) Europos inovacijos ir technologijos institutas

Intervencinės sritys: ***Europos tvarios inovacijų ekosistemos; inovacijų ir verslumo įgūdžiai*** mokymosi visą gyvenimą ***perspektyvoje, įskaitant visas Europos aukštųjų mokyklų pajėgumų stiprinimą; nauji rinkos sprendimai pasauliniams uždaviniams spręsti***; veiklos, vykdomos pagal programą „Europos horizontas“, tarpusavio sąveika ir pridėtinė vertė.

- 4) Programos dalis „***Dalyvių skaičiaus didinimas ir*** Europos mokslinių tyrimų erdvės stiprinimas“

Vykdamą toliau nurodytą veiklą, šioje srityje, **šioje veiklos srityje siekiama konkrečių** 3 straipsnio 2 dalies d punkte **nustatytų tikslų**. Šia veikla ■ prisidedama ir prie kitų 3 straipsnyje nurodytų konkrečių Programos tikslų. Pagal šią dalį, kuria stiprinama visa Programa, bus remiama veikla, padedanti **pritraukti talentus, didinti protų apykaitą ir užkirsti kelią protų nutekėjimui**, kurti labiau žiniomis, inovacijomis ir lyčių lygybe pagrįstą Europą, lenkiančią kitus pasaulio konkurentus, **stiprinti tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir tokiu būdu** optimizuoti visos Europos šalių pranašumus bei potencialą ir sukurti tinkamai veikiančią Europos mokslinių tyrimų erdvę (EMTE), kurioje užtikrintas laisvas **subalansuotas** žinių ir aukštos kvalifikacijos darbo jėgos judėjimas, kurioje ■ mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos **rezultatai plačiai skleidžiami tinkamai informuotiems piliečiams, kurie juos supranta** ir jais pasitiki, o tie rezultatai duoda naudos visai visuomenei ir kurioje ES politika, visų pirma mokslinių tyrimų ir inovacijų politika, yra grindžiama kokybiškais moksliniais faktais.

Pagal šią dalį taip pat remiama veikla, kuria siekiama gerinti mažai rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančių valstybių narių teisės subjektų teikiamų pasiūlymų kokybę, pavyzdžiui, atliekant profesionalius patikrinimus ir teikiant konsultacijas iki pasiūlymo pateikimo, ir suintensyvinti nacionalinių informacijos centrų veiklą siekiant remti tarptautinę tinklaveiką, taip pat veiklą, kuria siekiama remti mažai rezultatų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje pasiekiančių valstybių narių, prisijungiančių prie jau atrinktų bendradarbiavimu grindžiamų projektų, kuriuose tokių valstybių narių teisės subjektai nedalyvauja, teisės subjektus.

Intervencinės sritys: **dalyvių skaičiaus didinimas ir kompetencijos sklaida, be kita ko, pasitelkiant tokias iniciatyvas kaip susiejimas, porinės veiklos vykdymas, „EMTE katedros“, COST, kompetencijos iniciatyvos ir vykdamą veiklą, kuria skatinama protų apykaita**; Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų sistemos reformavimas ir gerinimas, **be kita ko, remiant nacionalinės mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos reformą, užtikrinant karjerai patrauklią aplinką ir remiant lyčių aspektą bei piliečių mokslą.**

Ia PRIEDAS

EUROPOS INOVACIJOS IR TECHNOLOGIJOS INSTITUTAS (EIT)

Įgyvendinant EIT veiklos programą taikomos šios nuostatos:

3.1. Paaiškinimas

Aukšto lygio grupės (P. Lamy pirmininkaujama aukšto lygio grupė) ataskaitoje, skirtoje didinti ES mokslinių tyrimų ir inovacijų poveikį, aiškiai nurodoma ateities vizija „mokyti ir investuoti į pokyčius padariusius žmones“. Visų pirma Europos ***aukštosios mokyklos*** yra ***kviečiamos*** skatinti verslumą, ardyti drausminius apribojimus ir instituciškai įtvirtinti stiprų ***tarpdalykinį*** mokslo ir pramonės bendradarbiavimą. Remiantis naujausiais tyrimais, prieiga prie talentingų žmonių yra pats svarbiausias veiksnys, lemiantis Europos pradedančiųjų įmonių steigėjų vietos pasirinkimą. Verslumo ***ugdymas***, mokymo galimybės ***ir kūrybinių įgūdžių lavinimas*** atlieka pagrindinį vaidmenį ugdant būsimus novatorius ir plėtojant esamas galimybes išplėsti savo verslą ir pasiekti aukštesnio lygio sėkmę. Galimybė įgyti verslo talentą kartu su galimybėmis naudotis profesinėmis paslaugomis, kapitalu ir rinkomis ES lygmeniu ir pagrindinių inovacijų diegimo subjektų sutelkimas kartu siekiant bendro tikslo yra pagrindinės inovacijų ekosistemos puoselėjimo sudedamosios dalys. Reikia koordinuoti pastangas visoje ES, siekiant sukurti tarpusavyje susietų ES mastu veikiančių verslininkų grupių ir ekosistemų kritinę masę.

EIT yra šiandienos didžiausia integruota Europos inovacijų ekosistema, kurioje susibūrę partneriai iš verslo, mokslinių tyrimų, švietimo ir kitų sričių. EIT ir toliau rems savo žinių ir inovacijų bendrijas (ŽIB), kurios yra didelės apimties Europos partnerystės, sprendžiančios konkrečius pasaulinius uždavinius, ir stiprins aplink jas esančias inovacijų ekosistemas. EIT šio tikslo sieks skatindamas švietimo, mokslinių tyrimų ir aukščiausio lygio inovacijų integraciją, taip kurdamas inovacijoms palankią aplinką, ir remdamas naują verslių žmonių kartą bei skatindamas naujų inovacinių įmonių steigimą glaudžiai bendradarbiaujant su Europos inovacijų taryba ir papildant jos veiklą.

Visoje Europoje vis dar reikia stengtis kurti ekosistemas, kuriose galėtų lengvai bendrauti mokslininkai, novatoriai, pramonės įmonės ir vyriausybės. Iš tiesų, inovacijų ekosistemos vis dar neveikia optimaliai dėl daugelio priežasčių, tokių kaip:

- inovacijų veikėjų tarpusavio sąveikai vis dar trukdo tarp jų išskylančios organizacinės, reguliavimo ir kultūrinės kliūtys;
- stiprinant inovacijų *ekosistemas reikia užtikrinti koordinavimą ir dėmesį aiškiai sutelkti į konkrečius tikslus bei poveikį.*

Siekiant spręsti būsimus *visuomenės* uždavinius, pasinaudoti naujų technologijų teikiamomis galimybėmis ir prisidėti prie *aplinkai nekenkiančio ir* tvaraus ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo, konkurencingumo ir Europos piliečių gerovės, reikia toliau stiprinti Europos gebėjimus diegti inovacijas: *stiprinant esamą aplinką ir* skatinant naujų, bendradarbiavimui ir inovacijoms palankių aplinkų kūrimą; stiprinant akademinės bendruomenės ir mokslinių tyrimų sektoriaus inovacijų gebėjimus; remiant naujos kartos verslininkus; skatinant novatoriškų įmonių kūrimą ir plėtrą, *taip pat užtikrinant, kad ES finansuojama mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, visų pirma plačiai visuomenei teikiamas EIT finansavimas būtų labiau matomi ir pripažįstami.*

Dėl inovacijų uždavinių pobūdžio ir masto reikia palaikyti ryšius ir mobilizuoti veikėjus bei išteklius Europos mastu, skatinant tarpvalstybinį bendradarbiavimą. Būtina suskaidyti nepageidaujamą disciplinų ir vertybių grandinių atskyrimą bei ugdyti palankią aplinką veiksmingam keitimuisi žiniomis ir patirtimi bei verslumo talentų plėtrai ir pritraukimui. *EIT strateginė inovacijų darbotvarkė turi užtikrinti suderinamumą su programos „Europos horizontas“ uždaviniais ir papildyti Europos inovacijų tarybos veiklą.*

3.2. Intervencinių priemonių sritys

3.2.1. Europos tvarių inovacijų ekosistemos

Pagal EIT reglamentą ir EIT strateginę inovacijų darbotvarkę EIT atliks reikšmingą vaidmenį stiprinant tvarias inovacijų ekosistemas visoje Europoje. Visų pirma EIT toliau veiks pirmiausia per savo žinių ir inovacijų bendrijas (ŽIB), plačios apimties Europos partnerystes, skirtas konkretiems visuomenės uždaviniams spręsti. Jis ir toliau stiprins aplink esančias inovacijų ekosistemas, *atverdamas jas ir* skatindamas mokslinių tyrimų, inovacijų ir švietimo integraciją. Be to, EIT *stiprins* inovacijų *ekosistemas* visoje Europoje, plėsdamas savo regioninę inovacijų sistemą (EIT RIS). EIT dirbs su inovacijų ekosistemomis, turinčiomis didelį inovacijų potencialą, pagrįstą strategija, teminiu suderinimu ir *numatytu* poveikiu, glaudžiai bendradarbiaudama su pažangiosios specializacijos strategijomis ir platformomis.

- Stiprinti esamų ŽIB veiksmingumą *ir atvirumą naujiems partneriams sudarant sąlygas ilgainiui pereiti prie savarankiškumo ir analizuoti būtinybę įsteigti naujas ŽIB pasauliniams uždaviniams spręsti. Konkrečios teminės sritys bus apibrėžtos Strateginėje inovacijų darbotvarkėje atsižvelgiant į strateginį planavimą;*
- paspartinti regionus siekti pažangumo *Strateginėje inovacijų darbotvarkėje apibrėžtose šalyse, kai tikslinga, glaudžiai bendradarbiaujant su struktūriniais fondais ir kitomis atitinkamomis ES finansavimo programomis.*

2.2. *Inovacijų ir verslumo įgūdžiai mokymosi visą gyvenimą perspektyvoje, įskaitant visos Europos aukštųjų mokyklų pajėgumų stiprinimą*

EIT švietimo veikla bus sustiprinta skatinant inovacijas ir verslumą per *kryptingą* švietimą ir mokymą. Didesnis dėmesys žmogiškojo kapitalo plėtrai bus grindžiamas esamų EIT ŽIB švietimo programų plėtra, siekiant ir toliau teikti studentams ir specialistams aukštos kokybės mokymo programas, pagrįstas inovacijomis, *kūrybiškumu* ir verslumu, visų pirma atsižvelgiant į ES pramonės ir įgūdžių strategiją. Tai gali būti mokslo darbuotojai ir novatoriai, remiami pagal kitas programos „Europos horizontas“ priemones, ypač MSCV. EIT taip pat remis *visos* Europos *aukštųjų mokyklų modernizavimą* ir jų integravimą į inovacijų ekosistemas, motyvuodamas ir didindamas jų verslumo potencialą bei gebėjimus ir skatindamas juos geriau numatyti naujus įgūdžių poreikius.

- Inovatyvių mokymo programų kūrimas atsižvelgiant į būsimus *visuomenės ir* pramonės poreikius ir įvairias programas, kurios bus siūlomos studentams, verslininkams ir specialistams visoje Europoje ir už jos ribų, kuriose specializuotos ir konkrečios sektoriaus žinios yra derinamos su į *■* inovacijas orientuotais *ir verslumo* įgūdžiais, pvz., *■* aukštųjų technologijų įgūdžiais, *susijusiais su skaitmeninėmis ir tvariomis bazinėmis didelio poveikio technologijomis;*
- EIT ženklo stiprinimas ir plėtojimas, siekiant pagerinti *EIT* švietimo programų *matomumą ir pripažinimą*, remiantis įvairių aukštojo mokslo institucijų, mokslinių tyrimų centrų ir įmonių partnerystėmis, *tuo tarpu gerinant jų bendrą kokybę* siūlant mokymosi veiklos programas ir *tikslingą* verslumo ugdymą bei tarptautinį, tarporganizacinį ir tarpsektorinį judumą;

- aukštojo mokslo sektoriaus inovacijų ir verslumo gebėjimų plėtojimas, panaudojant **ir skatinant** EIT bendrijos patirtį susiejant švietimą, mokslinius tyrimus ir verslą;
- EIT absolventų bendruomenės vaidmens stiprinimas kaip pavyzdys naujiems studentams ir stipri priemonė, skirta komunikuoti EIT poveikį.

2.3. Nauji rinkos sprendimai ***pasauliniams uždaviniams spręsti***

EIT, ***užtikrindamas lyčių aspekto integravimą***, padės verslininkams, novatoriams, ***tyrėjams***, pedagogams, studentams ir kitiems inovacijų diegimo subjektams, sudarys jiems sąlygas dirbti kartu tarpdalykinėse komandose, kad būtų galima kurti idėjas ir paversti jas tiek laipsniškomis, tiek revoliucingosiomis inovacijomis, ***ir juos padovanos***. Veikla bus apibūdinta kaip atvira inovacija ir tarpvalstybinis požiūris, daugiausia dėmesio skiriant atitinkamų žinių trikampio veiklai, susijusiai su jų sėkme (pvz., projekto vykdytojai gali pagerinti galimybes susisiekti su: itin kvalifikuotais absolventais, ***svarbiais naudotojais***, novatoriškų idėjų turinčiomis pradedančiosiomis įmonėmis, nevyriausybinėmis įmonėmis su atitinkamu papildomu turtu ir pan.).

- Parama naujų produktų, paslaugų ***ir rinkos galimybių*** plėtrai, kai žinių trikampio dalyviai bendradarbiaus, kad ***būtų sukurti pasaulinių uždavinių sprendimo būdai***;
- ***visapusiškas visos inovacijų vertės grandinės: nuo studento iki verslininko, nuo idėjos iki produkto, nuo laboratorijos iki kliento integravimas. Tai apima paramą pradedančiosioms įmonėms ir veiklą plečiančioms įmonėms;***
- aukšto lygio paslaugų teikimas ir parama inovatyvioms įmonėms, įskaitant techninę pagalbą prekių ar paslaugų koregavimui, esminiam instruktavimui, pagalba išsaugant tikslinius klientus ir didinant kapitalą, siekiant greitai pasiekti rinką ir pagreitinti augimo procesą.

3.2.4. Programos „Europos horizontas“ sinergija ir pridėtinė vertė

EIT dės daugiau pastangų, siekdamas pasinaudoti ***esamų ŽIB tarpusavio ir*** skirtingų subjektų sinergija ir papildomumu ir iniciatyvomis ES bei pasauliniu mastu, ir, ***vengiant dubliavimosi***, išplėsti bendradarbiaujančių organizacijų tinklą tiek strateginiu, tiek veiklos lygmeniu.

- ***Glaudus bendradarbiavimas*** su EIC ***ir „InvestEU“***, siekiant supaprastinti paramą (t. y. finansavimą ir paslaugas), skirtą inovatyvioms iniciatyvoms, pradiname ir plėtojimo etapuose, visų pirma per ŽIB;

Europos inovacijų tarybos veiklos planavimas ir įgyvendinimas siekiant sinergijos su **kitomis Programos dalimis** ir tarpusavio papildymo;

- bendradarbiavimas su ES valstybėmis narėmis tiek nacionaliniu, tiek regioniniu lygmenimis, formuojant struktūrinį dialogą ir koordinuojant pastangas, kad būtų sudarytos sąlygos sinergijai su **■ nacionalinėmis ir regioninėmis** iniciatyvomis, **įskaitant pažangiosios specializacijos strategijas, be kita ko, galimai įgyvendinant veiklos sritį „Europos inovacijų ekosistemas“**, siekiant nustatyti gerąją praktiką ir mokymąsi, dalytis jų pavyzdžiais ir juos skleisti;
- **dalijimasis novatoriškos praktikos ir mokymosi pavyzdžiais bei jų sklaida visoje Europoje ir už jos ribų ir indėlis į Europos inovacijų politiką derinant veiklą su kitomis programomis „Europos horizontas“ dalimis;**
- indėlis į diskusijas dėl inovacijų politikos ir prisidėjimas prie ES politikos prioritetų **nustatymo ir** įgyvendinimo, nuolat bendradarbiaujant su visomis atitinkamomis Europos Komisijos tarnybomis, kitomis ES programomis ir jų suinteresuotosiomis šalimis ir toliau tiriant iniciatyvų įgyvendinimo politikos galimybes;
- sinergijos su kitomis ES programomis, **įskaitant tas**, kuriomis remiamas žmogiškojo kapitalo vystymas ir inovacijos (pvz., **COST**, „ESF+“, ERPF, „Erasmus +“, **„Kūrybiška Europa“ ir „COSME Plus“ / bendroji rinka, „InvestEU“**), panaudojimas;
- strateginių aljansų su svarbiausiais inovacijų diegimo subjektais kūrimas ES bei tarptautiniu lygmeniu ir pagalba ŽIB, siekiant plėtoti bendradarbiavimą ir ryšius su svarbiausiais trečiųjų šalių žinių trikampio partneriais, siekiant atverti naujas rinkas, skirtas ŽIB paremtiems sprendimams, ir pritraukti **finansavimą bei** talentus iš užsienio. **Trečiųjų šalių dalyvavimas skatinamas laikantis abipusiškumo ir abipusės naudos principų.**

III PRIEDAS PARTNERYSTĖS

Europos partnerystės ■ atrenkamos **ir** įgyvendinamos, stebimos, vertinamos, jų veikla laipsniškai nutraukiama **arba atnaujinama** remiantis toliau nurodytais kriterijais.

1) Atranka:

įrodymas, kad įgyvendinant Europos partnerystę būtų veiksmingiau pasiekti susiję Programos tikslai **užtikrinant partnerių dalyvavimą ir įsipareigojimų laikymąsi**, ypač siekis padaryti akivaizdų poveikį ES ir jos piliečiams, visų pirma įgyvendinti su pasauliniais uždaviniais ir moksliniais tyrimais bei inovacijomis susijusius tikslus, užtikrinti ES konkurencingumą, **tvarumą** ir padėti stiprinti Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų erdvę ir, **kai aktualu**, tarptautinius įsipareigojimus.

Pagal SESV 185 straipsnį kuriamoje institucionalizuotoje Europos partnerystėje turi dalyvauti bent **40** proc. ES valstybių narių;

- b) Europos partnerystės suderinamumas ir sinergija su ES mokslinių tyrimų ir inovacijų kontekstu, **kiek įmanoma laikantis programos „Europos horizontas“ taisyklių**;
- c) Europos partnerystės skaidrumas ir atvirumas, susijęs su prioritetų ir tikslų nustatymu **tikėtinų rezultatų ir poveikio atžvilgiu ir su** partnerių ir suinteresuotųjų šalių **iš visos vertės grandinės, atstovaujančių skirtingiems sektoriams bei sritims, turinčių skirtingą išsilavinimą (kai tikslinga, ir tarptautinių) ir nekliudančių Europos konkurencingumui, dalyvavimu; aiškios MVĮ dalyvavimo ir rezultatų sklaidos bei naudojimosi jais, visų pirma mažosiose ir vidutinėse įmonėse, be kita ko, per tarpininkavimo organizacijas, skatinimo sąlygos**;
- d) *ex ante* įrodytas Europos partnerystės papildomumas ir kryptingumas, be kita ko, pateikta bendra **strateginė** Europos partnerystės tikslo vizija. Šia vizija visų pirma:

- nustatomi išmatuojami tikėtini produktai, rezultatai ir poveikis ir konkretūs su jais susiję terminai, be kita ko, nurodoma pagrindinė ekonominė **ir (arba) visuomeninė** vertė ***Sajungai***;
 - nurodomas numatomas kokybinis **ir reikšmingas** kiekybinis sverto poveikis, ***įskaitant pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių matavimo metodą***;
 - nustatomi principai, kuriais siekiama užtikrinti įgyvendinimo lankstumą ir galimybę prisitaikyti prie politikos, visuomenės **ir (arba)** rinkos poreikių pokyčių arba mokslo pažangos, ***siekiant padidinti politikos suderinamumą regioniniu, nacionaliniu ir ES lygmeniu***;
 - pasitraukimo strategija ir laipsniško ***Programos veiklos*** nutraukimo priemonės.
- e) *ex ante* įrodytas ilgalaikis partnerių įsipareigojimas, be kita ko, susijęs su minimalia viešųjų ir (arba) privačiųjų investicijų dalimi.

Pagal SESV 185 arba 187 straipsnį sukurtos institucionalizuotosios Europos partnerystės atveju finansiniai ir (arba) nepiniginiai partnerių, išskyrus Sąjungą, įnašai sudarys ne mažiau kaip 50 proc. ir gali siekti iki 75 proc. bendrų tos Europos partnerystės biudžetinių įsipareigojimų. Kiekvienoje ***tokioje*** institucionalizuotojoje Europos partnerystėje dalyvaujančių partnerių, išskyrus Sąjungą, įnašai bus teikiami kaip finansiniai įnašai. ***Partnerių, išskyrus Sąjungą ir dalyvaujančias valstybes, finansiniais įnašais turėtų būti siekiama visų pirma padengti administracines išlaidas ir su koordinavimu bei parama ir kita nekonkurencine veikla susijusias išlaidas.***

ea) sutarus su regioninės valdžios institucijomis, ERPF lėšos priimamos kaip dalinis nacionalinis įnašas į bendrą veiksmų, kuriuose dalyvauja valstybės narės, finansavimą pagal Programą.

2) Įgyvendinimas:

- a) sisteminis požiūris, kuriuo ***užtikrinamas aktyvus ir ankstyvas valstybių narių dalyvavimas ir*** numatomas Europos partnerystės poveikis lanksčiai įgyvendinant bendrus ***didelės Europos pridėtinės vertės*** veiksmus, apimančius ne tik bendrus kvietimus teikti pasiūlymus dėl mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos, bet ir veiksmus, susijusius su rezultatų panaudojimu rinkoje, reglamentavimo sistemoje ar politikoje;

- b) tinkamos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad įgyvendinant iniciatyvą būtų nuolat vadovaujama skaidrumo ir atvirumo principais, visų pirma turint omenyje prioritetų nustatymą ir dalyvavimą kvietimuose teikti pasiūlymus, **informaciją apie valdymo veikimą**, Sąjungos matomumą, komunikacijos ir informuotumo didinimo priemonės, rezultatų sklaidą ir naudojimąsi jais, įskaitant visą vertės grandinę apimančią aiškia strategiją, susijusią su atvirąja prieiga ir (arba) naudotojais; **tinkamos MVĮ informavimo ir jų dalyvavimo skatinimo priemonės**;
 - c) su kitų susijusių mokslinių tyrimų ir inovacijų iniciatyvų vykdytojais vykdoma koordinavimo ir (arba) bendra veikla, kuria **užtikrinamas optimalus jungčių lygis ir** veiksminga sinergija, **inter alia, siekiant įveikti galimas įgyvendinimo kliūtis nacionaliniu lygmeniu ir padidinti išlaidų efektyvumą**;
 - d) kiekvieno partnerio **pagal nacionalines nuostatas** prisiimti visą iniciatyvos įgyvendinimo trukmę apimantys įsipareigojimai, visų pirma susiję su finansiniais **ir (arba) nepiniginiais** įnašais;
 - e) jei įgyvendinama institucionalizuotoji Europos partnerystė – prieiga prie rezultatų ir kitos su veiksmu susijusios informacijos, teikiama Komisijai, kad ji galėtų kurti, įgyvendinti ir stebėti įvairių sričių Sąjungos politiką ar programas.
- 3) Stebėseną:
- a) 45 straipsnyje nustatytus reikalavimus atitinkanti stebėsenos sistema, kurios tikslas – stebėti pažangą, daromą įgyvendinant konkrečius politikos **■** tikslus ir siekiant rezultatų bei pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių, ir kuri suteikia galimybę bėgant laikui vertinti laimėjimus, poveikį ir galimą poreikį taikyti taisomąsias priemones;
 - b) **periodiškai teikiamos** specialios ataskaitos dėl kiekybinio ir kokybinio svėro poveikio, be kita ko, dėl **įsipareigotų ir faktiškai suteiktų** finansinių ir nepiniginių įnašų, matomumo ir užimamos vietos tarptautinėje arenoje ir poveikio privačiojo sektoriaus investicijų rizikai, susijusiai su moksliniais tyrimais ir inovacijomis;
 - c) **išsami informacija apie vertinimo procesą ir visų kvietimų teikti pasiūlymus, susijusius su partnerystėmis, rezultatus, kuri turi būti pateikta laiku ir prieinama bendroje e. duomenų bazėje.**

- 4) Vertinimas, laipsniškas veiklos nutraukimas ir atnaujinimas:
- a) Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis padaryto poveikio, palyginti su nustatytomis siektinomis reikšmėmis ir pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais, vertinimas, kuriuo prisidedama prie 47 straipsnyje nurodyto Programos vertinimo, be kita ko, vertinimas, koks politikos intervencijos būdas būtų veiksmingiausias vykdant veiksmus ateityje; pozicijos dėl galimo Europos partnerystės atnaujinimo, atsižvelgiant į bendrą Europos partnerysčių kontekstą, ir dėl jos politikos prioritetų išdėstymas;
 - b) ***neatnaujinus veiklos***, tinkamos priemonės, kuriomis užtikrinamas laipsniškas ***bendrosios programos finansavimo*** nutraukimas laikantis su *ex ante* ***teisiškai*** įsipareigojusiais partneriais sutartų sąlygų ir terminų, nedarant poveikio galimam tolesniam tarptautiniam finansavimui pagal nacionalines ar kitas Sąjungos programas ***ir nedarant poveikio privačiosioms investicijoms ir vykdomiems projektams***.

IV PRIEDAS

SĄVEIKA SU KITOMIS PROGRAMOMIS

1. Sąveika su Europos žemės ūkio garantijų fondu ir Europos žemės ūkio fondu kaimo plėtrai (bendra žemės ūkio politika – BŽŪP) padės užtikrinti, kad:
 - a) visų pirma įgyvendinant Europos žemės ūkio našumo ir tvarumo inovacijų partnerystę³⁴, būtų nustatomi su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję ES žemės ūkio sektoriaus ir kaimo vietovių poreikiai ir kad į juos būtų atsižvelgiama pagal Programą sudaromuose strateginiuose mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planuose ir darbo programose;
 - b) bendroje žemės ūkio politikoje būtų tinkamiausiai panaudojami mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos rezultatai ir skatinama naudoti, diegti ir platinti novatoriškus sprendimus, sukurtus, be kita ko, vykdant pagal bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų programas finansuojamus projektus, įgyvendinant Europos žemės ūkio našumo ir tvarumo inovacijų partnerystę *ir susijusių EIT žinių ir inovacijos bendrijų (ŽIB) veiklą*;
 - c) iš EŽŪFKP lėšų būtų remiamas su Programos rezultatais susijusių žinių ir sprendimų panaudojimas ir sklaida, taip kuriant dinamiškesnį ūkininkavimo sektorių ir atveriant naujų kaimo vietovių plėtros galimybių.
2. Sąveika su Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondu (EJRŽF) padės užtikrinti, kad:
 - a) Programa ir EJRŽF būtų glaudžiai susiję, nes į jūrų ir jūrininkystės politikos srities su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susijusius poreikius bus atsižvelgiama pagal Programą sudarant strateginius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planus;
 - b) iš EJRŽF lėšų būtų remiamas naujų technologijų ir novatoriškų produktų, procesų ir paslaugų, visų pirma sukurtų įgyvendinant Programą, įsisavinimas jūrų ir

³⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai dėl Europos žemės ūkio našumo ir tvarumo inovacijų partnerystės (COM(2012) 79 final).

jūrininkystės politikos srityje; iš šio fondo taip pat remiamas duomenų rinkimas vietoje ir duomenų apdorojimas ir per jį skleidžiami atitinkami pagal Programą remiami veiksmai – tai savo ruožtu padeda įgyvendinti bendrą žuvininkystės politiką, ES jūrų politiką, tarptautinio vandenynų valdymo veiklą *ir tarptautinius įsipareigojimus*.

3. Sąveika su Europos regioninės plėtros fondu (ERPF) padės užtikrinti, kad:

a) mišraus finansavimo iš ERPF ir *programos „Europos horizontas“* lėšų priemonės būtų naudojamos remti veiklai, kuria užtikrinama *regioninių veiksmų programų*, pažangiosios specializacijos strategijų ir tarptautinės mokslinių tyrimų ir inovacijų srities kompetencijos sąsaja, įskaitant bendras tarpregionines ir tarptautines programas ir visos Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrą, taip siekiant stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę;

aa) ERPF lėšos gali būti savanoriškai pervedamos siekiant remti pagal Programą vykdomą veiklą, ypač susijusią su pažangumo ženklų;

b) ERPF veikla, be kita ko, būtų orientuojama į regioninių ir vietos mokslinių tyrimų ir inovacijų ekosistemų plėtojimą ir stiprinimą, be kita ko, būtų remiamas rezultatų, naujų technologijų ir novatoriškų sprendimų, sukurtų įgyvendinant bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, panaudojimas ir įsisavinimas per ERPF;

ba) būtų stiprinamos esamos regioninės ekosistemos, platformų tinklai ir regioninės strategijos.

4. Sąveika su „Europos socialiniu fondu +“ (ESF+) padės užtikrinti, kad:

a) ESF+ padėtų, įgyvendinant nacionalines ir regionines programas, plačiu mastu integruoti ir išplėtoti iš Programos lėšų remiamas naujoviškas mokymo programas, kad žmonės galėtų įgyti ateities profesijoms reikalingų įgūdžių ir gebėjimų;

b) papildomojo finansavimo iš ESF+ lėšų priemonėmis galėtų būti *savanoriškai* naudojamosi *Programos* veiklai, kuria skatinama žmogiškojo kapitalo plėtra mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, remti siekiant stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę;

- c) pagal „Europos socialinio fondo +“ sveikatos kryptį būtų plačiu mastu integruojamos novatoriškos technologijos ir nauji verslo modeliai bei sprendimai, visų pirma sukurti įgyvendinant bendrąsias programas, siekiant padėti valstybėms narėms kurti novatoriškas, veiksmingas ir tvarias sveikatos sistemas ir sudaryti Europos Sąjungos piliečiams palankesnes sąlygas naudotis geresne ir saugesne sveikatos priežiūra.

5. Sąveika su Europos infrastruktūros tinklų priemone (EITP) padės užtikrinti, kad:

- a) pagal Programą sudarant strateginius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planus, būtų nustatomi ir nurodomi su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję ES transporto, energetikos ir skaitmeninės ekonomikos sektorių poreikiai;
- b) iš EITP lėšų būtų remiamas naujų novatoriškų technologijų ir sprendimų, visų pirma sukurtų įgyvendinant bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, plataus masto įsisavinimas ir platinimas transporto, energetikos ir skaitmeninės fizinės infrastruktūros srityse;
- c) būtų sudarytos palankesnės sąlygos keistis su bendrąja programa ir su EITP projektais susijusia informacija ir duomenimis, pavyzdžiui, būtų atkreipiamas dėmesys į įgyvendinant bendrąją programą sukurtas, rinkai pateikti gerai parengtas technologijas, kurias būtų galima toliau platinti naudojantis EITP.

6. Sąveika su Skaitmeninės Europos programa (SEP) padės užtikrinti, kad:

- a) atsižvelgiant į tai, kad kelios Programoje ir SEP nustatytos teminės sritys yra panašios, remiamų veiksmų rūšys, numatomas jų rezultatas ir jų intervencinė logika būtų skirtingi ir papildytų vieni kitus;
- b) pagal Programą sudarant strateginius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planus, būtų nustatomi ir nurodomi su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję skaitmeninės srities poreikiai; į tai įeina: su itin našiu skaičiavimu, dirbtiniu intelektu ir kibernetiniu saugumu, *paskirstytųjų duomenų technologijomis, kvantinėmis technologijomis* susiję moksliniai tyrimai ir inovacijos, skaitmeninių technologijų derinimas su kitomis didelio poveikio technologijomis ir netechnologinėmis inovacijomis; parama įmonių, kuriančių proveržio inovacijas (kurių daugeliu bus derinamos skaitmeninės ir fizinės technologijos), veiklos plėtrai; skaitmeninių

aspektų įtraukimas į visą veiklos sritį „Pasauliniai uždaviniai ir **Europos** pramonės konkurencingumas“; parama skaitmeninei mokslinių tyrimų infrastruktūrai;

- c) SEP daugiausia dėmesio būtų skiriama didelio masto skaitmeninių pajėgumų ir infrastruktūros plėtojimui itin našaus skaičiavimo, dirbtinio intelekto, kibernetinio saugumo, *paskirstytųjų duomenų technologijų, kvantinių technologijų* ir aukšto lygio skaitmeninių įgūdžių srityse, siekiant užtikrinti, kad, laikantis tam tikros ES sistemos, viešojo intereso srityse (kaip antai sveikatos, viešojo administravimo, teisingumo ir švietimo) ar srityse, kuriose esama rinkos nepakankamumo (pavyzdžiui, įmonių, visų pirma mažųjų ir vidutinių, skaitmeninimo), būtų plačiu mastu pradėti naudoti ir visoje Europoje platinami ypatingos svarbos esami arba išbandyti novatoriški skaitmeniniai sprendimai; SEP daugiausia įgyvendinama kartu su valstybėmis narėmis atliekant koordinuojamas ir strategines investicijas (visų pirma rengiant bendrus viešuosius pirkimus) į skaitmeninius pajėgumus, kuriais bus dalijamasi visoje Europoje, ir į ES masto veiksmus, kuriais remiama sąveikumo užtikrinimo ir standartizavimo veikla, vykdoma kuriant bendrąją skaitmeninę rinką;
- d) SEP pajėgumais ir infrastruktūra galėtų naudotis mokslinių tyrimų ir inovacijų bendruomenė, be kita ko, tam, kad galėtų vykdyti pagal Programą remiamą veiklą, įskaitant bandymo, eksperimentavimo ir demonstravimo veiklą, visuose sektoriuose ir mokslo srityse;
- e) SEP būtų užtikrinamas laipsniškas įgyvendinant Programą sukurtų naujų skaitmeninių technologijų panaudojimas ir platinimas;
- f) Programos iniciatyvos, kuriomis siekiama rengti įgūdžių ir gebėjimų ugdymo programas, be kita ko, įgyvendinamas Europos inovacijos ir technologijos instituto *žinių ir inovacijų bendrijų* koordinavimo centruose, būtų papildomos iš Skaitmeninės Europos programos lėšų remiama su aukšto lygio skaitmeniniais įgūdžiais susijusia gebėjimų stiprinimo veikla;
- g) būtų suderinti patikimi abiejų programų strateginio programavimo ir veiklos procedūrų koordinavimo mechanizmai, o į jų valdymo struktūrą būtų įtrauktos atitinkamos Komisijos tarnybos ir kiti subjektai, susiję su skirtingomis atitinkamų programų dalimis.

7. Sąveika su Bendrosios rinkos programa padės užtikrinti, kad:

- a) Bendrosios rinkos programa būtų sprendžiamos visos MVĮ veikiančios rinkos nepakankamumo problemos, ir padės skatinti verslumą ir įmonių steigimą bei augimą. Bendrosios rinkos programa ir novatoriškoms įmonėms skirti **EIT ir** būsimos Europos inovacijų tarybos veiksmai visapusiškai papildą vieni kitus, be kita ko, MVĮ skirtų paramos paslaugų srityje, visų pirma tais atvejais, kai rinkoje nėra teikiamas perspektyvus finansavimas;
- b) Europos įmonių tinklas, kaip ir kitos esamos MVĮ paramos struktūros (pavyzdžiui, nacionaliniai informacijos centrai, inovacijų agentūros, **skaitmeninių inovacijų centrai, kompetencijų centrai, sertifikuoti inkubatoriai**), galėtų teikti paramos paslaugas pagal **programą „Europos horizontas“, įtraukdami ir** Europos inovacijų tarybos priemones.

8. Sąveika su Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE) padės užtikrinti, kad:

pagal Programą sudarant strateginius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planus, būtų nustatomi ir nurodomi su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję poreikiai, kylantys siekiant spręsti aplinkos, klimato ir energetikos sričių uždavinius. Programa LIFE toliau padės įgyvendinti ES aplinkos, klimato ir atitinkamą energetikos politiką ir teisės aktus, be kita ko, skatins panaudoti ir taikyti pagal Programą vykdomos mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos rezultatus ir padės juos platinti nacionaliniu ir (tarp)regioniniu mastu, jei jie galės padėti spręsti aplinkos, klimato arba perėjimo prie švarios energijos klausimus. Visų pirma sąveikos su Programa bus toliau skatinama siekti per programos LIFE pasiūlymų vertinimo procedūrą skiriant papildomų balų pasiūlymams, kuriuose numatoma panaudoti Programos rezultatus. LIFE standartiniai veiksmų projektai padės kurti, bandyti ar demonstruoti tinkamas ES aplinkos ir klimato politikos įgyvendinimo technologijas ar metodikas – vėliau jos gali būti diegiamos platesniu mastu, naudojantis finansavimu iš kitų šaltinių, įskaitant Programos lėšas. Pagal Programą **veikiantis EIT ir būsimą** Europos inovacijų taryba gali teikti paramą naujoms proveržio idėjoms, gimusioms įgyvendinant programos LIFE projektus, išplėtoti ir komercinti.

9. Sąveika su programa „Erasmus“ padės užtikrinti, kad:

- a) bendri ištekliai iš Programos ir programos „Erasmus“ lėšų būtų naudojami veiklai, skirtai Europos aukštojo mokslo institucijoms stiprinti ir modernizuoti, remti. Programa bus prisidedama prie pagal programą „Erasmus“ remiamos Europos universitetų iniciatyvos, visų pirma jos mokslinių tyrimų aspekto, kuriant naujas bendras ir integruotas ilgalaikes ir tvarias švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, pagrįstas tarpdiscipliniu ir tarpsektoriniu požiūriu siekiant, kad žinių trikampis taptų realybe ir būtų suteiktas postūmis ekonomikos augimui; ***EIT švietimo veikla galėtų būti ir įkvepianti, ir tarpusavyje susijusi su Europos universitetų iniciatyva;***
- b) Programa ir programa „Erasmus“ būtų skatinama švietimo ir mokslinių tyrimų integracija, sudarant aukštojo mokslo institucijoms palankesnes sąlygas rengti ir nustatyti bendras švietimo, mokslinių tyrimų ir inovacijų strategijas, grįsti mokymo programas naujausiais nustatytais faktais ir mokslinių tyrimų metodais, kad visi studentai ir aukštojo mokslo institucijų darbuotojai, visų pirma tyrėjai, galėtų įgyti tiesioginės mokslinių tyrimų patirties, ir remti kitą veiklą, kuria integruojamas aukštasis mokslas, moksliniai tyrimai ir inovacijos.

10. Sąveika su Europos kosmoso programa padės užtikrinti, kad:

- a) pagal Programą sudarant strateginius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planus, būtų nustatomi ir nurodomi su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję ES kosmoso pradinės ir galutinės grandies sektorių poreikiai; kosmoso mokslinių tyrimų veiksmams pagal programą „Europos horizontas“ bus įgyvendinami atitinkamais atvejais atsižvelgiant į Kosmoso programoje nustatytas viešųjų pirkimų ir subjektų tinkamumo finansuoti nuostatas;
- b) pagal Europos kosmoso programą kaip viešąją gėrybę teikiamais palydovų duomenimis ir paslaugomis būtų naudojamosi vykdant mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą (be kita ko, pagal bendrąją programą), kuria siekiama sukurti proveržio sprendimus, visų pirma susijusius su tvariais maisto ir gamtos ištekliais, klimato stebėsena, pažangiaisiais miestais, automatizuotomis transporto priemonėmis, saugumu ir nelaimių valdymu;
- c) pagal programą „Copernicus“ teikiamomis prieigos prie duomenų ir informacijos paslaugomis būtų prisidedama prie Europos atvirojo mokslo debesijos ir taip

palengvinama tyrėjų ir mokslininkų prieiga prie „Copernicus“ duomenų; mokslinių tyrimų infrastruktūra, visų pirma *in situ* stebėjimo tinklai, bus labai svarbūs *in situ* stebėjimo infrastruktūros, būtinos „Copernicus“ paslaugoms teikti, elementai ir, atvirkščiai – mokslinių tyrimų infrastruktūrai bus naudinga teikiant „Copernicus“ paslaugas parengiama informacija.

11. Sąveika su Kaimynystės, vystymosi ir tarptautinio bendradarbiavimo priemone (toliau – Išorės priemonė) padės užtikrinti, kad pagal Programą vykdoma mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla, kurioje dalyvauja trečiosios valstybės, ir tiksliniai tarptautinio bendradarbiavimo veiksmai būtų derinami ir siejami su tuo pačiu metu pagal Išorės priemonę vykdomais rezultatų panaudojimo rinkoje ir pajėgumų didinimo veiksmais, atsižvelgiant į intervencijos poreikius ir sritis, bendrai nustatytus pagal Programą sudarant strateginius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planus.
12. Sąveika su Vidaus saugumo fondu ir sienų valdymo priemone, kuri sudaro sudedamąją Integruoto sienų valdymo fondo dalį, padės užtikrinti, kad:
 - a) pagal Programą sudarant strateginius mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos planus, būtų nustatomi ir nurodomi su moksliniais tyrimais ir inovacijomis susiję saugumo ir integruoto sienų valdymo sričių poreikiai;
 - b) iš Vidaus saugumo fondo ir Integruoto sienų valdymo fondo lėšų būtų remiamas naujų novatoriškų technologijų ir sprendimų, visų pirma sukurtų įgyvendinant bendrąsias mokslinių tyrimų ir inovacijų programas, platinimas saugumo mokslinių tyrimų srityje.
13. Sąveika su „InvestEU“ fondu padės užtikrinti, kad:
 - a) iš pačios Programos biudžeto novatoriams, su kuriais susijusi didelė rizika ir kuriems rinkoje nėra teikiamas perspektyvus ir tvarus finansavimas, būtų teikiamas mišrus finansavimas iš programos „Europos horizontas“ ir Europos inovacijų tarybos lėšų, ir kartu suteiks galimybę tinkamai koordinuoti veiklą, kad per fondus ir tarpininkus, remiamus iš „InvestEU“ fondo lėšų, būtų veiksmingai suteikiamas ir valdomas mišraus finansavimo dalį sudarantis privatusis finansavimas;
 - b) moksliniams tyrimams bei inovacijoms ir MVĮ skirtos „InvestEU“ fondo finansinės priemonės būtų sugrupuotos, visų pirma pagal specialią mokslinių tyrimų ir inovacijų

teminę liniją ir pagal produktus, platinamus naudojantis novatoriškoms įmonėms skirta MVĮ linija. Tai taip pat padės įgyvendinti Programos tikslus. ***Bus sukurti stiprūs papildomi „InvestEU“ ir programos „Europos horizontas“ ryšiai.***

14. Sąveika su Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos inovacijų fondu (toliau – Inovacijų fondas) padės užtikrinti, kad:

- a) Inovacijų fondo lėšos būtų tikslingai skiriamos inovacijoms, susijusioms su mažo anglies dioksido kiekio technologijomis ir procesais, įskaitant aplinkai saugų anglies dioksido surinkimą ir naudojimą, padedantį gerokai sušvelninti klimato kaitą, taip pat produktams, kuriais pakeičiami daug anglies dioksido išskiriantys produktai, pastangoms skatinti projektų objektų, kuriais siekiama užtikrinti aplinkai saugų CO₂ surinkimą ir geologinį saugojimą, statybą ir eksploatavimą ir novatoriškoms atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms ir energijos kaupimo technologijoms. ***Bus sukurta atitinkama sistema, kad būtų galima ir skatinama parduoti ekologiškesnius produktus, turinčius ilgalaikę pridėtinę vertę klientams ir galutiniams naudotojams.***
- b) iš Programos, ypač jos II veiklos srities, lėšų ***ir per EIT*** būtų teikiamas finansavimas technologijoms, ***įskaitant proveržio sprendimus***, galinčioms padėti įgyvendinti ***mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomiką ir Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo, energetikos bei pramonės pertvarkymo tikslus***, kurti, demonstruoti ***ir įgyvendinti***;
- c) iš Inovacijų fondo lėšų būtų galima teikti paramą jo atrankos bei skyrimo kriterijus atitinkančių projektų demonstravimo etapui. ***Paramą iš Inovacijų fondo gaunantys projektai gali gauti paramą iš bendrųjų mokslinių tyrimų ir inovacijų programų lėšų, ir atvirkščiai. Siekiant papildyti programą „Europos horizontas“, Inovacijų fondas gali būti orientuotas į artimoms rinkai inovacijoms, kurios padeda reikšmingai ir greitai mažinti išmetamo CO₂ kiekį. Bus sukurti stiprūs papildomi Inovacijų fondo ir programos „Europos horizontas“ ryšiai.***

15. Sąveika su Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programa padės užtikrinti, kad:

- a) pagal Programą ir Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programą būtų parengti visapusiški švietimo ir mokymo rėmimo veiksmai (įskaitant programą „Marie

Skłodowskos-Curie veiksmų“), kad Europoje būtų neprarandami ir ugdomi reikiami įgūdžiai;

- b) pagal Programą ir Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programą būtų parengti bendri mokslinių tyrimų veiksmų, kuriais daugiausia dėmesio būtų skiriama horizontaliesiems klausimams, susijusiems su saugiu jonizuojančiosios spinduliuotės naudojimu ne elektros energijos gamybos reikmėms tokiose srityse kaip medicina, pramonė, žemės ūkis, kosmosas, klimato kaita, saugumas bei avarinė parengtis ir indėlis į branduolinį mokslą.

16. ***Galima sąveika*** su Europos gynybos fondu ***padės išvengti*** nereikalingo dubliavimosi.

16a. ***Sąsajos su programa „Kūrybiška Europa“ parems konkurencingumą ir inovacijas bei prisidės prie ekonomikos ir socialinio augimo ir padės efektyviai naudoti viešąsias lėšas.***

16b. ***Gali būti numatyta sąveika su bet kokiais bendriems Europos interesams svarbiais projektais.***

V PRIEDAS

PAGRINDINIAI POVEIKIO TRAJEKTORIJŲ RODIKLIAI

Stebint *pažangą siekiant* bendrosios programos (BP) tikslų, *nurodytų 3 straipsnyje*, remiamasi poveikio trajektorijomis ir susijusiais pagrindiniais poveikio trajektorijų rodikliais. Poveikio trajektorijos priklauso nuo laiko *ir jas galima išreikšti trimis papildomomis nelinijinė investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas pobūdį atspindinčiomis poveikio kategorijomis: mokslo, visuomenės ir technologijų / ekonomikos. Bus nustatyti kiekvienos iš šių poveikio kategorijų rodikliai, kuriais bus naudojama siekiant stebėti pažangą, atskirai nurodant trumpalaikį, vidutinės trukmės ir ilgalaikį poveikį, be kita ko, ir pasibaigus Programai, ir duomenis išdėstant pagal valstybes nares bei asocijuotąsias šalis. Šie rodikliai renkami naudojant kiekybines ir kokybines metodikas. Atskiromis Programos dalimis prie šių rodiklių prisidedama nevienodu mastu ir per skirtingus mechanizmus. Prireikus atskiroms Programos dalims stebėti gali būti naudojami papildomi rodikliai.*

Su visomis Programos dalimis ir visais įgyvendinimo mechanizmais susiję tinkamo detalumo mikroduomenys, kuriais remiantis bus apskaičiuojami pagrindiniai poveikio trajektorijų rodikliai, bus renkami centralizuotai ir suderintai, užtikrinant, kad gavėjams tektų kuo mažesnė ataskaitų teikimo našta.

Be pagrindinių poveikio trajektorijų rodiklių, duomenys apie optimizuotus Programos rezultatus siekiant stiprinti Europos mokslinių tyrimų erdvę, skatinti visų valstybių narių kompetencija pagrįstą dalyvavimą Programoje, taip pat palengvinti bendradarbiavimo ryšius Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, bus renkami ir pateikiami beveik tikruoju laiku kaip įgyvendinimo ir valdymo duomenų dalis, kaip nurodyta 45 straipsnyje. Tai apims, inter alia, bendradarbiavimo ryšių stebėseną, tinklo analitinius duomenis, duomenis apie pasiūlymus, paraiškas, dalyvavimą ir projektus, pareiškėjus ir dalyvius (įskaitant organizacijos rūšį (pvz., pilietinės visuomenės organizacijas, MVĮ ir privatųjį sektorių), šalį (pvz., konkrečių šalių grupių klasifikaciją, kaip antai, valstybės nares, asocijuotosios šalys ir trečiosios šalys), lytį, vaidmenį projekte, mokslo sritį / sektorių, įskaitant socialinius ir humanitarinius mokslus) ir klimato kaitos aspekto integravimo lygį ir susijusias išlaidas.

Poveikio mokslui trajektorijų rodikliai

Numatoma, kad Programa bus daromas poveikis mokslui: bus kuriamos naujos kokybiškos žinios, stiprinamas mokslinių tyrimų ir inovacijų srities žmogiškasis kapitalas ir skatinama žinių ir atvirojo mokslo principų sklaida. Pažanga, daroma siekiant užtikrinti šį poveikį, bus stebima naudojant rodiklius, susietus su toliau nustatytomis trimis pagrindinėmis poveikio trajektorijomis.

Poveikio visuomenei trajektorijų rodikliai

Numatoma, kad Programa bus daromas poveikis visuomenei: mokslinių tyrimų ir inovacijų veikla padės įgyvendinti ES politikos prioritetus *ir spręsti pasaulinius uždavinius, įskaitant JT DVT, laikantis Darbotvarkės iki 2030 m. ir Paryžiaus susitarimo tikslų*, bus vykdomos naudingos ir paveikios mokslinių tyrimų ir inovacijų misijos *ir Europos partnerystės*, o visuomenė bus skatinama aktyviau naudotis inovacijomis, *taip galiausiai padedant didinti žmonių gerovę*. Pažanga, daroma siekiant užtikrinti šį poveikį, bus stebima naudojant rodiklius, susietus su toliau nustatytomis *trimis* pagrindinėmis poveikio trajektorijomis.

Poveikio *technologijoms ir* ekonomikai ■ trajektorijų rodikliai

Numatoma, kad Programa bus daromas poveikis *technologijoms ir* ekonomikai ■, *ypač Sąjungos viduje*: skatinamas įmonių, *ypač MVI, įskaitant pradedančiąsias įmones*, steigimas bei augimas ir tiesioginių bei netiesioginių darbo vietų kūrimas, *ypač Sąjungos viduje*, taip pat pritraukiama investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas. Pažanga, daroma siekiant užtikrinti šį poveikį, bus stebima naudojant rodiklius, susietus su toliau nustatytomis trimis pagrindinėmis poveikio trajektorijomis.

V priedo 1 lentelė

Poveikis mokslui	Trumpasis laikotarpis	Vidutinės trukmės laikotarpis	Ilgalaikis laikotarpis
Naujų kokybiškų žinių kūrimas	<u>Publikacijos:</u> pagal BP parengtų kitų tyrėjų recenzuotų mokslinių publikacijų skaičius	<u>Citavimas:</u> pagal BP parengtų kitų tyrėjų recenzuotų konkrečios srities publikacijų svertinis citavimo indeksas	<u>Pasaulinio lygio mokslas:</u> vykdant BP projektus parengtų kitų tyrėjų recenzuotų publikacijų, kuriomis daromas esminis indėlis į konkrečias mokslo sritis, skaičius ir dalis
Mokslinių tyrimų ir inovacijų srities žmogiškojo kapitalo stiprinimas	<u>Ilgūdžiai:</u> įgūdžių tobulinimo veikloje (mokymo, mentorystės ir (arba) ugdomojo vadovavimo, judumo ir prieigos prie mokslinių tyrimų ir inovacijų infrastruktūros teikimo), vykdytoje įgyvendinant BP projektus, dalyvavusių tyrėjų skaičius	<u>Karjera:</u> tyrėjų, kurie tobulino įgūdžius pagal BP ir dėl to padarė didesnę individualų poveikį savo mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, skaičius ir dalis	<u>Darbo sąlygos:</u> tyrėjų, kurie tobulino įgūdžius pagal BP ir dėl to užsitikrino geresnes darbo sąlygas, <i>įskaitant jų atlyginimus</i> , skaičius ir dalis
Žinių ir atvirojo	<u>Dalijimasis žiniomis:</u>	<u>Žinių sklaida:</u>	<u>Nauji bendradarbiavimo ryšiai:</u>

mokslo principų sklaidos skatinimas	pagal BP vykdytos mokslinių tyrimų veiklos produktų (atvirųjų duomenų, publikacijų, programinės įrangos ir kt.), kuriais pasidalyta per atvirąją žinių infrastruktūrą, dalis	aktyviai naudojamų ir (arba) cituojamų pagal BP vykdytos mokslinių tyrimų veiklos produktų, prie kurių teikiama atviroji prieiga, dalis	BP gavėjų, užmezgusių naujų tarpdisciplinio ir (arba) tarpsektorinio bendradarbiavimo ryšių su subjektais, kurie naudojami pagal BP jų vykdytos mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos produktais, prie kurių teikiama atviroji prieiga, dalis
-------------------------------------	--	---	---

V priedo 2 lentelė

Poveikis visuomenei	Trumpasis laikotarpis	Vidutinės trukmės laikotarpis	Ilgalaikis laikotarpis
ES politikos prioritetų įgyvendinimas <i>ir pasaulinių uždavinių sprendimas</i> vykdam mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklą	<u>Produktai:</u> produktų, kuriais siekiama įgyvendinti <i>nustatytus</i> ES politikos prioritetus <i>ir spręsti pasaulinius uždavinius (įskaitant DVT)</i>, skaičius ir dalis <i>(daugialypis aspektas: kiekvieno nustatyto prioriteto atveju)</i> <i>Įskaitant: su klimatu susijusių produktų, kuriais siekiama vykdyti ES įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, skaičių ir dalį</i>	<u>Sprendimai:</u> inovacijų ir mokslinių tyrimų rezultatų, kuriais siekiama įgyvendinti <i>nustatytus</i> ES politikos prioritetus <i>ir spręsti pasaulinius uždavinius (įskaitant DVT)</i>, skaičius ir dalis <i>(daugialypis aspektas: kiekvieno nustatyto prioriteto atveju)</i> <i>Įskaitant: su klimatu susijusių inovacijų ir mokslinių tyrimų rezultatų, kuriais siekiama vykdyti ES įsipareigojimus pagal Paryžiaus susitarimą, skaičių ir</i>	<u>Nauda:</u> apskaičiuotas bendras naudojimosi pagal BP finansuotos veiklos rezultatais poveikis pastangoms įgyvendinti <i>nustatytus</i> ES politikos prioritetus <i>ir spręsti pasaulinius uždavinius (įskaitant DVT)</i>, be kita ko, indėlis į politikos ir teisės formavimo ciklą <i>(pvz., normos ir standartai) (daugialypis aspektas: kiekvieno nustatyto prioriteto atveju)</i> <i>Įskaitant: apskaičiuotas bendras naudojimosi pagal BP finansuotos su klimatu susijusios veiklos rezultatais poveikis ES įsipareigojimų pagal Paryžiaus</i>

		<i>dali</i>	<i>susitarimą vykdymui, be kita ko, indėlis į politikos ir teisės formavimo ciklą (pvz., normos ir standartai)</i>
Mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų nauda ir poveikis	<u>Mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų produktai:</u> konkrečių mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų produktai <i>(daugialypis aspektas: kiekvienos nustatytos misijos atveju)</i>	<u>Mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų rezultatai:</u> konkrečių mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų rezultatai <i>(daugialypis aspektas: kiekvienos nustatytos misijos atveju)</i>	<u>Pasiektos mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų siektinos reikšmės:</u> pasiektos konkrečių mokslinių tyrimų ir inovacijų misijų siektinos reikšmės <i>(daugialypis aspektas: kiekvienos nustatytos misijos atveju)</i>
Visuomenės skatinimas aktyviau naudotis <i>mokslinių tyrimų rezultatais ir</i> inovacijomis	<u>Bendras kūrimas:</u> BP projektų, kuriuose dalyvaujantys ES piliečiai ir galutiniai naudotojai padeda bendrai kurti mokslinių tyrimų ir inovacijų turinį, skaičius ir dalis	<u>Dalyvavimas:</u> pagal BP naudą gaunančių subjektų, kurie pasibaigus BP projektui taiko piliečių ir galutinių naudotojų dalyvavimo skatinimo mechanizmus, skaičius ir dalis	<u>Mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos rezultatų panaudojimas visuomenėje:</u> pagal BP bendrai sukurtų mokslinių tyrimų rezultatų ir novatoriškų spendimų panaudojimas ir informuotumas apie juos

V priedo 3 lentelė

Poveikis technologijoms ir ekonomikai	Trumpasis laikotarpis	Vidutinės trukmės laikotarpis	Ilgalaikis laikotarpis
Inovacijomis pagrįstas ekonomikos augimas	<u>Novatoriški produktai:</u> pagal BP sukurtų novatoriškų produktų, procesų ar metodų (pagal inovacijų rūšis) skaičius ir intelektinės nuosavybės teisių (INT) paraiškų skaičius	<u>Inovacijos:</u> įgyvendinant BP projektus sukurtų inovacijų (pagal inovacijų rūšis), be kita ko, susijusių su suteiktomis INT, skaičius	<u>Ekonomikos augimas:</u> pagal BP inovacijas sukūrusių įmonių steigimasis, augimas ir rinkos dalis
Papildomų ir geresnių darbo vietų kūrimas	<u>Remiamos darbo vietos:</u> naudą gaunančiuose subjektuose BP projektui įgyvendinti sukurtų etato ekvivalento darbo vietų ir išlaikytų darbo vietų skaičius (pagal darbo vietų rūšis)	<u>Tvarios darbo vietos:</u> pasibaigus BP projektui naudą gaunančiuose subjektuose sukurtų etato ekvivalento darbo vietų skaičius (pagal darbo vietų rūšis)	<u>Visos darbo vietos:</u> tiesioginių ir netiesioginių darbo vietų, sukurtų ar išlaikytų skleidžiant BP rezultatus, skaičius (pagal darbo vietų rūšis)
Investicijų į mokslinius tyrimus ir inovacijas pritraukimas	<u>Bendros investicijos:</u> viešųjų ir privačiųjų investicijų, kurias padėjo pritraukti pradinės investicijos iš BP lėšų, suma	<u>Plėtra:</u> pritrauktų viešųjų ir privačiųjų investicijų į naudojamą BP rezultatais arba jų plėtojimą suma <i>(įskaitant tiesiogines užsienio investicijas)</i>	<u>Indėlis į 3 proc. tikslo įgyvendinimą:</u> Europos Sąjungos dėl BP padaryta pažanga siekiant 3 proc. BVP tikslo

Va PRIEDAS

Sritys, kuriose pagal SESV 185 arba 187 straipsnį būtų galima kurti misijas ir institucionalizuotąsias Europos partnerystes

Pagal šio reglamento 7 ir 8 straipsnius šiame priede išdėstytos sritys, kuriose pagal SESV 185 arba 187 straipsnį būtų galima kurti misijas ir Europos partnerystes.

I. Sritys, kuriose galima kurti misijas

Misijų 1 sritis: prisitaikymas prie klimato kaitos, įskaitant visuomenės transformaciją.

Misijų 2 sritis: vėžys.

Misijų 3 sritis: gyvybingi vandenynai, jūros, pakrančių bei vidaus vandenys.

Misijų 4 sritis: poveikį klimatui neutralizuojantys ir pažangieji miestai.

Misijų 5 sritis: gera dirvožemio būklė ir maistas.

Kiekvienos misijos atveju bus laikomasi šio reglamento 7 straipsnio 3 dalyje nustatytų principų.

II. Sritys, kuriose pagal SESV 185 straipsnį arba SESV 187 straipsnį būtų galima kurti institucionalizuotąsias Europos partnerystes

Partnerysčių 1 sritis: spartesnis sveikatos srities inovacijų vystymas ir saugesnis jų naudojimas Europos pacientams, taip pat visuotinė sveikata.

Partnerysčių 2 sritis: pažanga bazinių skaitmeninių bei didelio poveikio technologijų, įskaitant tokias naujas technologijas kaip dirbtinis intelektas, fotonika ir kvantinės technologijos, bet jomis neapsiribojant, ir jų naudojimo srityje.

Partnerysčių 3 sritis: Europos lyderystė metrologijos srityje, įskaitant integruotą metrologijos sistemą.

Partnerysčių 4 sritis: spartesnis ES oro eismo, aviacijos ir geležinkelių konkurencingumo, saugos ir aplinkosauginio veiksmingumo didinimas.

Partnerysčių 5 sritis: tvarūs, įtraukūs ir žiediniai biologiniai sprendimai.

Partnerysčių 6 sritis: vandenilio ir tvaraus energijos kaupimo technologijos, paliekančios mažesnę aplinkosauginį pėdsaką ir mažiau imlios energijai.

Partnerysčių 7 sritis: švarūs, susieti, sąveikieji, autonominiai ir automatizuoti sprendimai, skirti būsimiems žmonių ir prekių judumo poreikiams.

Partnerysčių 8 sritis: novatoriškos ir intensyvią MTTP veiklą vykdančios mažosios ir vidutinės įmonės.

Užbaigus vertinimo, ar vienoje iš pirmiau nurodytų partnerysčių sričių reikalinga institucionalizuotoji Europos partnerystė, procesą, remiantis SESV 185 straipsniu arba SESV 187 straipsniu gali būti parengtas pasiūlymas vadovaujantis Europos Komisijos teise inicijuoti teisės aktus. Kitais atvejais atitinkamoje partnerysčių srityje taip pat gali būti sukurta partnerystė, vadovaujantis bendrosios programos 8 straipsnio 1 dalies a punktu arba 8 straipsnio 1 dalies b punktu, arba ji gali būti įgyvendinama skelbiant kvietimus teikti pasiūlymus pagal programą „Europos horizontas“.

Kadangi galimos institucionalizuotųjų Europos partnerysčių sritys apima plačias temines sritis, remiantis įvertintais poreikiais jos gali būti įgyvendinamos vykdant daugiau kaip vieną partnerystę.
